

Talouden tasapainotussuunnitelma 2024–2030

1. SISÄLLYS

1. SISÄLLYS	2
2. KAUPUNGIN TALOUDELLINEN TILANNE	4
2.1. VALTIONOSUJEDET JA RAHOITUSJÄRJESTELMÄN MUUTOS	5
2.2. VEROTUS	6
3. PALVELUT JA PALVELUVERKKO	8
3.1. JOUKKOLIIKENNE	8
3.1.1. TOIMINNAN JA TALOUDEN NYKYTILAN KUVAUS	8
3.1.2. TAVOITETILA	10
3.2. VARHAISKASVATUS JA ESIOPETUS	10
3.2.1. TOIMINNAN JA TALOUDEN NYKYTILAN KUVAUS	10
3.2.2. TAVOITETILA	13
3.3. PERUSOPETUS	14
3.3.1. TOIMINNAN JA TALOUDEN NYKYTILAN KUVAUS	14
3.3.2. TAVOITETILA	19
3.4. LUKIO	19
3.4.1. TOIMINNAN JA TALOUDEN NYKYTILAN KUVAUS	19
3.4.2. TAVOITETILA	22
3.5. HYVINVOINTIPALVELUT (KIRJASTO, MUSEO, KULTTUURI JA HYVINVOINTI, NUORISO JA LIIKUNTA, KANSALAI SOPISTO, MUSIIKKIOPISTO)	23
3.5.1. HYVINVOINNIN EDISTÄMINEN JA HYVINVOINTIVALIOKUNTA.....	23
3.5.2. NUORISOPALVELUT.....	25
3.5.3. LIIKUNTAPALVELUT	26
3.5.4. KIRJASTOPALVELUT	27
3.5.5. KULTTUURITOIMINTA	28
3.5.6. KANSALAI SOPISTOTOIMINTA	28
3.5.7. MUSIIKKIOPISTOTOIMINTA (TAITEEN PERUSOPETUS).....	32
3.5.8. MUSEOPALVELUT.....	35
3.6. YHTEENVETO SIPAN TOIMINNOISTA	37
3.7. KUNNALLISTEKNIikka JA ALUEIDEN HOITO	38
3.7.1. TOIMINNAN JA TALOUDEN NYKYTILAN KUVAUS	38
3.7.2. TAVOITETILA	42
4. SISÄISET PALVELUT	43
4.1. KIINTEISTÖNHOITO, ATERIA- JA PUHTAUSPALVELUT	43
4.1.1. TOIMINNAN JA TALOUDEN NYKYTILAN KUVAUS	43
4.1.2. TAVOITETILA	45
4.2. KESKUSHALLINTO, HENKILÖSTÖ- , TALOUS- JA TIETOHALLINTOPALVELUT	46
4.2.1. TOIMINNAN JA TALOUDEN NYKYTILAN KUVAUS	46
4.2.2. TAVOITETILA	47
5. PÄÄTÖKSENTEKO-ORGANISAATIO, OMISTAJAOHJAUS JA KONSERNI	50
5.1. POLIITTINEN PÄÄTÖKSENTEKOJÄRJESTELMÄ	50
5.1.1. TOIMINNAN JA TALOUDEN NYKYTILAN KUVAUS	50
5.1.2. TAVOITETILA	51
5.2. KUNTIEN VÄLINEN YHTEISTYÖ	52
5.2.1. TOIMINNAN JA TALOUDEN NYKYTILAN KUVAUS	52
5.2.2. TAVOITETILA	53
5.3. KONSERNIOHJAUS	53

6.	KIINTEISTÖT	54
6.1.	KIINTEISTÖJEN MYYNTI /PURKU JA HALLINTA	54
6.2.	SOTEKIINTEISTÖJEN YHTIÖITTÄMINEN	56
7.	INVESTOINNIT PALVELUVERKKOON	57
8.	ALUEKEHITTÄMINEN (KAAVOITUS, YRITYSPALVELUT)	58
8.1.	MAAPOLITIIKKA, KAAVOITUS JA PAIKKATIETO.....	58
8.1.1.	TOIMINNAN JA TALOUDEN NYKYTILAN KUVAUS	58
8.1.2.	TAVOITETILA	58
8.2.	ELINVOIMA- JA VETOVOIMAPALVELUT	59
8.2.1.	TOIMINNAN JA TALOUDEN NYKYTILAN KUVAUS	59
8.2.2.	TAVOITETILA	62
8.3.	TYÖLLISYYPALVELUT	62
8.3.1.	TOIMINNAN JA TALOUDEN NYKYTILAN KUVAUS	62
8.3.2.	TAVOITETILA	64
8.4.	MAAHANMUUTTOPALVELUT	65
8.4.1.	TOIMINNAN JA TALOUDEN NYKYTILAN KUVAUS	65
8.4.2.	TAVOITETILA	66
9.	OSAKKEET JA OSUUDET	67
9.1.	LAHJOITUSRAHASTOJEN ULKOPUOLISET OSAKKEET	67
9.2.	MUUT OSAKKEET JA OSUUDET	67
10.	YHTEISTOIMINTAMENETTELY	68
10.1.	YLEINEN TALOUDEN TASAPAINOTUSSUUNNITELMAN LAADINTA JA TOTEUTUS – KOKO ORGANISAATIO	68
11.	YHTEENVETO	69
11.1.	KOONTI KÄYTTÖTALOUDEN TOIMENPITEISTÄ SEKÄ OSAKKEISIIN, KIINTEISTÖIHIN JA INVESTOINTEIHIN LIITTYVISTÄ TOIMENPITEISTÄ	69
11.2.	VEROVAIKUTUKSET JA VERONKOROTUKSET	69

2. KAUPUNGIN TALOUDELLINEN TILANNE

Kaupungin taseessa on vuoden 2023 lopussa n. 12,8 M€ ylijäämää johtuen valtionavustuksista ja verotulojen ennakoitua paremmasta kehityksestä koronavuosina. Myös Huittisten Lämpö Oy:n myynti sekä vuoden 2023 ylijäämäisyys vanhan järjestelmän ”verohäntien” vuoksi ovat kasvattaneet puskuria taseeseen. Vuoden 2024 talousarvio on 2,3 M€ alijäämäinen sisältäen jo palveluheikennyksiä ja henkilöstösäästöjä. Kun otetaan huomioon lopulliset valtionosuuspäätökset vuodelle 2024, käyttötalouden toteutumisarvio ja uusi verotuloennuste, alijäämä on n. 1,7 M€.

Talousarviossa ja taloussuunnitelmassa vuoden 2025 alijäämä on n. 2,3 M€, vuoden 2026 alijäämä n. 1,2 M€ ja vuoden 2027 alijäämä n. 1 M€. Tuloslaskelmassa ei ole huomioitu sote-kiinteistöjen yhtiöittämisen talousvaikutuksia eikä vuokratuottojen putoamista, asiaa käsitellään kohdassa 6.2. Sote-kiinteistöjen yhtiöittäminen. Talousarvio 2025 ja suunnitelmavuodet 2026–2027 sisältävät tasapainotussuunnitelmassa mainitut ko. vuosille kohdistuvat toimenpiteet, mm. perusopetuksen oppilasmäärän laskusta aiheutuvat menosäästöt.

Talouden tasapainotussuunnitelman tavoitteena on päästä vähintään nollatulokseen vuonna 2027 siten, että vuoden 2027 tilinpäätöksessä taseessa olevaa ylijäämää on jäljellä vähintään 6 M€. Tavoite toteutuu taloussuunnitelmassa vuonna 2027 kertyneen ylijäämän osalta. Vuoden 2023 tilinpäätöksessä kertynyttä ylijäämää oli 12.781.321 € ja taloussuunnitelmassa vuoden 2027 jälkeen kertynyt ylijäämä on 6.603.651 €. Tavoite päästä vähintään nollatulokseen vuonna 2027 sitä vastoin ei toteudu, vaan vuosi 2027 olisi ilman lisätoimia 980.956 € alijäämäinen.

Suunnitelmavuosiin vaikuttaa ratkaisevasti valtionosuusjärjestelmän uudistamisen vaikutus kaupungin palveluiden perusrahoitukseen. Huittisten kaupunki oli eniten sote-uudistuksen rahoitusjärjestelmästä kärsineen viidenneksen joukossa. Energiahankkeiden toteutuminen on toinen tulopohjaan vaikuttava iso kokonaisuus.

Valtiovarainministeriö ilmoitti 22.10.2024, että kuntien valtionosuusuudistus siirtyy vuodella eteenpäin. Alkuperäinen tavoite oli, että uudistus olisi saatu voimaan vuoden 2026 alusta. Kuntakohtaisia laskelmia muutoksista oli tarkoitus olla käytettävissä talousarvion ja suunnitelman laadinnan aikana, mutta toistaiseksi mitään selvityshenkilöiden laskelmia ei ole julkaistu.

Kunnalla on oltava hyväksytty talouden tasapainotussuunnitelma, jotta sillä on mahdollisuus hakea harkinnanvaraista valtionosuutta.

Huittisten kaupungilla ei ole välitöntä uhkaa kriisikuntamenettelystä. Arviointimenettely voidaan käynnistää, jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien tai jos kuntakonsernin viimeisen tilinpäätöksen alijäämä on vähintään 1000 €/as ja sitä edeltäneenä vuonna vähintään 500 €/as. Huittisissa kertynyt ylijäämä on 1 513 €/asukas.

Lisäksi voidaan tarkastella useampaa yhtäaikaaisesti toteutuvaa kriteeriä, joita ovat vuosikate% poistoista, tuloveroprosentti, konsernilainat ja laskennallinen lainanhoitokate. Mikään näistä arvoista ei täytä kriisikuntakriteeriä Huittisissa.

TULOSLASKELMA

vain ulkoiset erät

	TP 2022	TP 2023	Muut. %	Ennuste 2024	Muut. %	TA 2025	Muut. %	TS 2026	Muut. %	TS 2027	Muut. %
Toimintatuotot	11 494 830	9 334 502	-18,79	8 686 052	-6,95	8 450 368	-2,71	8 432 975	-0,21	8 451 775	0,22
Valmistus omaan käyttöön											
Toimintakulut	-76 589 302	-33 564 563	-56,18	-34 372 471	2,41	-35 890 322	4,42	-35 546 349	-0,96	-35 399 162	-0,41
TOIMINTAKATE	-65 094 472	-24 230 061	-62,78	-25 686 419	6,01	-27 439 954	6,83	-27 113 374	-1,19	-26 947 387	-0,61
Kunnallisvero	31 177 857	16 093 738	-48,38	16 427 000	2,07	17 203 000	4,72	18 015 000	4,72	18 392 000	2,09
Yhteisövero	3 722 741	2 455 580	-34,04	1 916 000	-21,97	1 866 000	-2,61	1 983 000	6,27	2 092 000	5,50
Kiinteistövero	2 901 564	2 825 040	-2,64	2 851 000	0,92	2 821 000	-1,05	2 821 000	0,00	2 821 000	0,00
Verotulot	37 802 162	21 374 358	-43,46	21 194 000	-0,84	21 890 000	3,28	22 819 000	4,24	23 305 000	2,13
Valtionosuudet	29 711 157	10 345 641	-65,18	7 912 833	-23,52	8 456 781	6,87	8 456 781	0,00	8 456 781	0,00
Rahoitustuotot ja -kulut	8 930	-204 952	-2 395,07	-516 168	151,85	-683 400	32,40	-723 400	5,85	-823 400	13,82
Korkotuotot	72	1 281	1 684,12	0		0		0		0	
Muut rahoitustuotot	142 436	146 320	2,73	77 832	-46,81	60 600	-22,14	60 600	0,00	60 600	0,00
Korkokulut	-130 240	-349 079	168,03	-590 000	69,02	-740 000	25,42	-780 000	5,41	-880 000	12,82
Muut rahoituskulut	-3 337	-3 474	4,10	-4 000	15,14	-4 000	0,00	-4 000	0,00	-4 000	0,00
VUOSIKATE	2 427 776	7 284 986	200,07	2 904 246	-60,13	2 223 427	-23,44	3 439 007	54,67	3 990 994	16,05
Poistot ja arvonalentumiset	-3 632 178	-3 856 758	6,18	-4 571 044	18,52	-4 559 740	-0,25	-4 668 900	2,39	-4 983 650	6,74
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 632 178	-3 856 758	6,18	-4 571 044	18,52	-4 559 740	-0,25	-4 668 900	2,39	-4 983 650	6,74
Arvonalentumiset											
Satunnaiset erät	4 115 906		-100,00								
Satunnaiset tuotot	4 115 906		-100,00								
TILIKAUDEN TULOS	2 911 505	3 428 228	17,75	-1 666 798	-148,62	-2 336 313	40,17	-1 229 893	-47,36	-992 656	-19,29
Poistoeron muutos	13 044	12 645	-3,06	12 355	-2,29	12 070	-2,31	11 865	-1,70	11 700	-1,39
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	2 924 548	3 440 873	17,65	-1 654 443	-148,08	-2 324 243	40,48	-1 218 028	-47,59	-980 956	-19,46
TASESSA OLEVAT YLIJÄÄMÄT/ALIJÄÄMÄT											
Edellisten tilikausien ylijäämä	6 415 900	9 340 448		12 781 321		11 126 878		8 802 635		7 584 607	
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	2 924 548	3 440 873		-1 654 443		-2 324 243		-1 218 028		-980 956	
Yhteensä 31.12.	9 340 448	12 781 321		11 126 878		8 802 635		7 584 607		6 603 651	
Toimintatuotot/toimintakulut %	15,0	27,8		25,3		23,5		23,7		23,9	
Vuosikate/poistot %	67	189		64		49		74		80	
Vuosikate/asukas €	249	755		304		235		367		430	
Asukasmäärä	9748	9644		9552		9462		9374		9291	

2.1. VALTIONOSUUDET JA RAHOITUSJÄRJESTELMÄN MUUTOS

Suunnitelmavuosien arvioihin liittyy useita epävarmuustekijöitä, mm. TE-palvelu-uudistus, peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmän uudistus sekä sote-kiinteistöjen yhtiöittäminen.

TE-palveluiden järjestämisvastuu siirtyy kunnille vuoden 2025 alusta lähtien, mikä lisää kaupungin käyttötalouden kuluja ja toisaalta valtionosuuksia. Huittinen on mukana Etelä-Satakunnan työllisyysalueessa, jonka vastuukunta on Rauma. Muut mukana olevat kunnat ovat Eurajoki, Eura ja Säkylä. Etelä-Satakunnan työllisyysalueen budjetin lähtökohtana on kuntien työvoimapalveluihin saama valtionosuuslisäys. Kustannuksista 100 prosenttia jaetaan asukasmäärän suhteessa. Asukaslukuna käytetään talousarviovuotta edeltävän vuoden (31.12.) lopun asukaslukua. TE-palveluista muodostuu kunnille uusi valtionosuustehtävä, jonka rahoitus viedään osaksi kuntien peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmää. TE-uudistuksen yhteydessä myös kuntien rahoitusvastuuta työttömyysturvasta laajennetaan. Kunnat osallistuvat työttömyysetuuden perusosan suuruisen osan rahoitukseen nykyistä varhaisemmassa vaiheessa. Kuntien rahoitusvastuu laajenee työmarkkinatuen lisäksi myös ansio- ja peruspäivärahaan. Rahoitusvastuun laajentuminen kompensoidaan kunnille valtionosuusjärjestelmän kautta. Siirtyvien työvoimapalveluiden osalta yleiskatteisia valtionosuuksia maksetaan kunnan työikäisen väestön (18–64-vuotiaat) sekä työttömien määrän perusteella. Rahoitus tarkistetaan vuosittain ja palveluiden rahoituksessa on kahden vuoden siirtymäaika. Muutos on huomioitu suunnitelmavuosien luvuissa, mutta todellinen nettovaikutus tiedetään vasta uudistuksen toteuduttua.

Rahoitusjärjestelmässä olevien sote-rajoittimien vuoksi väestön rakenne ja valtionosuudet eivät vastaa todellisuutta, joten kuntien rahoitus pohjaa ja valtionosuusjärjestelmää uudistetaan vastaamaan kuntien uutta roolia ja sote-uudistuksen sekä TE-uudistuksen jälkeistä tilannetta. Valtiovarainministeriö on asettanut valmistelutyöryhmän kuntien peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmän uudistuksen

valmistelua varten. Työryhmä arvioi valtionosuusjärjestelmän kehittämistarpeita, eri ratkaisuvaihtoehtoja ja laatii esitysluonnoksen järjestelmän muutostarpeista. Valtionosuusuudistuksen on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2027 alusta. Uudistuksessa ratkottavia asioita ovat kustannuspohjan ajantasaistaminen, tulopohjan tasauksen kehittämistarpeet sekä sote-uudistuksessa muodostuneiden taseuselementtien kohtalo. Uudistus toteutetaan koko kuntakentän osalta kustannusneutraalisti, eli jakamalla olemassa olevaa valtionosuusrahoitusta uudelleen.

Hyvinvointialueet vuokraavat nykyiset sote-kiinteistöt vuoden 2025 loppuun saakka, ellei hyvinvointialue käytä vuoden jatko-optiotaan. Siirtymäkauden jälkeen hyvinvointialueen kiinteistöjen käyttötarve tulee hyvin todennäköisesti muuttumaan. Kun vuokrausta siirtymäajan päätyttyä harjoitetaan kilpailutilanteessa markkinoilla, kuntalaki edellyttää toiminnan yhtiöittämistä.

2.2. VEROTUS

Talousarviossa ja –suunnitelmassa 2024–2026 kaupungin tuloveroprosentti on 9,00. Tuloveroprosenttia korotettiin vuodelle 2024 0,64 prosenttiyksiköllä, jonka tuottovaikutus oli 966 000 €. Tuloveron yhden prosenttiyksikön korotuksen vaikutus on n. 1,7 M€.

VEROTULOENNUSTE 2025 - 2027

Verovuosi		Kunnallis- vero %	Kunnallis- vero	Kunnallisveron kasvu €	%	Yhteisö- vero	Yhteisöveron kasvu €	%	Kiinteistö- vero	Kiinteistöveron kasvu €	%	VEROTULOT	Verotulojen muutos %
2022	Tp	21,00	31 177 857			3 722 741			2 901 564			37 802 162	
2023	Tp	8,36	16 093 738	-15 084 119	-48,38	2 455 580	-1 267 161	-34,04	2 825 040	-76 524	-2,64	21 374 358	-43,46
2024	Ennuste	9,00	16 427 000	333 262	2,07	1 916 000	-539 580	-21,97	2 851 000	25 960	0,92	21 194 000	-0,84
2025	Ennuste	9,00	17 203 000	776 000	4,72	1 866 000	-50 000	-2,61	2 821 000	-30 000	-1,05	21 890 000	3,28
2026	Ennuste	9,00	18 015 000	812 000	4,72	1 983 000	117 000	6,27	2 821 000	0	0,00	22 819 000	4,24
2027	Ennuste	9,00	18 392 000	377 000	2,09	2 092 000	109 000	5,50	2 821 000	0	0,00	23 305 000	2,13

Kaupungissa on käynnissä uusiutuvan energian hankekehitystä, aurinko- ja tuulivoimaa. Toteutessaan näillä olisi merkittäviä vaikutuksia tulevien vuosien verotulokertymään. Myös rakentamisaikaiset vaikutukset olisivat merkittäviä.

Vuonna 2024 otetaan käyttöön Suomessa louhittuihin kaivosmineraaleihin kohdistuva vero. Kaivosmineraalivero on uusi vero, jonka tarkoituksena on korvata uusiutumattomien luonnonvarojen käyttöä. Veroa maksetaan Suomessa louhituista, kaivoslaissa tarkoitetuista kaivosmineraaleista, pois lukien kullanhuuhtonasssa löydetty kaivosmineraalit. Kaivosten sijaintikuntien osuus kaivosmineraaliveron tuotosta on 60 prosenttia ja valtion osuus 40 prosenttia. Verotuotto tilitetään niille kunnille, joissa kaivokset sijaitsevat. Kuntaliitosta odotetaan ennustetta kaivosveron arvioidusta tuotosta ja tilityksestä kunnille vuodesta 2025 alkaen. Huittisten osalta kaivosveron tuotto koskee kultakaivosta ja kalkkikaivosta.

Pääministeri Petteri Orpon hallitus toteuttaa kiinteistöverotuksen uudistuksen. Uudistuksen tavoitteena on korjata kiinteistöjen verotusarvojen ja käypien arvojen eriytyminen toisistaan. Päämääränä on uudistus, jossa verotusarvot kokonaisuutena heijastavat nykyistä paremmin käypiä arvoja. Uudistus toteutetaan pitkällä siirtymäajoilla ja kiinteistöveron muutokset ovat kohtuullisia kiinteistön omistajille. Kiinteistöverojen vaihteluvälit tulevat muuttumaan, mutta edelleen ne määrää valtio. Uudistuksen vaikutuksia kuntien kiinteistöverotuottoon ei pystytä vielä euromääräisesti arvioimaan.

Kiinteistöveroprosenttien ala- ja ylärajojen tuotto vuositasolla:

	nykyinen	alaraja	yläraja
yleinen rakennukset	1 129 000 (0,93)	1 129 000 (0,93)	2 429 000 (2,00)
vakituiset asuinrakennukset	1 177 000 (0,47)	1 027 000 (0,41)	2 505 000 (1,00)
muut kuin vakituiset asuinrakennukset	112 000 (1,07)	98 000 (0,93)	210 000 (2,00)
voimalaitokset	48 000 (3,10)	14 000 (0,93)	48 000 (3,10)
rakentamaton rakennuspaikka	46 000 (6,00)	15 000 (2,00)	46 000 (6,00)
yleishyödylliset yhteisöt	0 (0,00)	0 (0,00)	41 000 (2,00)
UUSI: Yleinen maa-alueet (aiemmin osa yleistä)	379 000 (1,30)	379 000 (1,30)	583 000 (2,00)

Jos kiinteistöverot nostettaisiin ylärajoille, kiinteistöverotuotot kasvaisivat n. 2,9 M€ vuodessa nykyiseen verrattuna. Kaupunginvaltuusto päätti 13.11.2023 laskea yleisen ja vakituisen asunnon kiinteistöveroprosentteja, minkä johdosta kiinteistöverotulot alenivat 229 000 €.

Verrokkikuntien vuoden 2024 tulovero- ja kiinteistöveroprosentit:

Kuntien vuoden 2024 veroprosentit															
Lähde: Verohallinto															
17.11.2023															
Kunta	Tuloveroprosentti			Yleinen rakennuksen			Yleinen maapohjan			Vakituisen asunnon			Muun kuin vak. asunnon		
				veroprosentti			veroprosentti			kiinteistöveroprosentti			kiinteistöveroprosentti		
	2023	2024	Muutos	2023	2024	Muutos	2023	2024	Muutos	2023	2024	Muutos	2023	2024	Muutos
			%-yks.			%-yks.			%-yks.			%-yks.			%-yks.
Huittinen	8,36	9,0	0,64	1,07	0,93	-0,14	1,07	1,30	0,23	0,50	0,47	-0,03	1,07	1,07	
Eura	8,36	9,0	0,64	1,10	1,10		1,10	1,30	0,20	0,60	0,60		1,10	1,10	
Harjavalta	8,86	8,9	0,04	1,40	1,40		1,40	1,40		0,50	0,50		0,98	0,98	
Kankaanpää	9,11	9,1	-0,01	1,20	1,20		1,20	1,30	0,10	0,45	0,45		1,05	1,05	
Kokemäki	9,11	9,2	0,09	1,20	1,20		1,20	1,30	0,10	0,51	0,51		1,85	1,85	
Loimaa	8,36	8,4	0,04	1,00	1,00		1,00	1,30	0,30	0,50	0,50		1,05	1,05	
Punkalaidun	9,36	9,0	-0,36	1,05	1,05		1,05	1,30	0,25	0,60	0,53	-0,07	1,05	1,05	
Sastamala	8,86	8,9	0,04	0,93	0,93		0,93	1,30	0,37	0,45	0,45		0,98	0,98	
Säkylä	8,86	8,9	0,04	1,00	1,20	0,20	1,00	1,30	0,30	0,41	0,51	0,10	1,10	1,10	
Ulvila	8,86	8,9	0,04	1,30	1,30		1,30	1,30		0,55	0,55		1,10	1,10	

3. PALVELUT JA PALVELUVERKKO

3.1. JOUKKOLIIKENNE

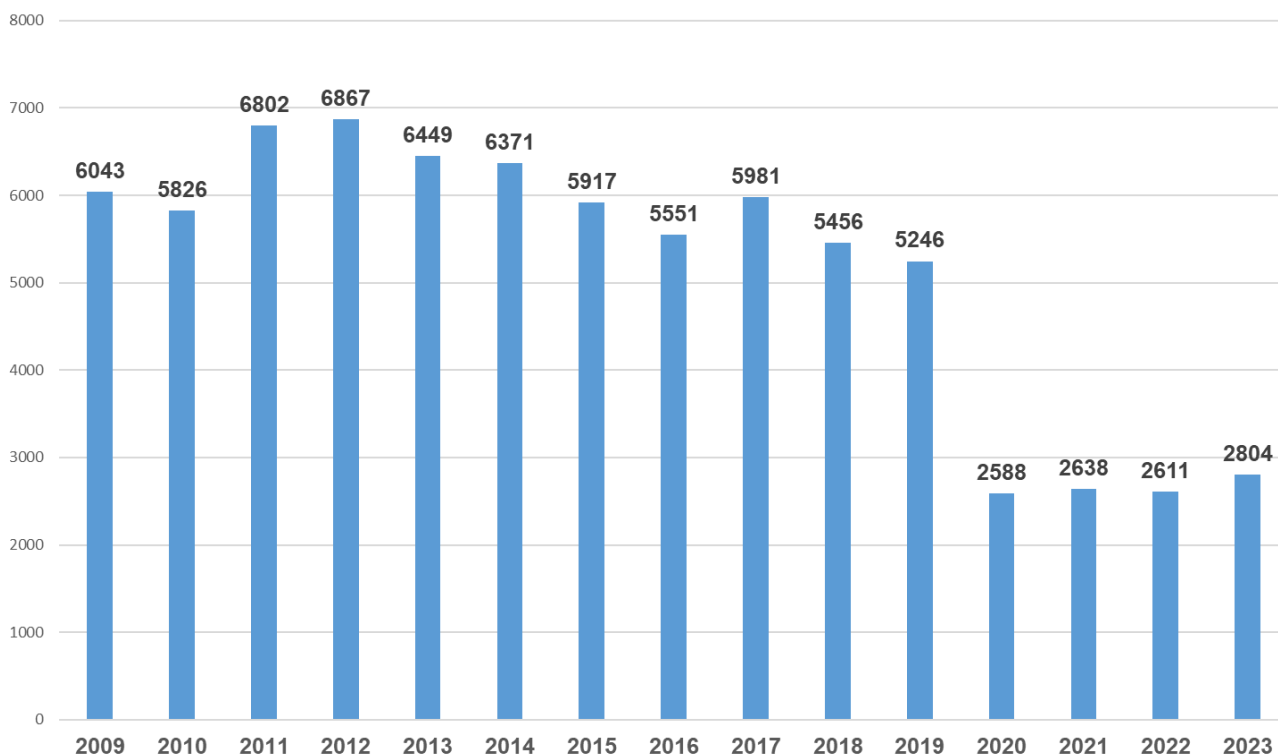
3.1.1. TOIMINNAN JA TALOUDEN NYKYTILAN KUVAUS

Huitsikka

Huitsikan kustannus kaupungille vuonna 2023 oli 153 290 €. Huitsikka kokonaisuudessaan pitää sisäl-
lään keskustan viisi reittiä, koululaiskuljetuksen aamuisin Alastarolta Vampulan kautta Huittisiin sekä
Lauttakylän koulun eskarin ja Suttilan koulun oppilaiden koulukuljetuksen arkipäivisin Huhtamoon. So-
pimuksen mukaan liikennöitsijä vähentää kuluista lipputulot, jotka vuonna 2023 olivat 2 014 €. Kau-
punki sai Huitsikkaan valtionavustusta ELY-keskukselta 65 000 €. Nettokustannus Huitsikan osalta
vuonna 2023 oli näin ollen 88 290 €.

ELY-keskuksen joukkoliikenteen avustuspäätös vuodelle 2024 oli 40 000 € ja alustavan tiedon mukaan
vuonna 2025 on odotettavissa korkeintaan 30 000 €.

Huitsikan asiakasmäärät ovat vähentyneet merkittävästi koronavuosien myötä keskustan vuoroilla:

Huitsikan sopimus on voimassa **01.08.2023–31.07.2026 + mahdollinen optio 1 + 1.**

Sopimustekstissä todetaan:

Tämä sopimus on voimassa, niin kauan kun ostaja saa valtionapua, kuitenkin enintään 31.7.2026. Mahdollisesta optiovuodesta sovitaan erikseen.

Sopimuskauden aikana ostaja voi tehdä muutoksia kohteen liikennöintiin. Muutoksista ja niihin liittyvistä ra-joituksista on tarkemmin määrätty OSTOLII-KENTEEN EHDOKSISSA kohdassa 2.6.

Ostoliikenteen ehdoissa todetaan:

Tilaaja voi tehdä pysyviä muutoksia kohteen reitteihin ja sitä kautta ajokilometrien määrään, mikäli olosuhteet tai liikenteen järjestämisen edellytykset ovat muuttuneet niin, että liikennettä ei ole tarkoituksenmukaista tai mahdollista hoitaa sovitulla tavalla. Tällaisia tilanteita voivat olla esimerkiksi koululaisten määrän lisääntyminen tai vähentyminen, kouluverkossa tapahtuvat muutokset tai linja-autoliikenteessä tapahtuvat koululaiskuljetusten tarpeeseen vaikuttavat muutokset.

Neuvoteltuaan liikennöitsijän kanssa tilaaja voi tehdä muutoksia kohteen liikennöintiin ilman erillistä korvausta siten, että ajokilometrien lisäys on enintään 10 % kohteeseen annetusta, päivittäisestä enimmäisajokilometrimäärästä. 10 %:n lisäyksen ylimenevästä ajosuoritteesta korvaus suoritetaan tarjoajan antaman lisäkilometrihinnan mukaisesti. Mikäli koulunkäynti alueella estyy, koulut ovat suljettuja ja koulukuljetustarve olennaisesti muuttuu ei tilaajalla ole velvollisuutta järjestää koulukuljetuksia. Tällaiset tapahtumat voivat olla esimerkiksi seurausta kansainvälisestä pandemiasta. Kohteiden sopimuksen mukainen hinta maksetaan vain koulupäivinä ajetuista reiteistä.

Tilaajan tulee ilmoittaa pysyvistä muutostarpeista liikennöitsijälle viimeistään 7 päivää ennen niiden toteuttamista.

Säästökohde: Huitsikan toiminnan päättyminen 1.8.2026 alkaen.

- Laskennallisesti kustannus on 580 €/koulupäivä, eli 116 €/reitti/pv. Jos ajopäivien määrä vähennettäisiin 245 päivään, laskennallinen säästö olisi 28 420 €. On kuitenkin hyvin epätodennäköistä, että reittien vähentäminen olisi näin suoraviivaista, sillä jäljellejääviin reitteihin tulisi todennäköisesti lisää kilometrejä.
- Lisäksi on epätodennäköistä, että liikennöitsijän kanssa päästäisiin sopimustulokseen, joka heikentäisi huomattavasti liikennöitsijän saamaa tuloa.
- Ehdotus: nykyinen sopimuskausi viedään loppuun, mutta optiovuosia ei käytetä. Huitsikan toiminta päättyy 1.8.2026 alkaen.

Vampulan asiointiliikenne

Huittisten kaupunki järjestää myös asiointiliikennettä Vampulaan perjantaisin. Kustannus kaupungille Vampulan asiointiliikenteestä vuonna 2023 oli 6 100 €. Asiakasmäärät ovat olleet hyvin pienet.

ASIAKASMÄÄRÄT	2023
Tammikuu	28
Helmikuu	23
Maaliskuu	37
Huhtikuu	26
Toukokuu	15
Kesäkuu	21
Heinäkuu	ilmainen
Elokuu	21
Syyskuu	22
Lokakuu	22
Marraskuu	22
Joulukuu	23

3.1.2. TAVOITETILA

Joukkoliikenteen avustuksen merkittävän vähenemisen vuoksi Huitsikan toiminta päättyy 1.8.2026 alkaen. Opiskelijoiden kulku Sataedun kampukselle pyritään mahdollistamaan muulla tavoin. Vampulan asiointiliikennettä koskeva sopimus päättyy 31.7.2026. Asiointiliikenne jatkuu, mutta sen tuottamistapa tarkastellaan uudelleen sopimuksen päättyessä.

3.2. VARHAISKASVATUS JA ESIOPETUS

3.2.1. TOIMINNAN JA TALouden NYKYTILAN KUVAUS

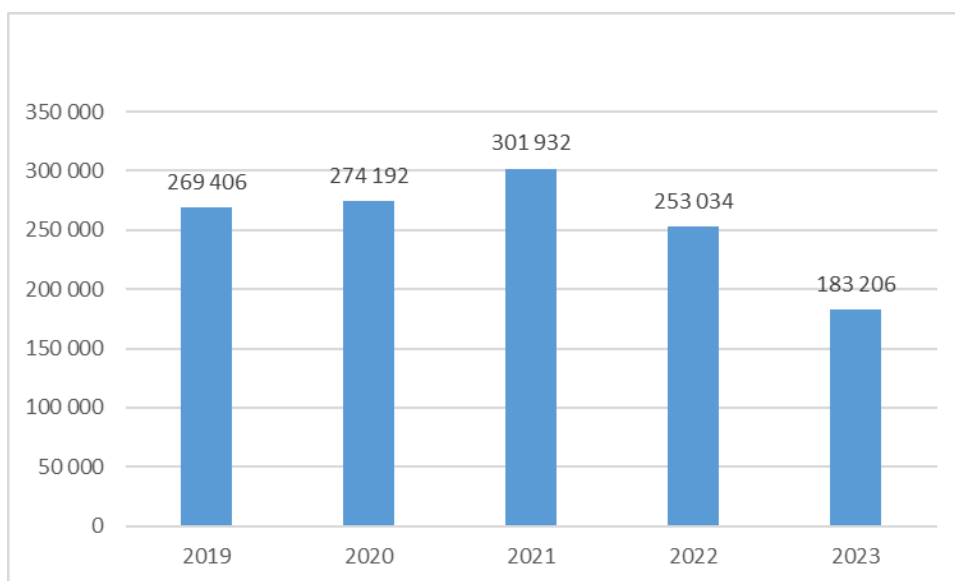
Huittisissa järjestetään kunnallista varhaiskasvatusta päiväkotikoti Pikku Ainossa, Kuninkaisten, Huhkolan, Huvikummun ja Vampulan päiväkodeissa sekä Sallilan ryhmäperhepäiväkodissa ja perhepäivähoidossa. Päiväkotikoti Pikku Aino on vuoropäiväkotikoti, jossa tarjotaan ympärivuorokautista hoitoa. Huittisissa toimii myös 8 kunnallista perhepäivähoitajaa. Päiväkotikoti Nappulanurmi on puolestaan yksityinen päiväkotikoti, joka toimii palveluseteliperiaatteella.

Huittisissa esiopetusta järjestetään kunnallisissa päiväkodeissa, Lauttakylän koulun esiopetusyksikössä Sähkössä sekä Sämmun koulun yhteydessä sijaitsevassa esiopetusyksikössä. Esiopetusyksiköissä on mahdollisuus esiopetusta täydentävään varhaiskasvatukseen aamuisin ja iltapäivisin. Koulukuljetusta tarvitsevat esiopetuksen oppilaat keskitetään keskustan alueella Lauttakylän koulun ja Sämmun koulun esiopetusyksiköihin.

Vaikka syntyvyys on laskenut Huittisissa jo useamman vuoden ajan, varhaiskasvatuspaikkojen kysyntä on pysynyt silti edelleen korkeana. Palvelutarvetta on pitänyt yllä erityisesti subjektiivisen varhaiskas-

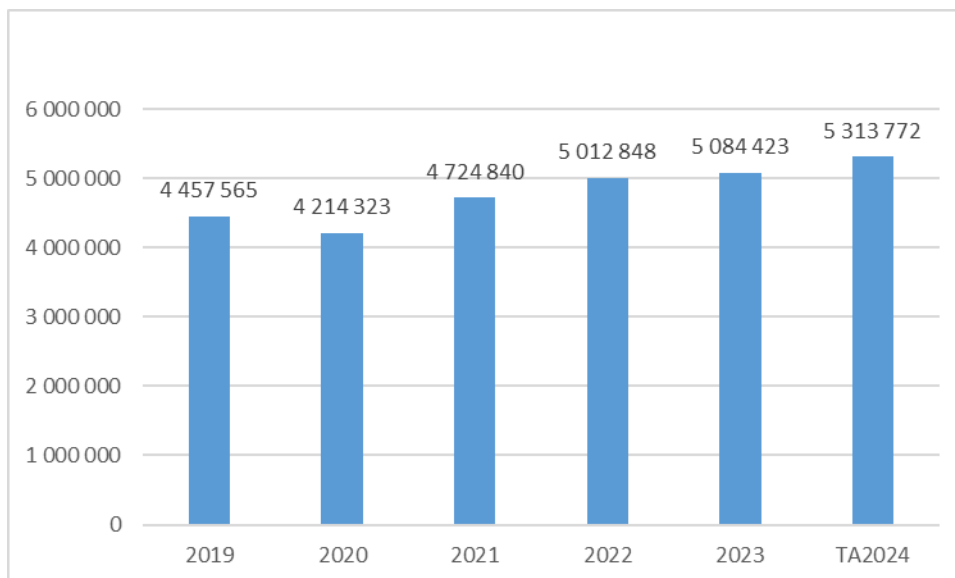
vatusoikeuden rajauksen poisto 2020. Myös valtakunnalliset määräykset asiakasmaksujen alentamisesta ovat madaltaneet kynnystä osallistua varhaiskasvatukseen. Lisäksi muut ulkoapäin tulevat tekijät, kuten Ukrainan sota, vaikuttavat varhaiskasvatuksen kysyntään. Kasvanut varhaiskasvatuspalvelujen ja erityisesti päiväkotihoidon kysyntä on johtanut tilanteeseen, että kaupunkiin on perustettu useita päiväkotien satelliittiyksiköitä tiloihin, joita ei ole suunniteltu tai peruskorjattu varhaiskasvatuksen tiloiksi. Lisäksi Huhkolan päiväkoti on käyttöikänsä päässä.

Asiakasmaksulain muutosten myötä kaupungin maksutuotot varhaiskasvatuspalveluista ovat vähentyneet. Päivähoitomaksujen tuotto on kaupungissa vähentynyt vuodesta 2021 vuoteen 2023 yhteensä noin 120 000 eurolla.

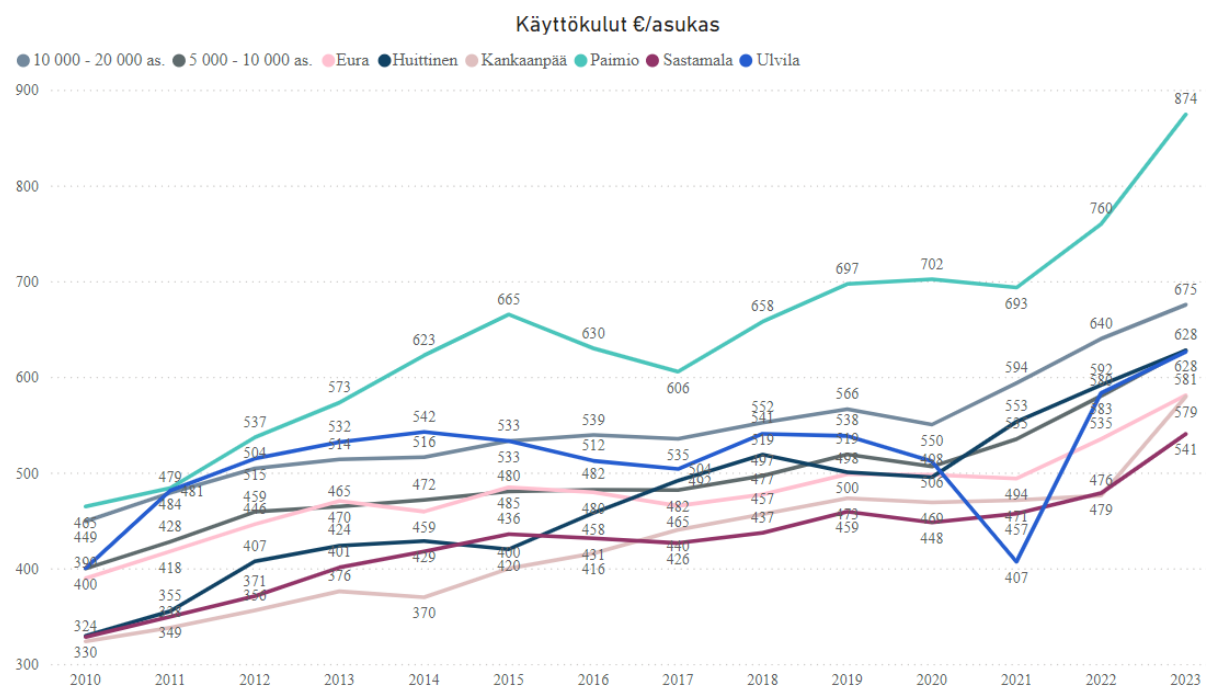
Varhaiskasvatuksen asiakasmaksutuotot Huittisissa 2019–2023.

Varhaiskasvatuksen toimintakulut ovat Huittisissa kasvaneet, lukuunottamatta koronavuotta 2020. Vuodesta 2019 vuoteen 2024 toimintakulut ovat nousseet noin 850 000 €. Kasvua selittää varhaiskasvatuksen kysynnän kasvaminen johtuen subjektiivisen varhaiskasvatusoikeuden rajauksen poistosta ja asiakasmaksujen laskusta. Kustannuksia ovat nostaneet myös lasten tuen tarpeiden lisääntyminen ja ryhmäkokojen pienentyminen. Ryhmäkokojen pieneneminen johtuu toisaalta yhä pienempien lasten osallistuessa varhaiskasvatukseen ja toisaalta ryhmäkokoja koskevasta tiukentuneesta sääntelystä. Aikaisemmin ryhmät on voitu täyttää ns. ylipaikoille sekä päiväkodeissa että perhepäivähoidossa, ennakoiden mahdollisia poissaoloja ja tehostaen siten käyttöastetta. Nyt sääntely on erittäin tiukkaa eikä tämänkaltaista riskinottoa ryhmäkoon mahdollisesta ylittämisestä voida enää tehdä.

Varhaiskasvatuksen ulkoiset toimintakulut vuosina 2019–2023

Suhteessa verrokkikuntiin (Eura, Kankaanpää, Paimio, Sastamala ja Ulvila) Huittisten kustannukset ovat olleet suunnilleen keskitasoa, mutta viime vuosina asukaskohtainen kustannus on noussut lähes kärkeen. Verrattaessa Huittisten kustannuksia valtakunnallisiin tilastoihin, on Huittisten asukaskohtainen kustannus varhaiskasvatuksen osalta sama kuin 5 000–10 000 asukkaan kunnissa keskimäärin, mutta selvästi matalampi kuin 10 000–20 000 asukkaan kunnissa.

Varhaiskasvatuksen käyttökulut €/asukas Huittisissa ja verrokkikunnissa

Henkilöstörakenne ja henkilöstön kelpoisuudet

Vaikka varhaiskasvatuksen henkilöstömitoituksesta ja -rakenteesta on säädetty tarkkaan, todellisuudessa tarvittavaa henkilöstöä ei voida yksiselitteisesti laskea varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrästä, vaan siihen vaikuttaa moni tekijä, kuten perheiden haluama hoitomuoto (vuorohoito, perhepäivähoito, päiväkotitoi, ryhmis), kotona työskentelevien perhepäivähoitajien saatavuus sekä lasten tarvitseman tuen määrä.

Huittisten varhaiskasvatuksessa on syksyllä 2024 toistaiseksi voimassa olevia toimia ja virkoja yhteensä 82,5. Vakituisen henkilöstön lisäksi varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa on ollut jonkin verran määräaikaista työntekijöitä lasten tuen tarpeiden, satelliittiryhmien ja johtamisjärjestelyiden vuoksi.

Varhaiskasvatuslaki (540/2018) määrittelee päiväkotien henkilöstörakenteen seuraavasti: ”Henkilöstöstä vähintään kahdella kolmasosalla tulee olla varhaiskasvatuksen opettajan tai sosionomin kelpoisuus, josta vähintään puolella varhaiskasvatuksen opettajan kelpoisuus. Muilla tulee olla vähintään varhaiskasvatuksen lastenhoitajan kelpoisuus”. Siirtymäaika tähän on vuoteen 2030 asti. Käytännössä lakimuutos tarkoittaa, että jokaisesta normaalikokoisesta kolmen työntekijän päiväkotiryhmästä toinen lastenhoitajan toimi tulee muuttumaan sosionomin/opettajan toimeksi.

Varhaiskasvatuslaissa säädetty henkilöstörakenteen muutos vuoteen 2030 mennessä pyritään ratkaisemaan Huittisissa siten, että kolmen kasvattajan ryhmissä tulisi työskentelemään pääsääntöisesti kussakin yksi varhaiskasvatuksen lastenhoitaja, yksi varhaiskasvatuksen sosionomi ja yksi varhaiskasvatuksen opettaja. Tämä tarkoittaa, että varhaiskasvatuksen sosionomeja tarvitaan vuoteen 2030 mennessä arviolta 12. Muutos tarkoittaa samalla huomattavaa lastenhoitajien toimien määrän vähentymistä.

Koska lastenhoitajien määrä tulee vähenemään, ja toisaalta sosionomien saatavuus on haasteellista, varhaiskasvatuksessa on aloitettu tekemään selvitystyötä omien lastenhoitajien halukkuudesta kouluttautua sosionomeiksi sekä siitä, miten tämä olisi käytännössä työn ohessa mahdollista. On selvinnyt, että sosionomiksi kouluttautuminen on mahdollista täysin verkko-opintoina työn ohessa 2–3 vuodessa. Tätä mahdollisuutta tulisi selvittää tarkemmin ja hyödyntää koulutuspolun rakentamisessa.

3.2.2. TAVOITETILA

Palveluverkko

Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen palveluverkkoselvitys on hyväksytty sivistysvaliokunnassa 28.2.2023. Sen pohjalta on todettu, että varhaiskasvatus ja esiopetus tarvitsevat nopeasti uusia asianmukaisia päiväkotitiloja väliaikaistiloissa toimivien satelliittien, käyttöikänsä päässä olevan Huhkolan päiväkodin sekä perhepäivähoitopaikkojen voimakkaan vähenemisen myötä. Varhaiskasvatuksen uuden päiväkodin tarveselvitys on hyväksytty kaupunginhallituksessa 19.6.2023. Tarveselvitys perustui suunnitelmaan siitä, että varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toimintaa siirtyy uuden Lauttakylän koulun myötä väistökoululta vapautuviin, peruskorjattaviin tiloihin.

Uusi päiväkotiki mahdollistaisi yksittäisten satelliittiryhmien ja Huhkolan päiväkodin lapsimäärän sijoittamisen toiminnallisesti samaan yksikköön. Satelliitit ovat kustannustehottomampia suhteessa isompiin päiväkotiyksiköihin, sillä ne tarvitsevat isompia yksiköitä enemmän henkilöstöresurssia suhteessa lapsimäärään. Mikäli kaikista satelliiteista voitaisiin luopua, voidaan arvioida, että sen myötä saadaan laskennallisesti kahden varhaiskasvatuksen lastenhoitajan palkkakustannusta vastaava säästö (77 000 €/v, sis. sivukulut ja lomarahat). Säästö realisoituisi vuoden 2026 alusta, kun uusi päiväkotiki olisi valmis käyttöön.

Valtuusto teki päätöksen uuden vähintään viisiosastaisen päiväkodin saneeraamisesta väistökoulun tiloihin syyskuussa. Rakennussuunnittelu ja kilpailutus on valmisteilla, tavoitteena on käynnistää uuden päiväkodin toiminta syksyllä 2026.

Henkilöstön kelpoisuudet

Kuninkaisten lastenhoitajan ja Huvikummun avustajan avoimet toimet ovat täyttämättä. Ne tulisi muuttaa talousarviossa 2025 varhaiskasvatuksen sosionomin toimiksi. Asiaan liittyy myös Lauttakylän koulun esiopetuksen siirtyminen varhaiskasvatuksen alaisuuteen 1.8.2025 alkaen. Se merkitsee vakituksen henkilöstön osalta yhden varhaiskasvatuksen opettajan sekä yhden sosionomin toimen perustamista 1.8.2025 alkaen. Edellä kuvatut henkilöstömuutokset sisältyvät vuoden 2025 talousarvioehdotukseen.

Näillä muutoksilla varhaiskasvatuksen sosionomien määrä Huittisten varhaiskasvatuksessa on yhteensä kolme henkilöä, kun vuonna 2030 heitä tulisi asetuksen mukaan olla vähintään 12. Lastenhoitajien määrä on näillä muutoksilla yhteensä 25, kun lopullinen tarve vuonna 2030 olisi 15. Lisäksi vuorohoidossa on tarve kahden lastenhoitajan toimen muuttamiseen varhaiskasvatuksen sosionomeiksi vuoteen 2030 mennessä.

3.3. PERUSOPETUS

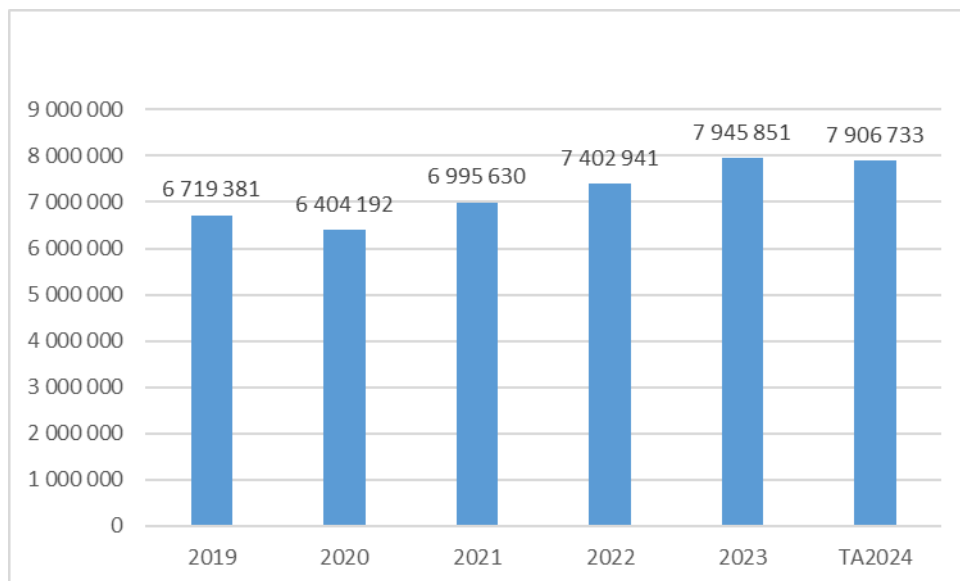
3.3.1. TOIMINNAN JA TALouden NYKYTILAN KUVAUS

Huittisten kaupungin perusopetuksen kouluverkko muodostuu tällä hetkellä viidestä alakoulusta ja yhdestä yläkoulusta. Kaupunginvaltuusto päätti 5.2.2024 Loiman koulun lakkauttamisesta lukuvuodesta 2024–2025 alkaen, jonka jälkeen kouluverkossa on neljä alakoulua: Lauttakylän, Sallilan, Sammun ja Suttilan koulut. Pellonpuiston koulu on Huittisten ainoa yläkoulu.

Perusopetuspalveluiden osalta keskeisimmät toimintaympäristön muutokset koskevat oppilaiden tuen tarpeiden kasvua ja oppilasmäärien vähenemistä. Oppilaiden tehostetun tai erityisen tuen tarpeet kasvaneet niin valtakunnallisesti kuin Huittisissäkin. Tuen tarpeiden kasvu sekä niihin myönnetty erityisavustukset ovat vaikuttaneet osaltaan perusopetuksen käyttökuluihin, jotka ovat kasvaneet vuodesta 2019 vuoteen 2024 noin 1,8 milj. euroa.

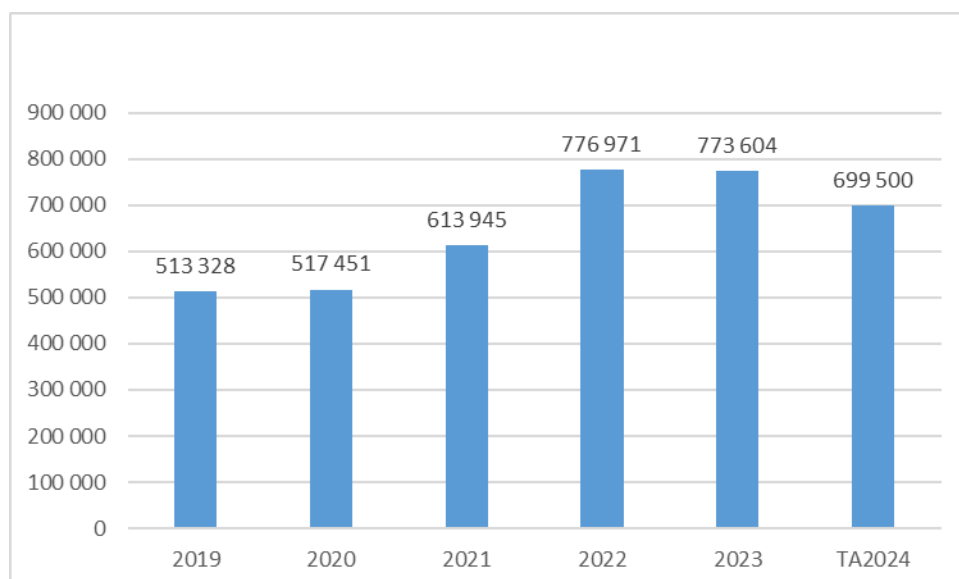
Kulujen kasvu kuitenkin taittui vuoden 2024 talousarviossa, jossa perusopetuksen toimintakulut ovat 39 000 € pienemmät verrattuna vuoden 2023 tilinpäätökseen. Kustannusten muutos heijastaa taloutta

tasapainottavia toimenpiteitä, joita ovat Loiman koulun lakkauttaminen 1.8.2024 alkaen sekä valtuuston edellyttämä 100 000 € säästö tuntikehyksestä lukuvuonna 2024–2025. Lisäksi resurssitarvetta vähentää lukuvuonna 2024–2025 poistunut yksi vaativan erityisen tuen Lautta-ryhmä.

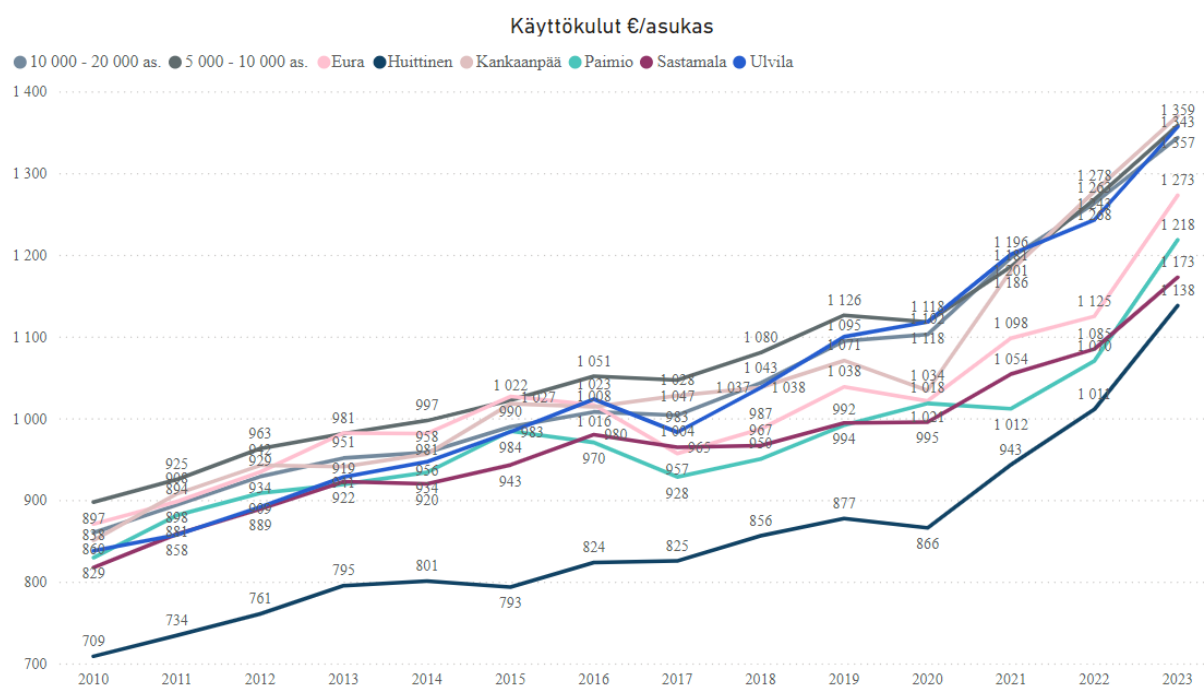
Perusopetuksen ulkoiset toimintakulut vuosina 2019–2024

Perusopetuksen ulkoiset toimintatuotot ovat myös kasvaneet vuodesta 2019. Ne olivat korkeimmillaan koronavuosien jälkeen 2022, jolloin valtio myönsi kunnille paljon erityisavustuksia oppilaiden tuen vahvistamiseen. Erityisavustukset ovat olleet pääsääntöisesti 80 % rahoitusta, jolloin kunnalle on jäänyt noin 20 % omarahoitusosuus. Erityisavustukset näkyvät perusopetuksen taloudessa paitsi tuottojen, myös kulujen kasvuna. Talousarvio 2024 ei sisällä niitä mahdollisia tuottoja, joihin valtio on sitoutunut panostuksillaan perusopetukseen.

Perusopetuksen ulkoiset toimintatuotot vuosina 2019–2024

Suhteessa verrokkikuntiin (Eura, Kankaanpää, Paimio, Sastamala ja Ulvila) Huittisten perusopetuksen kustannukset ovat olleet muita edullisemmat. Myös verrattaessa Huittisten kustannuksia valtakunnallisiin tilastoihin, on Huittisten asukaskohtainen kustannus perusopetukseen ollut huomattavasti edullisempi kuin 5 000–10 000 tai 10 000–20 000 asukkaan kunnissa keskimäärin.

Perusopetuksen käyttökulut €/asukas Huittisissa ja verrokkikunnissa

Voidaankin todeta Huittisten perusopetuksen toimineen hyvin kustannustehokkaasti. Siitä huolimatta kaupungin tulee reagoida ennakoivasti oppilasmäärien merkittävään vähenemiseen vuosien 2024–2030 aikana. Kaupunginvaltuusto onkin päättänyt 22.4.2024, että perusopetuksen alakouluverkko 2030 muodostuu kahdesta alakoulusta, Lauttakylän ja Sallilan kouluista, ja että Suttilan koulun toiminta päättyy 1.8.2028 ja Sammun koulun 1.8.2030. Kaupunginvaltuuston päätös antaa mahdollisuuden vaikuttaviin talouden tasapainotustoimenpiteisiin ja ennakoivaan henkilöstöpolitiikkaan.

Perusopetuksessa on myös toimintoja, joita lainsäädäntö ei kunnilta välttämättömästi edellytä. Niihin on Huittisissa haluttu resursoida, koska niiden on katsottu edistävän lasten ja nuorten hyvinvointia sekä perusopetuksen tavoitteiden saavuttamista. Näitä ovat koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta, koulunuorisotyö sekä Huittisten harrastamisen hanke. Myös jäähallimaksua on säännöllisesti tarkasteltu osana talouden sopeuttamiskeskusteluja.

Aamu- ja iltapäivätoiminta

Aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteena on tukea kodin ja koulun kasvatustyötä sekä lapsen tunne-elämän kehitystä ja eettistä kasvua. Lisäksi aamu- ja iltapäivätoiminnan tulee edistää lasten hyvinvointia ja tasa-arvoisuutta yhteiskunnassa sekä ennaltaehkäistä syrjäytymistä ja lisätä osallisuutta. Kunta voi järjestää ja hankkia tämän lain mukaista aamu- ja iltapäivätoimintaa. Jos kunta järjestää tai hankkii perusopetuslain mukaista aamu- ja iltapäivätoimintaa, tulee sitä tarjota kunnassa toimivien koulujen ensimmäisen ja toisen vuosiluokan oppilaille sekä muiden vuosiluokkien osalta erityisen tuen oppilaille kunnan päättämässä laajuudessa. (Perusopetuslaki 48 §)

Huittisten kaupunki järjestää iltapäivätoimintaa Lauttakylän koululla ja Vampulassa Sallilan koululla koulupäivinä. Ryhmät käynnistyvät, mikäli niihin on sitovasti ilmoittautunut vähintään seitsemän päivittäin toimintaan osallistuvaa lasta. Lisäksi kaupunki järjestää aamu- ja iltapäivätoimintaa erityisen tuen oppilaille.

Aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään lähestulkoon Suomen kaikissa kunnissa. Toiminnan lopettaminen merkitsisi merkittävää heikennystä niin lapsiperheiden tukemiseen kuin kunnan imagoonkin.

Koulunuorisotyö

Pellonpuiston yläkoulussa on vuodesta 2020 toiminut koulunuorisotyötä tekevä koulutsemppari, jonka tehtävänä on tukea koulun oppilaiden ja koko kouluyhteisön hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä. Hän toimii monipuolisessa yhteistyössä koulussa toimivien aikuisten ja oppilaiden kanssa. Tärkeä osa koulutsempparin työtä on oppilaiden tukeminen erilaisissa koulunkäyntiä vaikeuttavissa tilanteissa. Koulutsempparilla on myös olennainen rooli alakoulun ja yläkoulun nivelvaiheessa, hänen työnsä valmistaa tulevia yläkoululaisia osaksi kouluyhteisöä ja auttaa siellä jo olevia vastaanottamaan uudet tulijat.

Aluehallintovirasto on myöntänyt 35 000 € erityisavustusta kouluissa ja oppilaitoksissa tehtävän nuorisotyön vahvistamiseen ja kehittämiseen ajalle 1.1.2023-31.12.2024. Rahoitus on 90 %:sta, omarahotusosuuden ollessa 10 %. Koulutsempparin yhden vuoden palkkakustannus sivukuluineen ja lomarahoineen on noin 39 500 €, joten AVIn avustus olisi käytännössä tarkoittanut 50 % koulunuorisotyöntekijän palkkaamista.

AVIn hankerahoitus koulunuorisotyön tukemiseen Suomessa jatkuu, mutta se edellyttäisi uusien toimintamuotojen kehittämistä ja määräaikaisten henkilöstön palkkaamista, sillä avustusta ei myönnetä vakituisen henkilöstön palkkakuluihin.

Huittisissa koulutsempparin toiminta on koettu niin oppilaiden kuin henkilöstönkin puolelta tärkeänä tukihenkilönä yläkoululaisille ja koko kouluyhteisölle. Koulutsempparin työ on suhdeperustaista työtä, ja yhteys nuoriin rakentuu vähitellen, joten tehtävää koskeva epävarmuus tulisi minimoida ja toimi vakinaistaa. Koulutsemppari on myös tärkeä linkki nuorisopalveluiden ja koulun välillä. Koulutsempparin tehtäväkuva on muotoutunut enemmän kouluvalmentajan kuin koulunuorisotyöntekijän tehtäväksi, joten toimi on katsottu parhaaksi säilyttää edelleen perusopetuksen alaisuudessa. Luonnollisesti tiivis yhteistyö nuorisopalveluiden kanssa säilyy jatkossakin. Koulutsempparin viikottainen työaika on pidempi kuin kouluviikon tunnit, joten häntä voidaan hyödyntää niin nuorisotilavalvonnoissa kuin liikuntaryhmien vetämisessäkin. Tämä vähentää sijaisten hankkimiseen tarvittavaa aikaa ja resurssia.

Huittisten harrastamisen hanke

Harrastamisen Suomen mallissa on tarkoituksena mahdollistaa jokaiselle lapselle ja nuorelle mieluista ja maksuton harrastus koulupäivän yhteydessä (<https://OKM.fi/suomen-malli>).

Harrastamisen Suomen mallissa yhdistyvät

- lasten ja nuorten kuuleminen harrastustoiveista
- olemassa olevien hyvien käytäntöjen ja toimintatapojen koordinoiminen
- koulun ja harrastustoimijoiden yhteistyö.

Valtakunnallisena tavoitteena on juurruttaa Suomen malli pysyväksi toimintatavaksi kunnissa. Vuoden 2023 alusta nuorisolakiin (955/2022) lisättiin säännökset Harrastamisen Suomen mallin mukaisesta nuorten harrastustoiminnasta sekä toimintaan myönnettävästä valtionavustuksesta.

Huittisissa harrastamisen hanketta on toteutettu lukuvuodesta 2021–2022 lähtien. Avustus oli aiemmin 80 % rahoitusta, mutta valtion myöntämän tuen osuus on sittemmin pienentynyt. Samoin avustuksen määrä on pienentynyt. Vuonna 2021 avustussumma oli 84 000 €, vuonna 2022 se oli 54 000 € ja vuonna 2023 64 000 €. Tilinpäätöksen 2022 mukaan harrastamisen Suomen mallin toimintakulut olivat 72 927 € ja toimintatuotot 52 645 €, toimintakatteen ollessa 20 282 €.

Hankeavustuksesta on saatu tukea harrastusten järjestämiseen ja hankekoordinaattorin palkkakustannuksiin. Harrastamisen hanke kattaa kaikki perusopetuksen koulut. Lukuvuonna 2022–2023 hankkeeseen osallistui 386 alakoululaista ja 24 yläkoululaista ja hankerahoituksella järjestettiin kaikkiaan 46 kerhoa. Lukuvuoden 2023–2024 toiminta on vielä käynnissä.

Uusi hankehakemus on tehty koskien lukuvuotta 2024–2025 ja siihen on saatu myönteinen päätös. Valtion erityisavustus on 54 000 € ja se kattaa 70 % hankkeen kokonaiskustannuksista. Hankkeen kokonaiskulujen tulee näin ollen olla reilu 77 000 €, josta kaupungin omarahoitusosuutta runsas 23 000 €.

Hanke on siirretty vuoden 2024 talousarviossa Lauttakylän koululta vapaa-aikapalveluihin ja toisen nuoriso-ohjaajan tehtäväkuvaan on sisällytetty hankekoordinaattorin tehtävät.

Jäähallimaksu

Huittisten kaupunki on sitoutunut maksamaan 24 700 € vuodessa jääajan käytöstä jäähallin omistavalle yhtiölle. Kustannus kohdistetaan perusopetukseen ja käyttö on lähestulkoon kokonaisuudessaan ala- ja yläkoulujen luisteluvuoroja. Muutama vuoro irrotetaan vuosittain yleisöluisteluihin, jotka yhdistykset valvovat.

Mikäli jääajasta luovuttaisiin, syntyisi kustannussäästöjä paitsi jäähallimaksussa, myös matkakustannuksissa. Arvio vuosittaisista matkakuluista on noin 1 000 €.

3.3.2. TAVOITETILA

Perusopetuksen palveluverkko

Vuodesta 2017 käynnistynyt pysyvä syntyvyyden lasku noin 100 ikäluokasta noin 70 lapsen ikäluokkiin merkitsee merkittävää muutosta alakoulujen oppilasmäärissä. Vuosien 2024–2030 aikana alakoulujen yhteenlaskettu oppilasmäärä putoaa noin 200 oppilaalla. Perusopetuksen palveluverkkosuunnitelmaa 2030 on työstetty yhteistyössä päättäjien ja henkilöstön kanssa. Päättäjät ovat ohjeistaneet valmistelemaan vaihtoehtoisia malleja eri kouluverkkoratkaisuista ja askelmerkit vuosille 2024–2030 niiden toteuttamiseksi sekä eri vaihtoehtojen taloudelliset vaikutukset. Palveluverkon muutoksilla on taloudellisia vaikutuksia niin kiinteistöihin, henkilöstöön, kuljetuksiin kuin tukipalveluihinkin.

Kaupunginvaltuusto päätti kokouksessaan 22.4.2024, että

1. perusopetuksen alakouluverkkoselvitys 2030 merkitään tiedoksi
2. Huittisten alakouluverkon vuonna 2030 muodostavat Lauttakylän ja Sallilan koulut (palveluverkkoselvityksen malli 2A)
3. muutos toteutetaan hallitusti siten, että Suttilan koulun toiminta päättyy 1.8.2028 ja Sammun koulun 1.8.2030.

Oppilasmäärien ja opetusryhmien väheneminen vähentää perusopetuksen henkilöstökuluja jo TA2025 alkaen, mutta merkittävimpiä säästöjä syntyy koulujen lakkauttamisen myötä vuodesta 2028 lähtien.

Muu toiminta

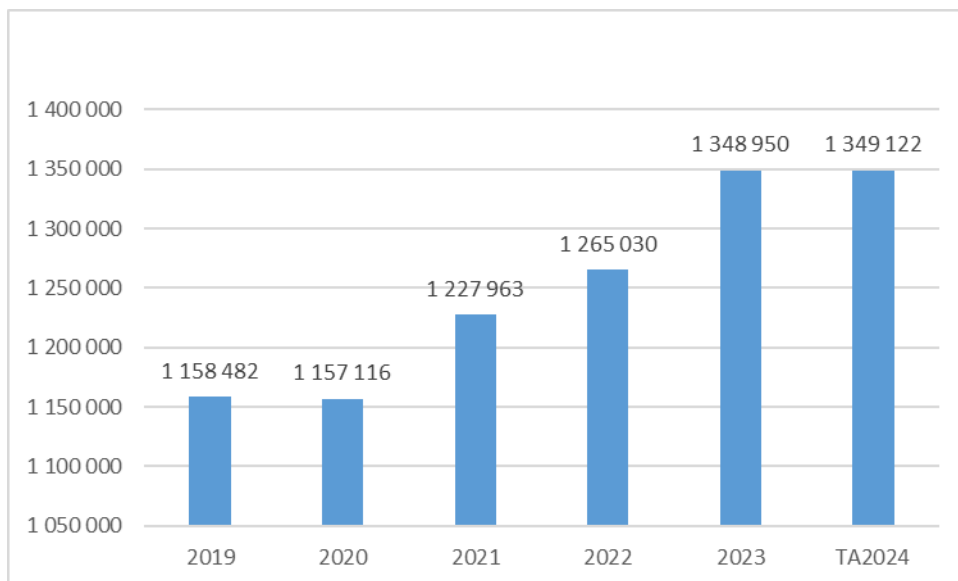
Perusopetuksen järjestäjän tulee huolehtia paitsi siitä, että opetus on asianmukaisesti ja taloudellisesti järjestetty, myös oppilaiden hyvinvoinnista. Tämän vuoksi tavoitteena on, että sekä aamu- ja iltapäivätoiminta että Huittisten harrastamisen hanke jatkuisivat edelleen kaupungissa. Koulutsempparin toimen vakinaistaminen 1.1.2026 alkaen olisi myös tärkeä oppilaiden ja kouluyhteisön hyvinvointia tukeva toimenpide. Kustannusvaikutus TA2024 verrattuna 17 500 € (poistuva valtionosuus).

3.4. LUKIO

3.4.1. TOIMINNAN JA TALouden NYKYTILAN KUVAUS

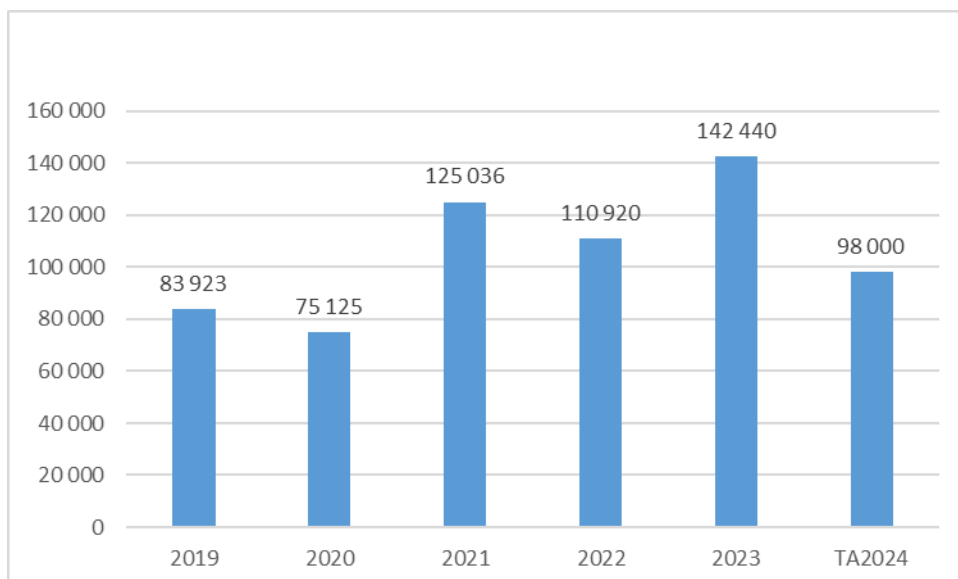
Lukiokoulutuksen järjestäminen perustuu vapaaehtoisuuteen ja opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämään järjestämislupaan.

Lukion ulkoiset toimintakulut ovat nousseet vuodesta 2019 vuoteen 2024 noin 190 000 €. Kustannuksia on viime vuosina kasvattanut oppivelvollisuusiän nosto. Sen myötä oppikirjat ja -välineet tulivat lukio-opiskelijoille maksuttomiksi. Opiskelijamäärän kasvua on syntynyt mm. kansainvälisestä rekrytoinnista ja lukio-opintojen pidemmästä kestosta opiskelijoilla. Opiskelijamäärän kasvu on merkinnyt opetustuntimäärän kasvua, jotta ryhmäkoot olisivat kohtuullisia. Opiskelijamäärän kasvun myötä myös lukion saama valtionosuus on kasvanut noin 200 000 € vuodesta 2019, mutta se ei näy lukion käyttötaloudessa.

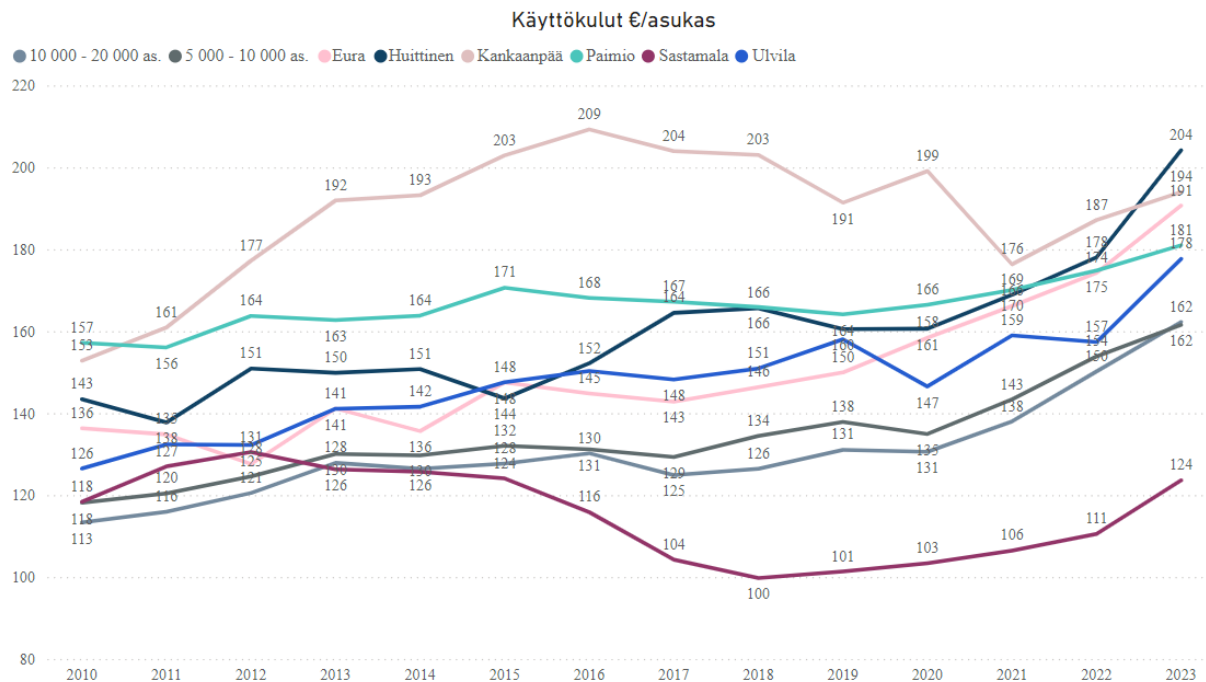
Lukiokoulutuksen ulkoiset toimintakulut vuosina 2019–2024

Lukion ulkoiset toimintatuotot ovat kasvaneet noin 14 000 € vuodesta 2019 vuoteen 2024. Kasvu on välillä ollut korkeampaakin, riippuen saaduista valtionavustuksista erilaisiin hankkeisiin. Hankkeet ovat paitsi lisänneet tuottoja, myös kasvattaneet toimintakuluja.

Lukiokoulutuksen ulkoiset toimintatuotot vuosina 2019–2024

Suhteessa verrokkikuntiin (Eura, Kankaanpää, Paimio, Sastamala ja Ulvila) Huittisten lukiokoulutuksen kustannukset ovat olleet keskimääräistä korkeammat. Myös verrattaessa Huittisten kustannuksia valtakunnallisiin tilastoihin, on Huittisten asukaskohtainen kustannus lukiokoulutukseen ollut korkeampi kuin 5 000–10 000 tai 10 000–20 000 asukkaan kunnissa keskimäärin.

Lukiokoulutuksen käyttökulut €/asukas Huittisissa ja verrokkikunnissa

Lukion nettokustannukset ovat kuitenkin maltilliset suhteessa OKM:n myöntämään valtionosuuteen. Valtionosuus on lukion osalta ollut ulkoisia nettokuluja 100 000–200 000 € korkeampi, joten se on kattanut myös osan lukion sisäisistä kustannuksista. Sisäiset kustannukset ovat kuitenkin kiinteistö- ja koulujen kasvun myötä nousseet huomattavasti, 400 000 eurosta yli 470 000 euroon vuonna 2023. Sisäisistä kustannuksista on kiinteistö- ja koulujen kuluja noin 350 000 €, ruokapalveluiden kuluja noin 95 000 € ja tietohallinnon kuluja noin 42 000 €.

Yksi mahdollisuus vähentää lukiokoulutukseen kohdistuvia kustannuksia on tilankäytön tehostaminen ja lukiokiinteistön hyödyntäminen laajemmin myös muuhun kuin lukion käyttöön. Tämä liittyy myös kansalaisopistotoiminnan talouden tasapainottamiseen.

Ulkoiset + sisäiset					
Lukio					
	2019	2020	2021	2022	2023
Tuotot	83 923	75 125	125 036	110 920	142 440
Kulut	-1 535 213	-1 518 654	-1 604 553	-1 667 481	-1 826 755
Netto	-1 451 290	-1 443 529	-1 479 517	-1 556 561	-1 684 315
VOS	1 148 068	1 195 443	1 306 806	1 341 450	1 350 153
Netto-VOS	-303 222	-248 086	-172 711	-215 111	-334 162

Kv/VALPAS-koordinaattori

Oppivelvollisuuslain myötä Lauttakylän lukiolle on palkattu VALPAS-koordinaattori, jonka tehtävänä on paitsi oppivelvollisuusikäisten valvonta ja ohjaus, myös lukion kansainvälisten opiskelijoiden tuki ja ohjaus. Koordinaattorin palkkakustannus sivukuluineen on noin 39 000 €/vuodessa.

Mikäli toimen resursointi päättyy, lukion kv-opiskelijoiden rekrytointi tulee lopettaa. Lukiolla ei ole myöskään mahdollisuutta oppivelvollisuusikäisten riittävään valvontaan ja ohjaukseen.

Erityisopetus

Lukiokoulutuksen järjestäjältä edellytetään, että opiskelijat saavat tarvitsemansa erityisopettajan tuen. Huittisissa tämä edellytys ei tällä hetkellä täyty, vaan erityisopetusresurssi on noin 2 viikkotuntia mikä kuluu pitkälti välttämättömien luki- ym. testien tekemiseen. Erityisopettajana toimii alakoulun laaja-alainen erityisopettaja. Resurssi on erittäin niukka eikä huomioi sitä, että lukiokoulutukseen tulee enenevässä määrin nuoria, joilla on oppimisen tai muita haasteita ja jotka tarvitsisivat erityisopettajan tukea edetäkseen opinnoissaan.

Lukiokoulutuksen erityisopetuksen resurssiin on saatu lukuvuodelle 2024–2025 hankeavustus oppimisen tuen kehittämiseksi. Avustuksen suuruus on 52 650 € ja rahoitus on 90 % hankkeen kokonaismenoista. Avustuksen turvin lukiolle palkataan yhdeksi lukuvuodeksi määräaikainen erityisopettaja. Hankeajan kuluessa tulisi lukion erityisopetuksen resurssi ratkaista kestäväällä tavalla, jotta Huittinen täyttää koulutuksenjärjestäjälle asetetut velvoitteet. Yksi mahdollisuus on perusopetuksesta vapautuvan henkilöstöresurssin kohdentaminen lukion erityisopetukseen.

3.4.2. TAVOITETILA

Lukiokoulutus tulee kohtaamaan merkittäviä haasteita 2030-luvulla, kun pienemmät ikäluokat siirtyvät perusopetuksen jälkeisiin opintoihin. Huittislaisten nuorten ikäluokka on nykyarvion mukaan noin 70 nuorta, joten lähes kaikkien nuorten tulisi siirtyä perusopetuksen jälkeen lukioon, jotta sen opiskelijamäärä säilyisi ennallaan.

Lukiokoulutuksen tulevaisuuteen liittyy muitakin epävarmuustekijöitä kuin nuorten ikäluokkien pientyminen. Valtio on viime vuosikymmenen aikana tehnyt mittavia toisen asteen uudistuksia, jättäen lukiokoulutuksen kuitenkin vielä syrjään mittavista rahoitusuudistuksista, jotka pakottaisivat kunnat luopumaan pienistä lukioistaan. Pienten lukioden opiskelijamäärät ovat kuitenkin entistä pienempiä ja lukioden välinen eloonjäämiskamppailu on käynnissä. Lauttakylän lukion asema Satakunnassa on tällä hetkellä vahva, kiitos rohkeiden panostusten kansainväliseen opiskelijarekrytointiin ja tavoitteellisesti urheilevien opiskelijoiden opintojen mahdollistamiseen. Lukiolla on myös vahva asema seudullisesti ja valtakunnallisestikin verkottuneena ja kansainvälisenä toimijana, jossa vallitsee myös yhteisöllinen toimintakulttuuri.

Tavoitteena lukiokoulutuksen osalta voisi olla, että Lauttakylän lukio on vetovoimainen alueellinen lukio Satakunnassa myös 2030-luvulla. Tämä edellyttää kuitenkin edelleen vahvaa panostusta kansainvälisten opiskelijoiden rekrytointiin ja heidän sekä koko lukioyhteisön hyvinvoinnin edistämiseen, tavoittaen Kv/VALPAS-koordinaattorin työn jatkumista. Tämä edellyttää myös erityisopetuksen resurssin vakiinnuttamista siten, että Huittinen lukiokoulutuksen järjestäjänä täyttää sille asetetut velvoitteet.

3.5. HYVINVOINTIPALVELUT (KIRJASTO, MUSEO, KULTTUURI JA HYVINVOINTI, NUORISO JA LIIKUNTA, KANSALAI SOPISTO, MUSIIKKIOPISTO)

3.5.1. HYVINVOINNIN EDISTÄMINEN JA HYVINVOINTIVALIOKUNTA

Sote-uudistuksen jälkeenkin kuntien tehtävänä on terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen. Huittisissa päätettiin hyvinvoinnin edistämisen rakenteista 1.1.2023 alkaen, jolloin kaupunkiin perustettiin hyvinvointiryhmät ja hyvinvointikoordinaattorin vakituinen virka.

Hallintosäätöä uudistettiin 1.1.2024 alkaen siten, että sivistyspalvelukeskuksen päätöksenteko jaettiin kahdelle valiokunnalle: sivistysvaliokunnalle ja hyvinvointivaliokunnalle. Sivistysvaliokunnan alaista toimintaa ovat kasvatuksen ja opetuksen hallinto, varhaiskasvatus, perusopetus ja lukiokoulutus. Hyvinvointivaliokunnan alaista toimintaa ovat puolestaan hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (Hyte), kansalaisopisto, musiikkiopisto, kirjasto, museo sekä vapaa-aikapalvelut eli nuorisopalvelut ja liikuntapalvelut.

Vuodelle 2024 Hyteen on budjetoitu noin 205 000 €, josta henkilöstökuluja vajaa 119 000 €. Summa sisältää mm. hyvinvointikoordinaattorin sekä vapaa-aikapalveluiden palvelusihteerin palkkakustannuksia ja hyvinvointivaliokunnan kokouspalkkiot sekä valiokunnan myöntämät seura- ja yhdistysavustukset.

Virkajärjestelyt

Hyvinvointikoordinaattori aloitti virassaan 1.8.2023. Hänen tehtäväkuvansa on laaja, koostuen seuraavista alueista:

- Tiedonkeruu, tiedolla johtaminen; hyvinvointityön koordinointi ja yhteistyö eri verkostoissa; osallisuuden edistäminen; yhdistysyhteistyön ja yhdistysten toimintaedellytysten kehittäminen; tapahtumatuotanto ja viestintä
- Lisäksi hyvinvointikoordinaattorin tehtäväkuvaan on sisällytetty liikuntapalveluiden lähiesihenkilön tehtävät vuoden 2024 loppuun saakka, kaupungin säästötoimenpiteenä nuoriso- ja liikuntajohtajan eläköidyttyä. Nuorisopalveluiden lähiesihenkilönä toimii tällä ajalla työllisyyskoordinaattori. Vapaa-aikapalveluiden vastuualuepäällikkönä toimii sivistysjohtaja.

Hyvinvointikoordinaattorin palkkakustannus on noin 55 000 € vuodessa. Hyvinvointikoordinaattorin työpanos on koettu erittäin tärkeäksi, sillä kyseessä on poikkihallinnollinen tehtävä ja joka on myös läheisessä kosketuksessa yhdistyksiin ja seuroihin. On osoittautunut myös toimivaksi ratkaisuksi, että hyvinvointikoordinaattori toimii liikuntapalveluiden esihenkilönä, koska hänellä on Hyte-roolinkin kautta vahva kosketuspinta urheiluseuroihin. Mikäli hyvinvointikoordinaattorista luovutaan, tulee hänen työtehtävänsä jakaa muille. Liikuntapalveluiden lähiesihenkilön rooli tulee myös ratkaista kaupunkiorganisaatiossa.

- Säästö 2025: vapaa-aikatoimen vastuualuepäällikön virkaa ei täytetä ja tehtävät jaetaan edelleen hyte-koordinaattorin, työllisyyskoordinaattorin, palvelusihteerin ja sivistysjohtajan kesken.
- Nettosäästö vuodessa 51 000 €. Summa tulisi tarkastaa, mikäli roolit vakiinnutetaan ja hyte-koordinaattorista ja työllisyyskoordinaattorista tehdään liikunta- ja nuorisopalveluiden vastuualuepäälliköt.

Valiokuntarakenteen muutos

Yksi säästömahdollisuus on keskittää sivistyspalvelukeskuksen päätöksenteko yhteen valiokuntaan. Valiokunnalla on noin 10 kokousta vuodessa, työkokoukset mukaan lukien. Laskennallinen säästö kokouspalkkioista ja -tarjoiluista on noin 10 000 € vuodessa.

Hyvinvointiavustukset

Hyteen on myös koottu keskitetysti kaupungin avustukset, yhteensä 63 200 €. Kaupunki jakaa avustuksia pääasiassa seura- ja yhdistysavustuksina, avustuspotin ollessa muita kuntia keskimääräisesti pienempi. Avustusperiaatteita on uudistettu ja avustuksia on tarkoitus kohdentaa enenevässä määrin kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen kunnan, yhdistysten ja muiden toimijoiden yhteistyössä. Avustuksista leikkaaminen tarkoittaisi hyvinvoinnin edistämistyöstä leikkamista, sillä seuroilla ja yhdistyksillä on merkittävä rooli kaikenikäisten kuntalaisten liikuttajana ja harrastustoiminnan järjestäjänä. Huittisissa on myös suhteellisen pieni avustuspotti muihin kuntiin verrattuna, mikä näkyy myös valtakunnallisissa mittareissa (TEAvisari 2023).

 Pisteet	Huittinen	Satakunnan maakunta	Koko maa
Avustukset	25	74	77
Avustukset yhteisöille, €/asukas 	25 58 €/asukas	74 Toteutuu vaihtelevasti	77 Toteutuu hyvin

Painatukset ja ilmoitukset

Erityisesti liikuntapalveluissa on ajankohtaisista asioista tiedotettu vielä lehti-ilmoituksin, koska on haluttu varmistaa, että viestintä tavoittaa myös ikäihmiset. Vuodelle 2024 on painatuksiin ja ilmoituksiin budjetoitu 7 500 €. Säästökeinona voidaan vähentää lehti-ilmoittelua ja ilmoitusten kokoa ja siirtää painopistettä enemmän sähköiseen viestintään. Alustava säästöajatus 2 500 € vuodessa. Muutos voi heikentää hieman ikäihmisten tiedonsaantia, koska he käyttävät vähiten digitaalisia välineitä.

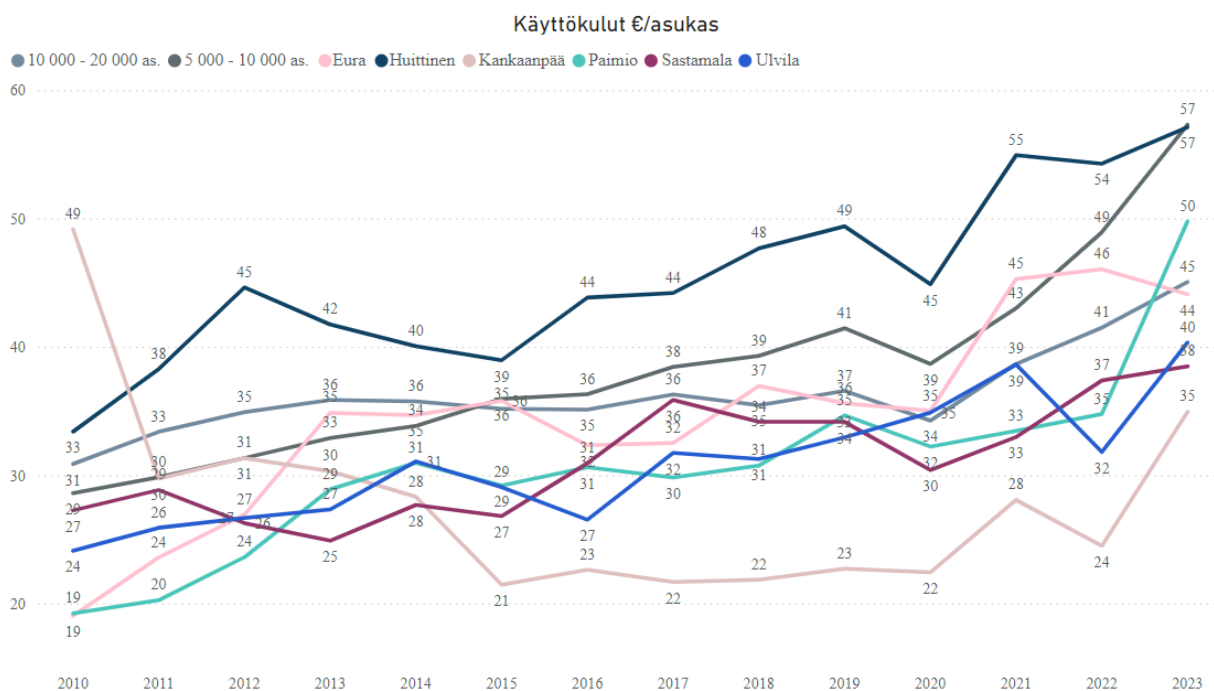
3.5.2. NUORISOPALVELUT

Huittisten asukaskohtainen kustannus nuorisopalveluihin on ollut verrokkikuntia korkeampi. Huittisissa työskentelee 2,5 nuoriso-ohjaajaa ja 2,5 etsivää nuorisotyöntekijää keväällä 2024.

Syksystä 2024 alkaen nuorisopalveluiden tehtäviä on organisoitu uudelleen. Toisen nuoriso-ohjaajan tehtäväkuvaan sisältyy jatkossa Suomen harrastamisen mallin hankevastuu, joka on tähän saakka ollut perusopetuksessa. Lisäksi etsivän nuorisotyön resurssia vähennetään siten, että 0,5 etsivän työpanos siirretään nuorten työpajalle, josta on irtisanoutunut valmentaja. Nuorisopalveluiden toiminnasta on myös karsittu pois päällekkäisyyksiä suhteessa muuhun palvelutarjontaan. Näihin muutoksiin liittyen kaupunki on solminut yhteistyösopimuksen Huittisten 4H-yhdistyksen kanssa (Hyvä 8.5.2024 § 33). Yhdistyksen toiminta täydentää kaupungin omaa palveluntuotantoa ja tukee kaupungin strategisten tavoitteiden toteutumista.

Kokonaissäästö edellä luetelluista toimenpiteistä on noin 39 500 €/v.

Osana kaupungin talouden tasapainottamista on vapaa-aikapäällikön virka jäädytetty vuoden 2024 loppuun asti ja nuorisopalveluiden lähiesihenkilönä toimii työllisyyskoordinaattori. Rooli on mahdollista vakiinnuttaa siten, että työllisyyskoordinaattorista tehdään nuorisopalveluiden vastuualuepäällikkö.

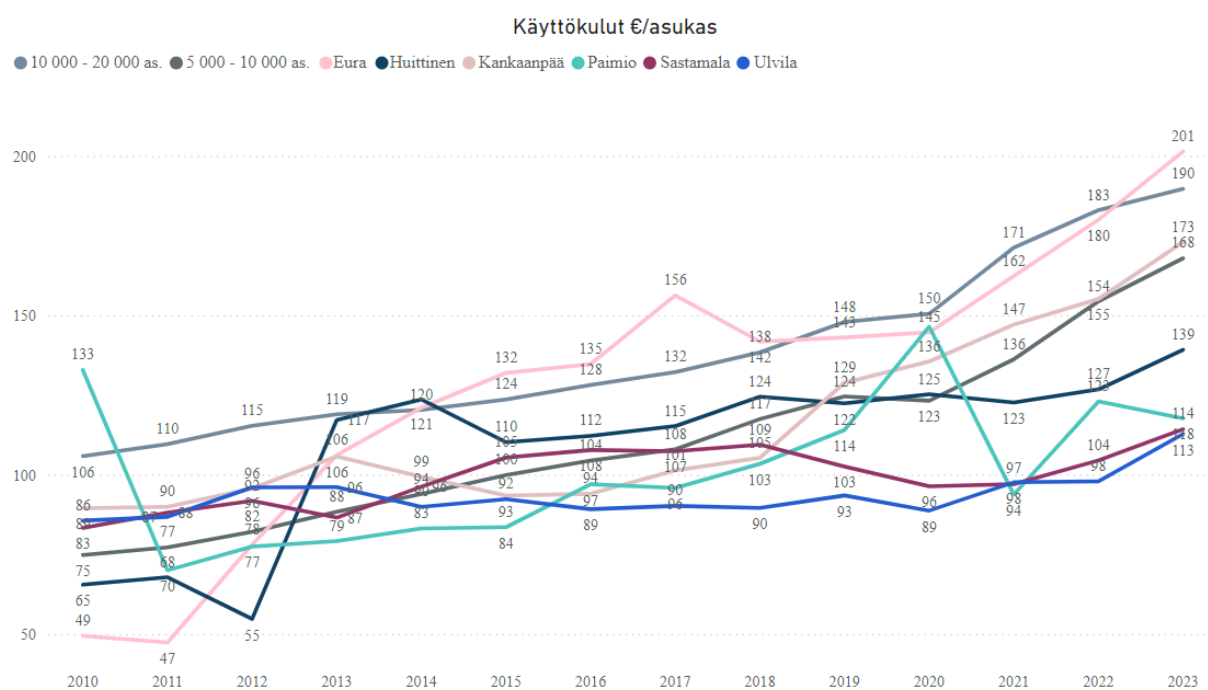
Asukaskohtainen kustannus nuorisopalveluihin

3.5.3. LIIKUNTAPALVELUT

Huittisissa asukaskohtainen kustannus liikuntapalveluihin on verrokkikuntien keskitasoa (127 €/as.) ja alhaisempi verrattuna 5 000–10 000 asukkaan kuntiin (154 €/as.) tai 10 000–20 000 asukkaan kuntiin (183 €/as.) keskimäärin.

Huittisten liikuntapaikkatarjontaa on kehitetty pitkäjänteisesti ja kaupungin urheilualueet tarjoavatkin monipuoliset mahdollisuudet harrastaa liikuntaa. Kaupungista löytyy runsaasti erilaisia sisä- ja ulko-kenttiä niin seurojen ja yhdistysten toimintaan kuin myös omaehtoiseen liikuntaan.

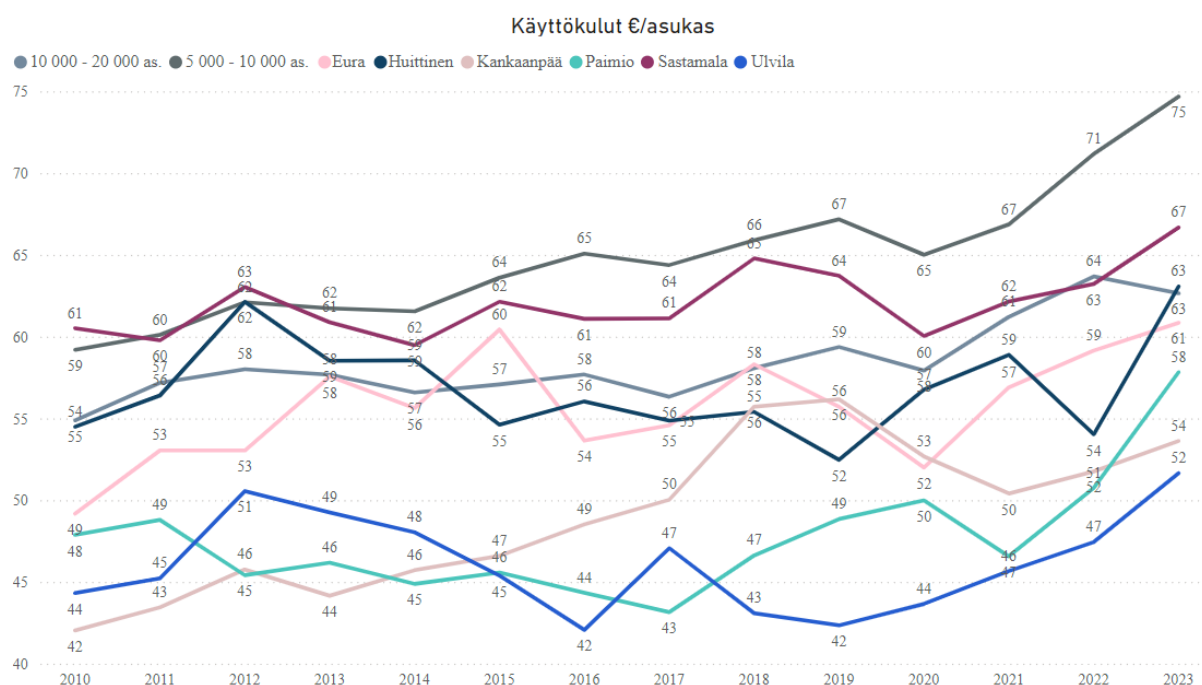
Osana kaupungin talouden tasapainottamista on vapaa-aikapäällikön virka jäädytetty vuoden 2024 loppuun asti ja liikuntapalveluiden lähiesihenkilönä toimii hyvinvointikoordinaattori. Rooli on mahdollista vakiinnuttaa siten, että hyvinvointikoordinaattorista tehdään liikuntapalveluiden vastuualuepäällikkö.

Asukaskohtainen kustannus liikuntapalveluihin

3.5.4. KIRJASTOPALVELUT

Huittisten kirjasto- ja kulttuuripalvelut ovat kuuluneet samaan vastuualueeseen vuoden 2023 loppuun saakka. Kirjastopalveluiden kustannukset ovat olleet verrokkikuntiin nähden keskitasoa (54 €/as.), mutta verrattuna 5 000–10 000 asukkaan (71 €/as.) ja 10 000–20 000 asukkaan (64 €/as.) kuntiin keskimäärin kustannukset ovat Huittisissa olleet pienemmät. Vuonna 2023 Huittisten kirjastopalveluiden kustannukset olivat samaa tasoa kuin 10 000–20 000 asukkaan kunnissa keskimäärin.

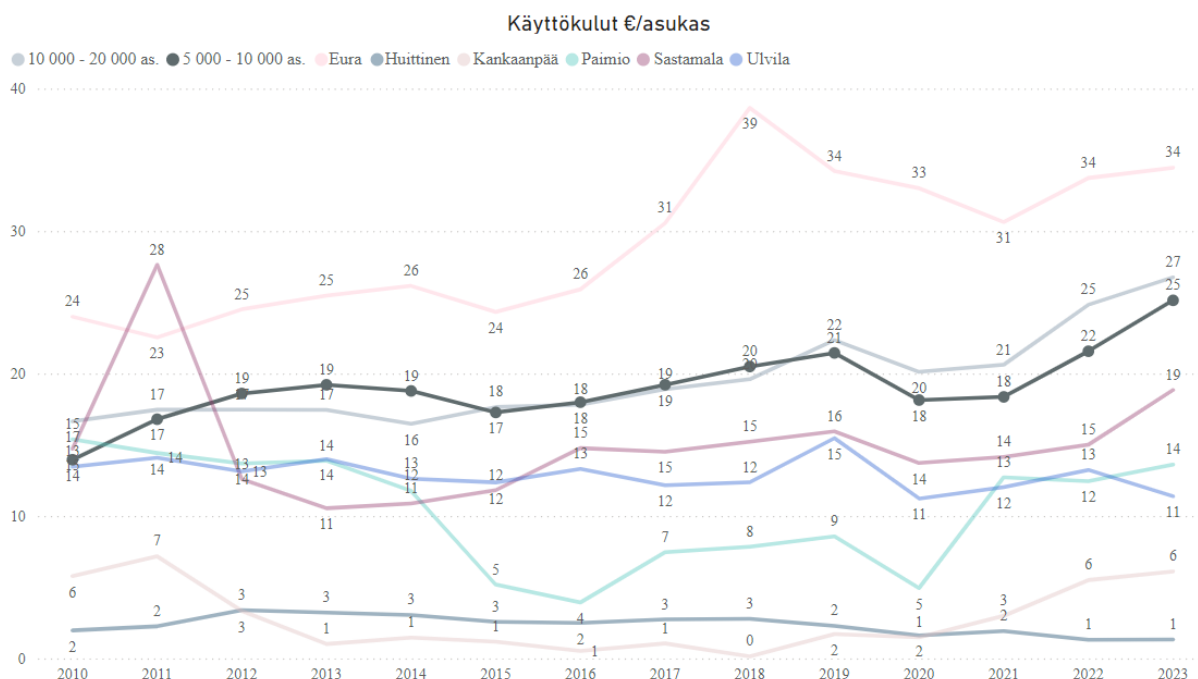
Resursointi kirjastotoimintaan Huittisissa ja verrokkikunnissa

Yksi mahdollisuus talouden tasapainottamiseksi olisi Vampulan lähikirjaston toiminnan lopettaminen. Asiaa on selvitetty aiemminkin, osana vuoden 2019 talousarvion laadintaa. Aikajana osoittaa, että kirjastopalveluiden kustannukset laskivat hetkellisesti vuonna 2019. Tällöin päädyttiin lähikirjaston säilyttämiseen ja yhden kirjastovirkailijan toimen lakkauttamiseen.

Mikäli lähikirjaston toiminta lakkaisi, kustannussäästöjä syntyisi lähinnä kiinteistökulujen ja aineiston hankinnan osalta. Henkilöstöresurssia koskevat säästöt olisivat todennäköisesti hyvin minimaalisia, koska muutoinkin niukalla henkilöstöresurssilla toimivasta kirjastosta ei todennäköisesti voitaisi vähentää enempää henkilöstöä.

3.5.5. KULTTUURITOIMINTA

Tarkasteltaessa kulttuuritoimeen käytettyjä resursseja Huittisten asukaskohtainen kustannus (1 €/as.) on ollut huomattavasti pienempi kuin valituissa verrokkikunnissa tai 5 000–10 000 (25 €/as.) tai 10 000–20 000 asukkaan (27 €/as.) kunnissa keskimäärin. Huittisissa on toisaalta panostettu kansalaisopistoon ja musiikkiopistotoimintaan, jotka tuottavat runsaasti kulttuuritarjontaa ja hyvinvointia edistäviä elämyksiä niin huittislaisille kuin opistojen sopimuskunnillekin.

Resursointi muuhun kulttuuritoimintaan Huittisissa ja vastaavankokoisissa kunnissa keskimäärin

Kysymys kulttuurin tukemisesta kytkeytyy vahvasti kysymykseen kansalaisopiston ja musiikkiopiston toiminnasta. Mikäli opistojen toimintaedellytyksiä heikennetään, tulisi kaupungin panostuksia muuhun kulttuuriin lisätä edes hieman. Opistot toisaalta tavoittavat laajalti ja pitkäkestoisemmin eri-ikäisiä kuntalaisia verrattuna yksittäisiin kulttuuritapahtumiin tai -tempauksiin.

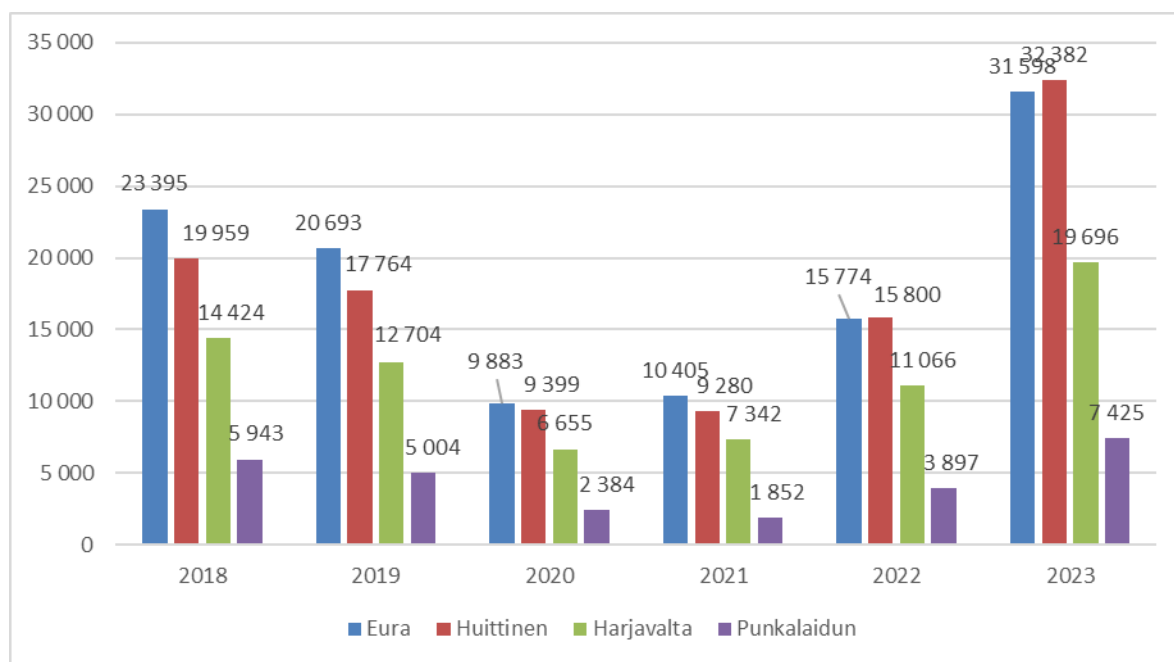
3.5.6. KANSALAIPOISTOTOIMINTA

Huittinen toimii isäntäkuntana alueellisessa kansalaisopistossa Sataopistossa, johon kuuluvat Huittisten lisäksi Harjavalta, Eura ja Punkalaidun.

Sataopiston jäsenkuntien kuntaosuudet kohdistetaan sopimuskunnille nettokustannusten ja toteutuneiden opetustuntien suhteessa. Kuntaosuuksiin sisällytetään opiston ulkoiset toimintakulut vähennettynä tuotoilla ja valtionosuudella. Kukin jäsenkunta vastaa sisäisistä kustannuksistaan.

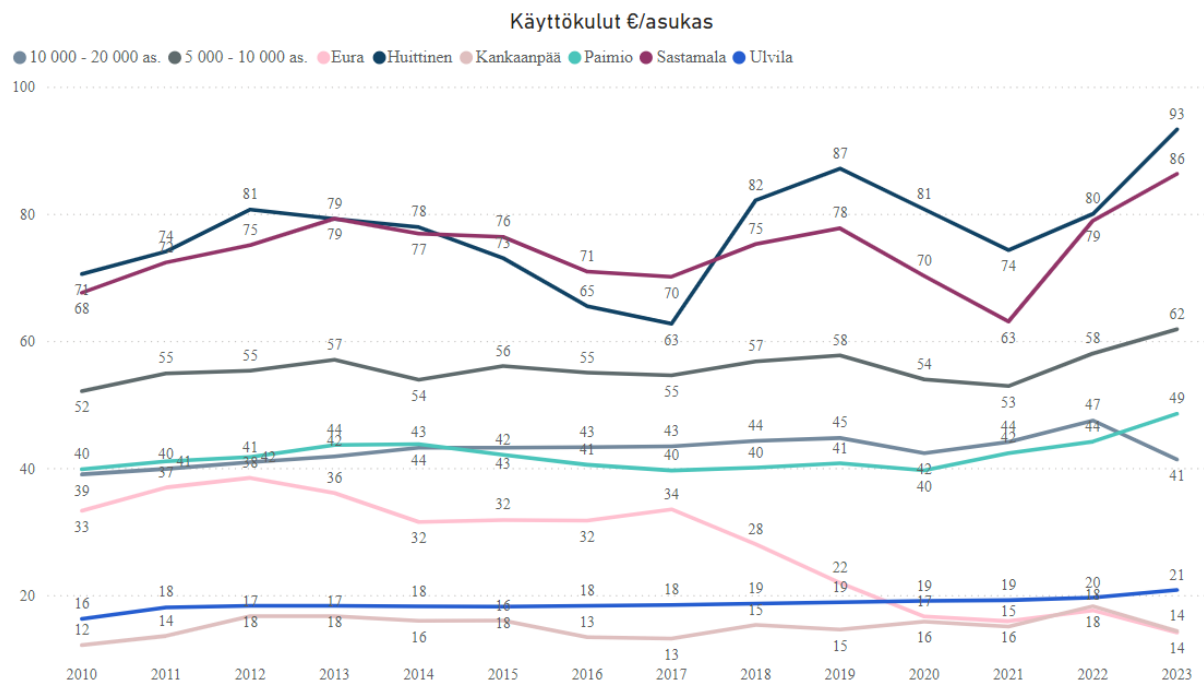
Sataopiston perustamisen (2018) jälkeen kuntaosuudet ovat olleet sopimuskunnille maltilliset, suurimmille sopimuskunnille Euralle ja Huittisille 15 000–20 000 euron luokkaa, koronavuosia lukuunottamatta jolloin opetusta järjestettiin poikkeuksellisen vähän ja kuntaosuudet jäivät pienemmiksi.

Vuonna 2023 asiakkaat palasivat jälleen kursseille ja Sataopiston opetustuntimäärä nousi. Sen myötä nousivat myös kustannukset, erityisesti toiminnan järjestämiseksi tarvittavat palkkakustannukset ja palvelujen ostot. Kustannuksia kasvatti merkittävästi myös sote-uudistuksen myötä kasvaneet vyörytyserät, joiden osuus kansalaisopistossa nousi reilu 30 000 € vuonna 2023.

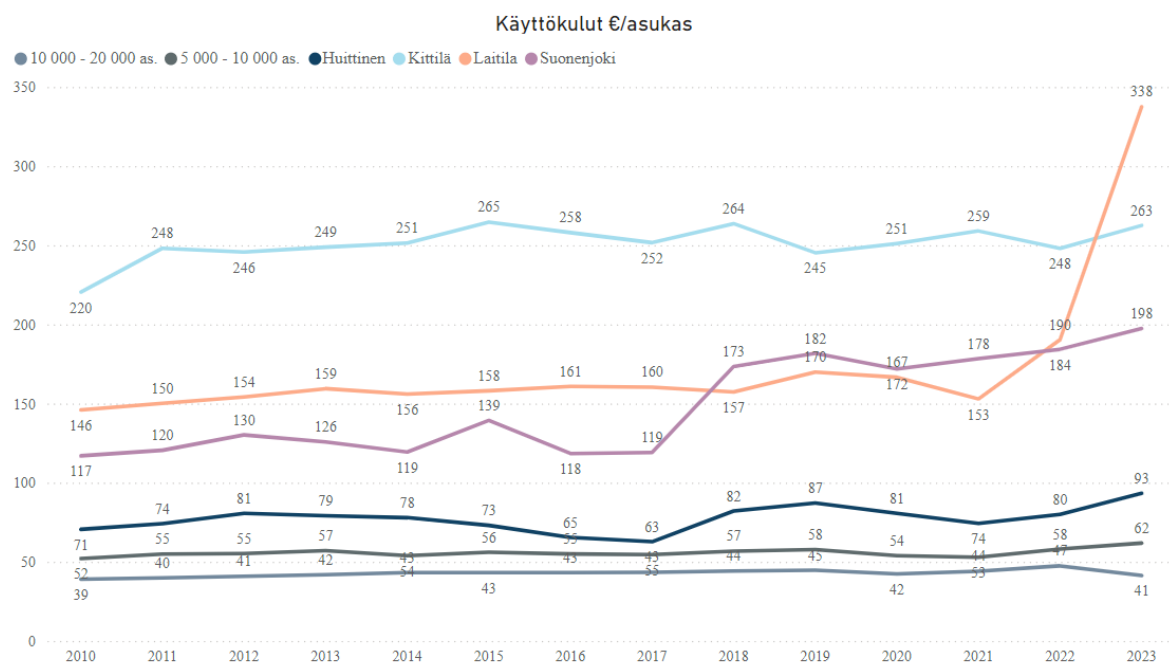
Sataopiston kuntaosuudet 2018–2023

Verrattaessa Huittista kuntiin, jotka eivät toimi kansalaisopiston isäntäkuntina, voitaisiin päätellä, että isäntäkuntana toimiminen on kalliimpaa. Kuntaliiton tilastot eivät kuitenkaan huomioi koulutuksenjärjestäjän vapaaseen sivistystyöhön saamaa vuosittaista valtionosuutta, sillä se ei näy käyttötalouden luvuissa.

Asukaskohtainen kustannus kansalaisopistojen järjestämään vapaaseen sivistystyöhön Huitti- sissa ja verrokkikunnissa

Otettaessa vertailukohteeksi ne kunnat, jotka toimivat isäntäkuntia suunnilleen samankokoisissa kansalaisopistossa kuin Sataopisto (9 687 VOS-tuntia), vertailukohteiksi löytyivät Laitila (isäntäkunta Vakka-Suomen opistossa, 9714 VOS-tuntia), Suonenjoki (isäntäkunta Sisä-Savon kansalaisopistossa, 10 176 VOS-tuntia) sekä Kittilä (isäntäkunta Revontuli-opistossa, 10 273 VOS-tuntia). Suhteessa näihin verrokkeihin on Huittisten kustannus kansalaisopistotoimintaan kaikkein maltillisin ja lähimpänä kaikkien samankokoisten kuntien keskimääräistä kustannusta kansalaisopistojen vapaaseen sivistystyöhön.

Asukaskohtainen kustannus kansalaisopistojen järjestämään vapaaseen sivistystyöhön Huitti- sissa ja muissa vastaavankokoisissa isäntäkunnissa

Kansalaisopistotoimintaan saatava valtionosuus on kattanut vuoteen 2023 saakka opistosta syntyneet ulkoiset kustannukset ja jonkin verran myös opiston sisäisiä kustannuksia. Kansalaisopiston sisäiset kustannukset muodostuvat pääasiassa tietohallinnon kuluista (noin 10 000 €/v) ja voimakkaasti nouseista kiinteistökustannuksista (2022 noin 36 000 €/v, 2023 noin 70 000 €/v). Koska kukin Sataopiston jäsenkunta vastaa omalta osaltaan toiminnassa tarvittavien tilojen kustannuksista, kohdistuu tapahtunut kiinteistökulujen nousu pelkästään Huittisten kaupungille.

Sote-uudistuksen jälkeisten vyörytysten nousun ja kiinteistökustannusten kasvun lisäksi kustannuksia nostaa valtionosuustuntien leikkaus, jonka valtio toteutti säästötoimenpiteenä vuodesta 2024 alkaen. Sataopiston osalta tämä merkitsee reilun 80 000 euron pudotusta vuoden 2023 tasoon. Sataopiston ohjausryhmä on tietoinen nousevista kuntaosuuksista ja se on syksyllä 2023 asiasta keskustellessaan todennut, että jäsenkunnat ovat sitoutuneita opiston toimintaan jatkossakin.

Ulkoiset + sisäiset					
Kansalaisopisto					
	2019	2020	2021	2022	2023
Tuotot	257 090	203 160	180 628	222 268	290 563
Kulut	-833 011	-762 816	-747 793	-825 884	-926 318
Netto	-575 921	-559 656	-567 165	-603 616	-635 755
VOS	530 624	537 656	528 705	572 974	588 187
Netto-VOS	-45 297	-22 000	-38 460	-30 642	-47 568

Haasteena kansalaisopiston talouden tasapainottamisessa on se, että kustannusten vähentäminen vaikuttaa myös sopimuskunnilta saatavia myyntituottoja vähentävästi. Huittisten osuus Sataopiston tuntimäärästä on noin 1/3, joten kustannusten vähentäminen pienentää myyntituottoja 2/3 suhteessa säästöihin. Säästöjä tulisikin etsiä erityisesti niistä kustannuksista, jotka eivät vaikuta kuntaosuuteen.

Yksi mahdollisuus kansalaisopiston kustannusten vähentämiseen ilman, että kuntaosuudet pienenevät, olisi kiinteistökulujen vähentäminen. Tämä tarkoittaisi koulujen tilankäytön tehostamista ja kansalaisopiston siirtymistä pois Kuninkaisten koulutus- ja kulttuurikeskuksesta, kouluille ja oppilaitoksiin. Haasteeksi tulisivat varastotilojen puute sekä toiminnan aikataulutus, sillä kansalaisopistolla on paljon kursseja myös päiväsaikaan, jolloin koulujen tilat ovat tiiviissä käytössä. Kaupungille tämä ratkaisu toisi kustannussäästöjä vasta silloin, kun Kuninkaisten koulutus- ja kulttuurikeskuksen tilat saataisiin jonkun muun kuin kaupungin käyttöön.

Talouden tasapainotustoimenpiteenä kansalaisopiston kurssimaksuja on nostettu 1.8.2024 alkaen sekä opinto-ohjelman painatus- ja jakelukustannuksia karsittu. Myös tuntiopettajien matkakustannusten korvauksen omavastuuosuutta on nostettu ja opiston ryhmäkokoja nostettu.

3.5.7. MUSIIKKIOPISTOTOIMINTA (TAITEEN PERUSOPETUS)

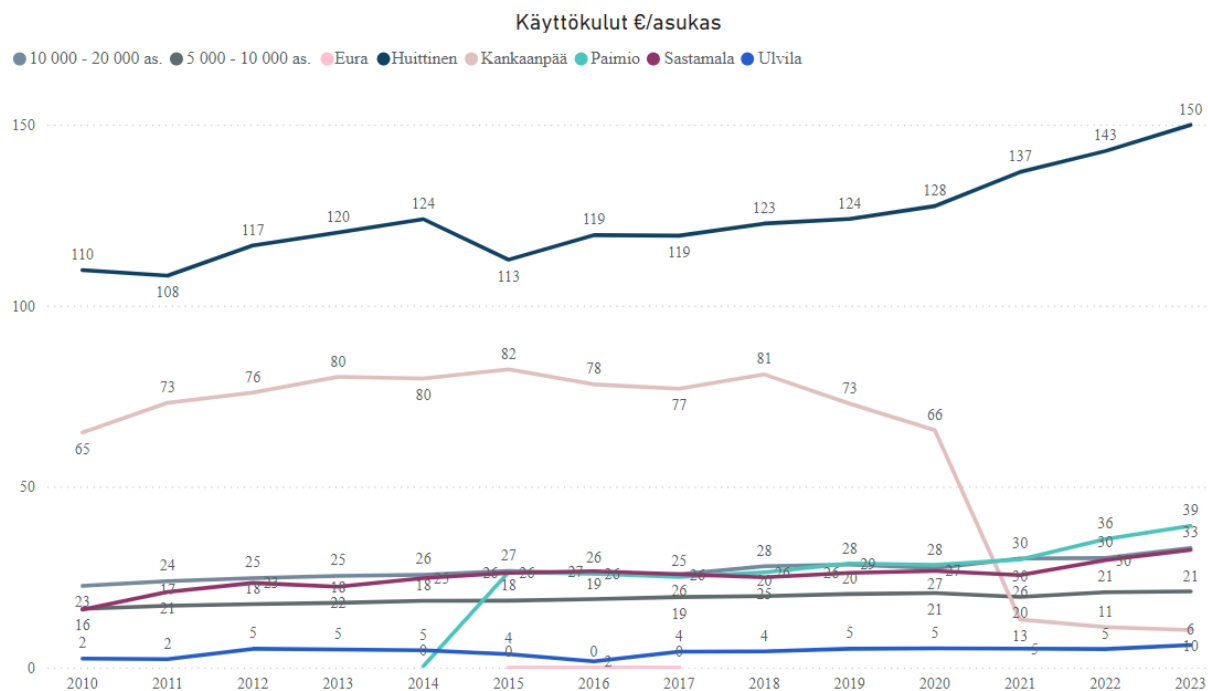
Huittisten musiikkiopisto on alueellinen musiikkiopisto, jossa on noin 600 oppilasta yhdeksän kunnan alueelta: Huittinen, Eura, Harjavalta, Kokemäki, Nakkila, Oripää, Punkalaidun, Pöytyä ja Säkylä. Musiikkiopisto järjestää opetusta Huittisten lisäksi Harjavallassa, Kokemäellä, Säkylässä, Eurassa, Nakkilassa ja Pöytyällä.

Musiikkiopiston kustannuskehitys on viime vuosina ollut maltillista. Kustannukset ovat nousseet vuodesta 2019 vuoteen 2024 vajaa 83 000 euroa. Tuottokehitys on ollut vaihtelevaa, riippuen valtion ja kamista erityisavustuksista taiteen perusopetuksen kehittämiseen. Musiikkiopistotoimintaan myönnettyt valtionosuustunnit ovat pysyneet vakiona viime vuodet, ja valtionosuustunnin hintaa on jopa korotettu vuosittain. Musiikkiopiston saama valtionosuuden määrä onkin kasvanut vuodesta 2019 vuoteen 2024 kaikkiaan vajaalla 117 000 eurolla.

Musiikkiopiston ulkoiset nettokustannukset ovat joinakin vuosina olleet opistolle kohdennettua valtionosuutta pienemmät, jolloin valtionosuudella on saatu katettua myös osa opiston sisäisistä kustannuksista. Opiston sisäiset kustannukset muodostuvat kiinteistökustannuksista, jotka ovat Selvinkadun peruskorjauksen myötä nousseet (2022 noin 70 000 € vs. vuonna 2023 noin 98 000 €, sisältäen myös pääomavuokrat) sekä ICT-kustannuksista, jotka vuonna 2023 olivat vajaa 7 000 €.

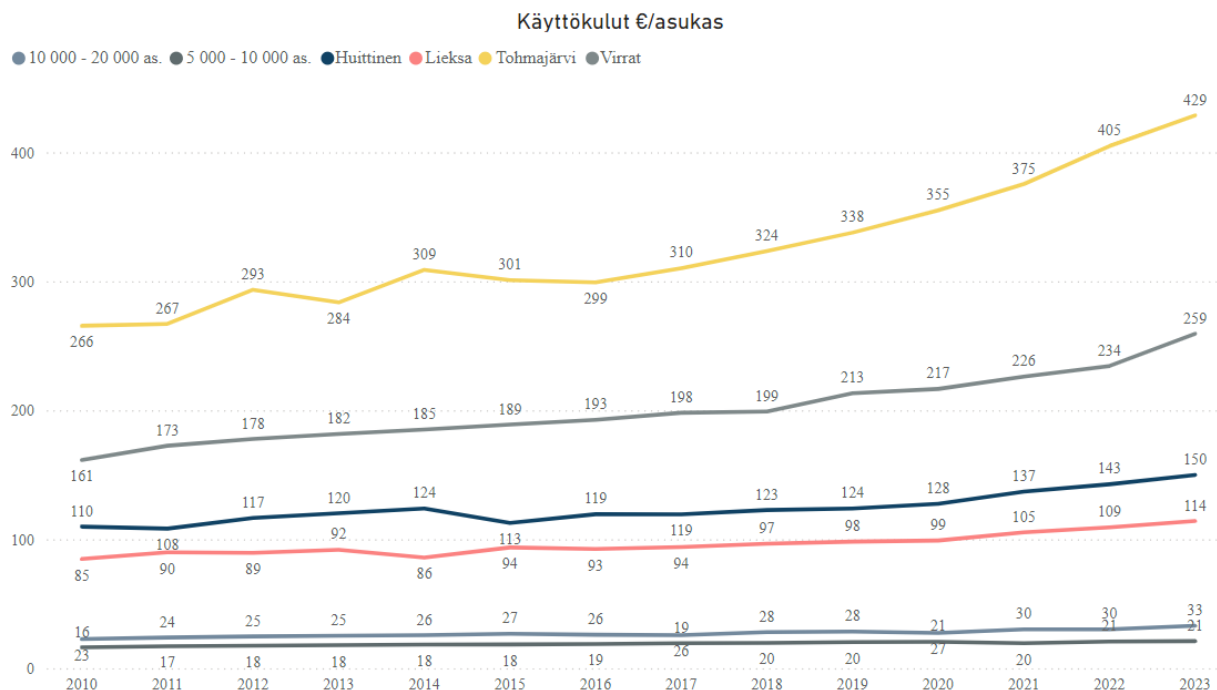
Ulkoiset + sisäiset					
Musiikkiopisto					
	2019	2020	2021	2022	2023
Tuotot	469 749	525 995	495 204	448 926	440 916
Kulut	-1 185 595	-1 205 045	-1 258 642	-1 259 248	-1 257 173
Netto	-715 846	-679 050	-763 438	-810 322	-816 257
VOS	623 980	659 393	681 362	696 035	723 973
Netto-VOS	-91 866	-19 657	-82 076	-114 287	-92 284

Kuten kansalaisopistotoiminnassa, myös musiikkiopistotoiminnassa isäntäkunnilla on verrokkikuntia korkeammat kustannukset johtuen todennäköisesti opistokiinteistöstä aiheutuvista kuluista. Huittisissa oman musiikkiopistokiinteistön peruskorjaaminen ja ylläpito ovat kalliimpaa verrattuna siihen, että opisto toimisi esimerkiksi koulukiinteistöjen yhteydessä. Kuntaliiton tilastot eivät huomioi koulutuksenjärjestäjän taiteen perusopetukseen saamaa vuosittaista valtionosuutta, sillä se ei näy käyttötalouden luvuissa.

Taiteen perusopetus, musiikkitoiminta, asukaskohtainen kustannus Huittinen ja verrokki

Otettaessa vertailukohteeksi ne kunnat, jotka toimivat isäntäkuntia suunnilleen samankokoisissa musiikkiopistoissa kuin Huittisten musiikkiopisto (14 544 VOS-tuntia), vertailukohteiksi löytyivät Lieksa (isäntäkuntana Pielisen-Karjalan musiikkiopistossa, 12 884 VOS-tuntia), Tohmajärvi (isäntäkuntana Keski-Karjalan musiikkiopistossa, 17 699 VOS-tuntia) sekä Virrat (isäntäkuntana Merikanto-opistoissa, 18 095 VOS-tuntia). Suhteessa näihin verrokkeihin on Huittisten kustannus maltillisimpia Lieksan kanssa ja lähimpänä kaikkien samankokoisten kuntien keskimääräistä kustannusta.

Taiteen perusopetus, musiikkitoiminta Huittisissa ja muissa vastaavankokoisissa isäntäkunnissa

Kuntaliiton luvut eivät huomioi kuntien saamaa valtionosuutta taiteen perusopetukseen, vaan ne kuvaavat vain opiston kustannuksia eli käytännössä kokoa. Alla taulukko, joka huomioi myös kunnan saaman valtionosuuden.

MUSIIKKIOPISTOJEN KUSTANNUSVERTAILUA TP 2022 (Taiteen perusopetus)

Kunnallisia musiikkiopistoja

	Asukasmäärä	Kulut Kuntaliitto	Kulut/as Kuntaliitto	Valtionosuus VOS €	KATE (ulkoiset) Kunnan TP	KATE-VOS =kulut (ulkoiset)	KATE/VOS %	kulut €/as
Huittinen	9745	921000	95	696035	729031	32996	95,47 %	3,39
Laitila	8366	-	-	559546	803287	243741	69,66 %	29,13
Lieksa	10372	885000	85	616592	834217	217625	73,91 %	20,98
Tohmajärvi	4164	1000000	240	847025	913442	66417	92,73 %	15,95
Virrat	6274	1023000	160	865976	994226	128250	87,10 %	20,44

Tiedot:

KATE

Asianomasten kuntien tilinpäätös 2022

Kuntaliitto

<https://www.kuntaliitto.fi/kuntaliitto/tietotuotteet-ja-palvelut/analyysit-ja-tietoaaineistot/kustannusrakenne>

Valtionosuus rahoitusraportit

<https://vos.oph.fi/rap/saaja.html>

Kustannusvertailu on sikäli haastavaa, koska emme tiedä ovatko kuntakohtaiset tiedot vertailukelpoisia. Varsinkin Tohmajärven ja Virttain kate (ulkoiset) vaikuttaa erittäin korkealta ja herää kysymys, onko ulkoisiin siellä kirjattu myös kiinteistökustannukset.

Huittisten musiikkiopiston kokonaiskate (sis + ulk miinus VOS) vuonna 2022 oli 114 283 €. Kun se jaetaan asukasmäärällä 9 745 €, jää asukaskohtaiseksi kustannukseksi 11,73 €/asukas ja VOS/kate 85,9 %. OKM:n rahoitus taiteen perusopetukseen on 57 % rahoitusta.

Haettaessa säästöjä musiikkiopistotoimintaan tulee huomioida se, että samoin kuin kansalaisopistonkin osalta, kulujen vähentäminen vähentää sopimuskunnilta saatavia myyntituottoja. Tämän vuoksi säästö tulisi kohdentaa toimintoihin tai kustannuksiin, jotka ovat riippumattomia kuntaosuuksista. Tilankäytön osalta musiikkiopistotoimintaa ei voida siirtää muualle, vaan pitäytyä sille juuri peruskorjatussa rakennuksessa Selvinkadulla. Sen sijaan tämän tilan yhteiskäytön vahvistaminen vaikuttaisi myös musiikkiopiston kuluja madaltavasti.

Osana Lauttakylän uuden koulun suunnittelua oli alkuvaiheessa tahtotilana musiikkiopiston sijoittaminen Lauttakylän koulun yhteyteen. Yhteisiä tiloja puolsi paitsi mahdollisuus tilankäytön ajalliseen maksimointiin (musiikkiopistotoiminta käynnistyy päivisin suunnilleen samaan aikaan, kun koulun toiminta päättyy) myös se, että suurin osa musiikkiopiston oppilaista on nimenomaan alakouluikäisiä oppilaita. Lauttakylän koulun rakentamiskustannukset haluttiin kuitenkin pitää mahdollisimman alhaisina, minkä vuoksi luovuttiin ajatuksesta sijoittaa musiikkiopisto uuden alakoulun yhteyteen.

Talouden tasapainotustoimenpiteenä musiikkiopiston lukukausimaksuja ja muita maksuja on nostettu vuonna 2024.

3.5.8. MUSEOPALVELUT

Huittisten ja Harjavallan kaupunkien solmiman yhteistyösopimuksen mukaan museotoiminnan ylläpitäjänä toimii Harjavallan kaupunki, ja toiminta-alueena ovat Harjavallan ja Huittisten kaupungit. Sopimuksen mukaan Harjavalta huolehtii museotoimen hallinnosta ja taloudenhoidosta. Molemmat kaupungit vastaavat kaupunkiensä alueella toimivien museoiden kustannuksista. Harjavallan kaupunki saa ylläpitäjänä museotoimelle vahvistetun valtionosuuden. Huittinen varaa museotoimintaa varten tarvittavan määrärahan talousarvioonsa. Harjavallan kaupunki laskuttaa Huittisilta museon tilinpäätöksen mukaiset toimintakulut, vähennettynä toimintatuotoilla ja 1,5 htv valtionosuudella.

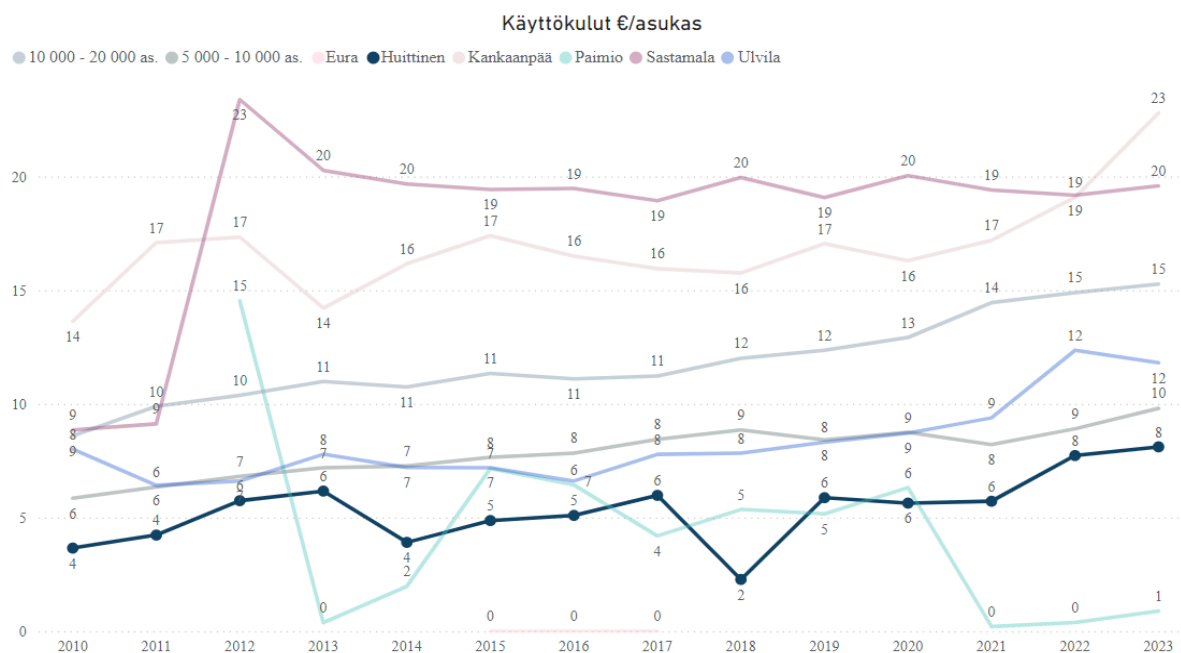
Museotoiminnan nettokustannukset olivat vuonna 2023 noin 78 000 €. Kiinteistökustannukset ovat nousseet parin viime vuoden aikana noin 40 000 € vuositasolle. Huittisille hyvitetävän valtionosuuden määrä, 1,5 henkilötyövuotta, on noin 45 000 € vuodessa.

Huittisten museo Tilinpäätös 2023 Toteutuneet kustannukset

	2023
Toimintakulut	122 035,44
Vyörytykset	5 167,21
Maksutuotot	-2 986,82
Valtionosuus	-45 987,75
Toteuma 2023	78 228,08
Laskutettu ennakoon 2023	-58 514,94
Lisälaskutus vuodelle 2023	19 713,15

Museopalveluiden järjestämisen vaihtoehtoja on selvitetty Huittisissa vuonna 2019, kun Harjavallan kaupunki harkitsi yhteistyösopimuksen irtisanomista. Tässä yhteydessä todettiin, että Huittisten ei kannata olla museotoiminnan ylläpitäjä, sillä näin pieneen museoon ei voi saada valtionosuutta. Yhdistysvoimin sitä ei myöskään voi ylläpitää, sillä kaupungissa toimivilla yhdistyksillä ei ole siihen riittävästi voimavaroja. Muista kunnista kuin Harjavallasta ei myöskään katsottu olevan realistisia kumppaneita Huittisten museon ylläpitäjäksi. Keskustelujen päätteeksi yhteistyösopimusta päädyttiin jatkamaan ja sopimusta päivitettiin siten, että aiemman 2 henkilötyövuoden sijaan Huittisten kaupunki saa vähentää 1,5 henkilötyövuoden valtionosuuden syntyneistä nettokustannuksista.

Kuntaliiton vertailusta voidaan todeta, että Huittinen käyttää verrattain vähän rahaa museotoimintaan suhteessa muihin verrokkikuntiin.

Museo- ja muu näyttelytoiminta, asukaskohtainen kustannus

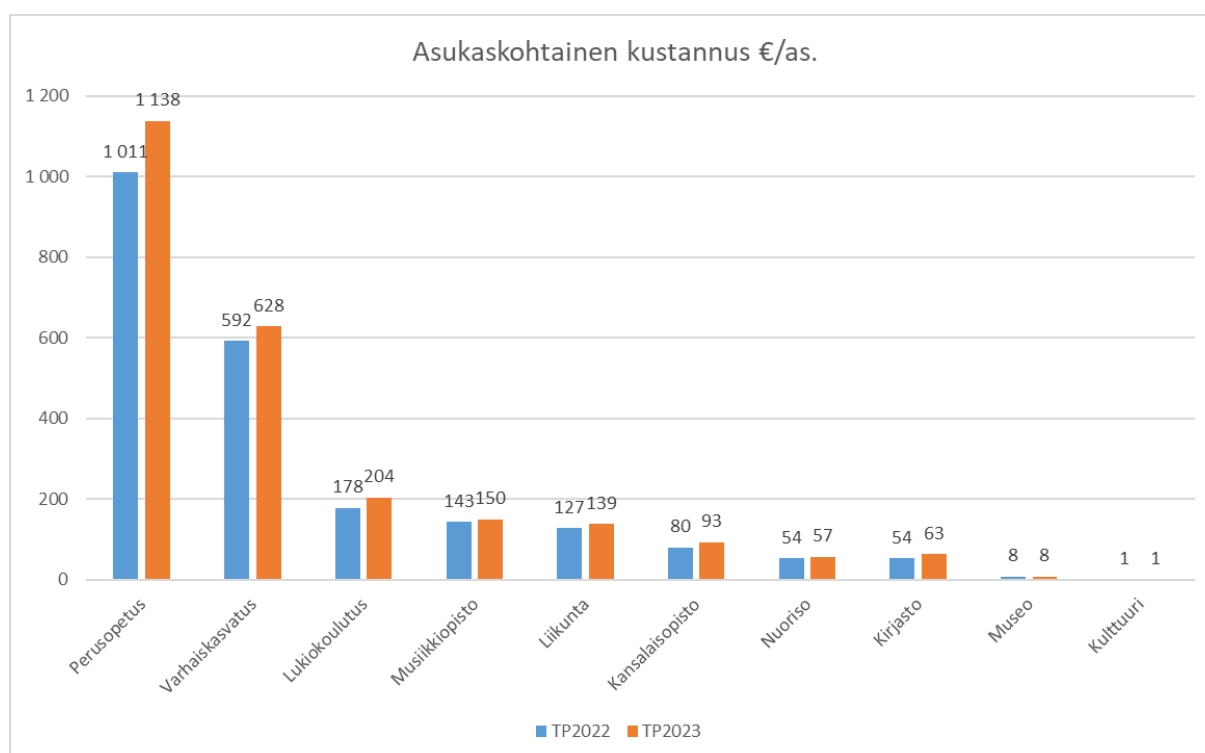
Museotoiminnasta ei sinänsä ole mahdollista saada säästöjä, ellei Huittisten museosta päätetä kokonaan luopua. Sen sijaan museosopimukseen liittyvä talousprosessi on hallintoa työllistävä ja sitä soisi mielellään virtaviivaistettavan, mikäli se vain kirjanpidollisesti on mahdollista. Asiaa on pohdittu taloushallinnossa satunnaisesti, mutta siihen ei ole löytynyt ratkaisuja.

Museon kävijätilastot vuodelta 2023 olivat seuraavat:

- museokävijöitä yht. 1579
 - maksavia kävijöitä 698
 - joista Museokorttikävijöitä 231 (Museokorttikävijöistä museolle tilitetään noin 50 % lipun hinnasta)
 - ilmaiskävijöitä 881
 - joista lapsia 406
 - tapahtumat & ilmaispäivät kävijöitä 373
- ryhmäkäyntejä 25
 - päiväkotiryhmiä 3, koululaisryhmiä 2
 - 1 ryhmä Länsi-Suomen Opistolla vierailleita ukrainalaisia koululaisia

3.6. YHTEENVETO SIPAN TOIMINNOISTA

Yhteenvetona katsaus siihen, miten sivistyspalveluiden toimintoihin panostettiin 2022 ja 2023 (€/as.). Perusopetuksen oppilaita vuonna 2023 noin 910, varhaiskasvatuksen asiakkaita noin 400, lukiolaisia noin 190.

Sivistyspalveluiden palvelutuotanto 2022 ja 2023, €/asukas

3.7. KUNNALLISTEKNIikka JA ALUEIDEN HOITO

3.7.1. TOIMINNAN JA TALOUDEN NYKYTILAN KUVAUS

Vesihuolto

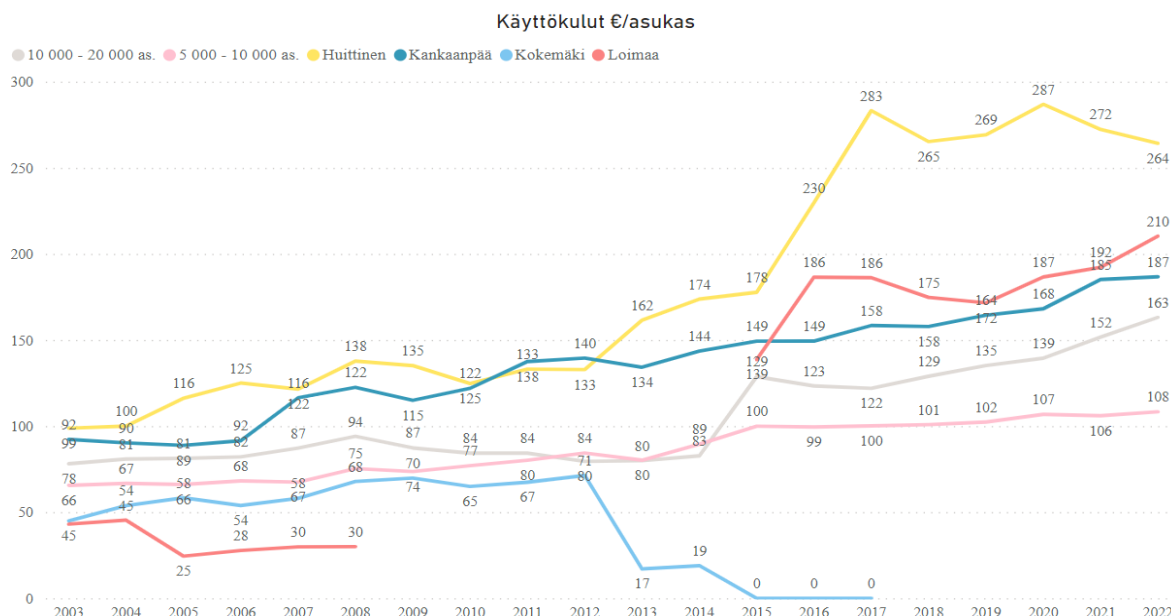
Kaupungilla on vesijohtoverkoston noin 404,5 km, josta ennen vuotta 1980 on rakennettu 135 km. Vesijohtoverkostosta saneerauksen tarpeessa on noin kolmannes (33 %). Erityisesti keskustan pohjoisosissa on rakennettu vesihuoltoa isoille asuinalueille 1970-luvulla. Täällä verkoston huono kunto ja vuotovedet ovat suuri ongelma yhdistettynä osin kokonaan puuttuvaan hulevesiviemärointiin.

Jätevesiverkoston on yhteensä noin 100 km. Ennen vuotta 1980 on rakennettu noin 41 km, joka on saneerauksen tarpeessa (41 %). Jätevesipumppaamoja on 23 kpl.

Jäteveden paineviemärien pituus on kaikkiaan noin 81 km, josta ennen vuotta 1980 on rakennettu noin 1,27 km. Saneerausvelkaa on alle 2 %.

Putkien tekninen käyttöikä on noin 50 vuotta, mutta verkoston varusteiden, kuten venttiilien, käyttöikä jää usein alhaisemmaksi, joten verkostoissa on paljon uusimistarvetta. Verkostojen huono kunto näkyy myös siinä, että putkirikot ja venttiiliviivat yleistyvät. Varsinaisen viemäriverkoston lisäksi on huomioitava mm. jätevesipumppaamojen saneerausten ja pumppujen vaihtojen tarve. Tällä hetkellä (v. 2024) tilanne on melko hyvä, mutta seuraavien 10 vuoden aikana saneeraustarve tulee kasvamaan.

Jätevesien käsittelyn hoitaa Huittisten Puhdistamo Oy, josta Huittisten kaupunki omistaa 48 %, Sastamala 47 % ja Punkalaidun 5 %. Yhtiön hallitus määrittelee jätevesitaksan. Huittisten kaupungin jätevesitaksa vuonna 2024 on 0,95 €/m³ (alv 0 %), kun vuonna 2023 se oli 0,89 €/m³ (alv 0 %). Korotuksen, lähes 7 %, suurimpana syynä ovat kasvaneet lainojen korkokustannukset.

Hulevesiverkosto

Hulevesiverkostoja on noin 84 km, joista 47 km on muoviputkia. Ennen vuotta 1990 rakennettua verkostoa on noin 33 km, joka on osin todella huonokuntoista. Yhdyskuntatekniikan insinööri vastaa kuntokartoituksesta ja tavoitteena laatia saneeraussuunnitelma. Kunnossapitoon tulee investoida, jotta tulevaisuudessa saataisiin säästöjä.

Hulevesien päätyminen vuotovesinä viemäreihin ja sitä kautta puhdistamolle jätevetenä, lisää jäteveden määrää ja siten puhdistuskustannuksia merkittävästi. Lisäksi suuret hulevesimäärät heikentävät puhdistustuloksia ja johtavat jopa ohijuoksutuksiin.

Erillistä hulevesimaksua ei ole määritelty, koska hulevesiverkon toiminta-aluetta ei ole hyväksytty. 37 kiinteistöä maksaa korotettua jätevesimaksua hulevesien päätymisestä jätevesiverkostoon.

Katuverkko

Katu- ja kevyen liikenteen verkostoja on yhteensä noin 102 km. Vuonna 2020 tehdyn katuverkon kuntokartoituksen tuloksena korjausvelkaa kaupungin kaduilla ja kevyen liikenteen väylillä on mittauksiin perustuen noin 8,6 milj. €. Kuntoluokaltaan huonoa ja erittäin huonoa katu- ja kevyenliikenteen verkkoa on noin 24 km ja tyydyttävässä kuntoluokassa noin 23 km. Korjausvastuu, eli rahamäärä, joka vähintään on sijoitettava korjausvelan poistamiseksi, on noin 18,0 milj. €. Väyläverkon laskennallinen uushankintahinta, eli koko väyläverkon saneeraushinta on noin 56,3 milj. € (Suomen Kuntotekniikka Oy, 2020). Jotta korjausvelka ei kasvaisi vuodesta 2020, pitäisi vuosittain investoida 1,5–2,4 miljoonaa euroa. Vuosina 2020–2023 katuverkon kunnostukseen on käytetty yhteensä noin 1,85 €.

Yleinen kunnossapidon hintakehitys on nouseva. Kunnossapidon henkilökunnan ja kausityöntekijöiden määrän lasku heijastuu suoraan kunnossapidon tasoon ja kustannuksiin. Yleisesti ostopalveluiden hintataso on nousussa jokaisella osa-alueella. Turvallisuusmääräykset kiristyvät, sääntely lisääntyy ja ympäristöasiatkin tulisi huomioida toiminnassa. Kaupungin oma kunnossapitokalusto ei täytä kaikilta osin nykyisiä turvallisuusmääräyksiä. Kalustoinvestointeihin on panostettava, mikäli työt voidaan toteuttaa omana työnä.

Auraukset ja hiekoitukset

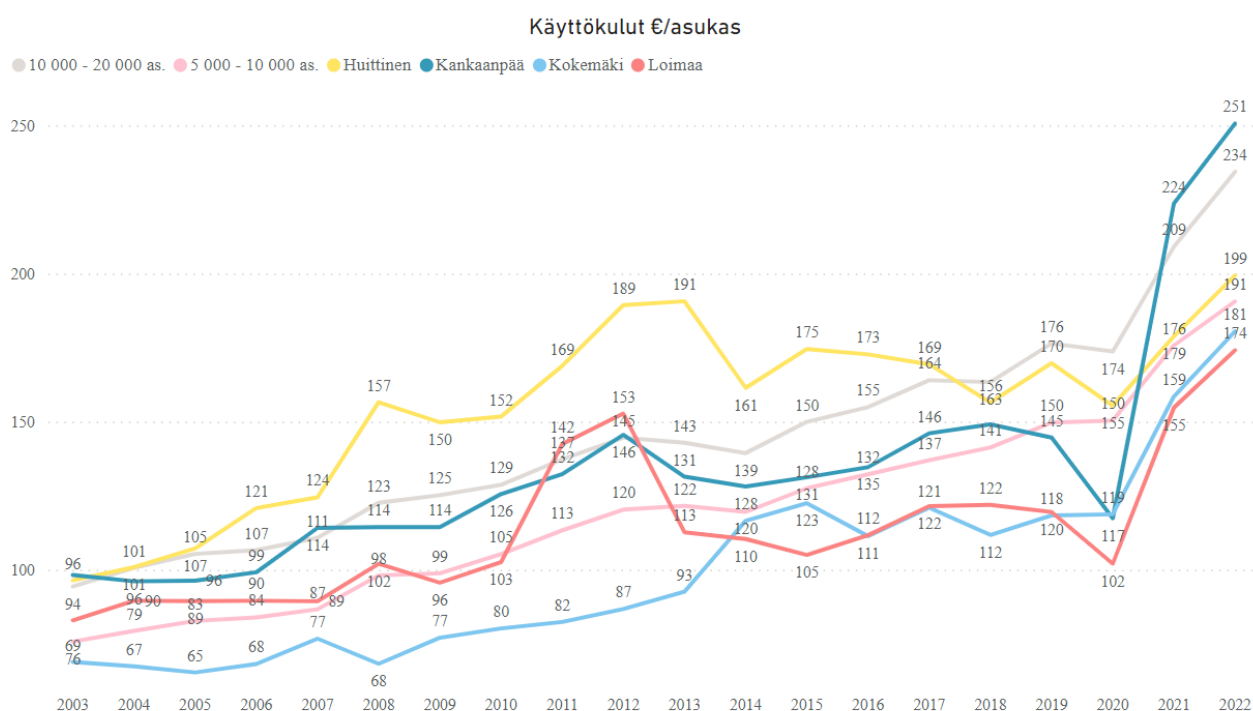
Auraus- ja hiekoitusurakka on kilpailutettu maaliskuussa 2024 vuosille 2024-2027+ optiovuodet 2 v. Työn kustannukset verrattuna edelliseen kauteen tulevat uusien sopimuksien myötä yllättäen keskimäärin laskemaan. Esim. pihojen osalta kustannukset laskevat noin 20 %. Katujen kunnossapidon osalta kustannusten lasku on huomattavasti maltillisempi. Kustannusmuutokset vaihtelevat alueittain -17 % - +11 % välillä.

Kunnossapidon tasoa ei ole järkevää laskea katujen ja pihojen osalta. Kunnossapidon tasolla on vaikutusta mm. tapaturmien määrään ja sitä kautta kunnan muiden välillisten kustannusten nousuun.

Asfaltoinnit

Asfaltin hintakehitys on ollut nouseva vuosittain. Öljyn hinnan nousu on suoraan verrannollinen päällystysten hintaan. Hinnat ovat nousseet vuosittain vähintään 15 %.

Asfaltointien painotus on tällä hetkellä pääväylien kunnossapidossa. Vuosittainen asfaltointien määräraha on vaihdellut 100 000–150 000 euron välillä. Kunnossapitoasfaltointien määrärahaa tullaan pienentämään ja kohdentamaan siirtyvät investointirahat katujen kunnossapitoon sekä valaistuksen investointeihin.

Liikenneväylät

Katuvalaistus

Asemakaava-alueella on 2 018 kpl valaisinta ja muualla ELYn tai yksityisteillä 1 043 kpl. Led-valoiksi on vaihdettu 1 350 kpl. Loppujen valaisimien vaihto ledeiksi on kustannusarvioltaan noin 500 000–600 000 €. Valaistuksen vuosihuolto- ja korjauskustannukset vuonna 2022 olivat 48 800 € ja vuonna 2023 43 900 €. Korjauskustannuksiin voidaan vaikuttaa vaihtamalla vanhat purkausvalaisimet Led-tekniikan valaisimiin. Purkausvalaisinten käyttöikä vaihtelee 8–15 vuoteen kun taas led-valaisinten käyttöikä on noin 30 v.

Valaistuksen kokonaissähkönkulutus on ollut vuonna 2023 noin 935 000 kWh. Led valaisinten vaihdolla saavutetaan energiansäästöjä jopa 50 % vaihdettua valaisinta kohden.

Yösammutukset asemakaava-alueen asuntoalueilla ovat laskeneet sähkönkulutusta noin 20 % ja kesäsammutusajan jatkaminen toukokuun alusta alkaen verrattuna kesäkuun alkuun on tuonut säästöjä jonkin verran. Sammutukset eivät ole toimineet aukottomasti ja tarkkaa kustannusseurantaa ei ole toteutettu vasta kuin syyskuusta 2022 alkaen.

Puistot, metsät ja pellot

Asemakaavan mukaisia puisto- ja viheralueita on noin 134 ha, joista noin 106 ha on kaupungin omistuksessa, ja 28 ha yksityisten maanomistuksessa. Hoidettavia pensasryhmiä puistoissa, pihoissa ja liikennealueilla on noin 3 ha. Leikkipuistoja on 16 kpl, tässä luvussa ei ole mukana päiväkotien pihoja.

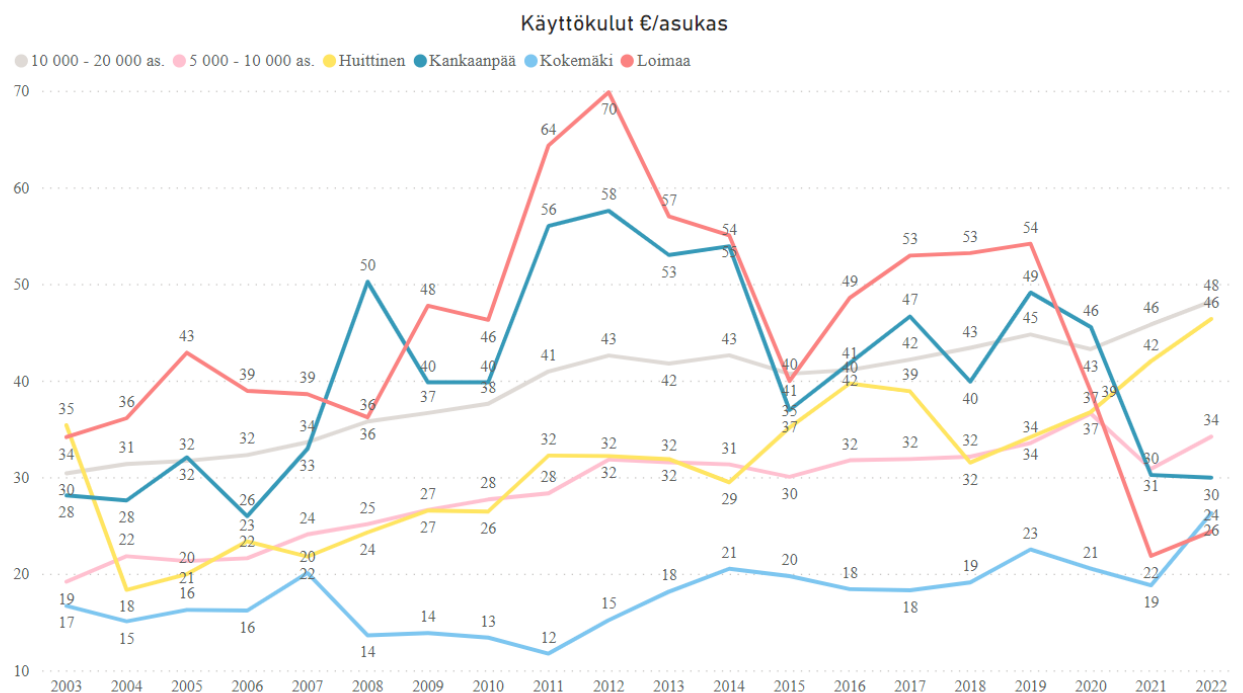
Viheralueet hoitoluokittain:

I-alueen nurmikoita on noin 17 ha, II-alueen nurmikoita noin 14 ha, III-alueen nurmikoita noin 29 ha ja IV-alueen nurmikoita noin 5 ha. Suojametsiköitä on noin 4 ha ja puistometsiä noin 58 ha.

Kaupungin omistama metsäpinta-ala on noin 374 ha. Vuonna 2021 on tehty metsänhoitosuunnitelma 10 vuodeksi. Tuotot vuosina 2021–2023 ovat olleet noin 83 000 euroa vuodessa.

Vuokrattavia peltolohkoja on yhteensä 84,14 ha. Vuokraus suoritetaan huutokaupalla pääsääntöisesti neljäksi vuodeksi kerralla. Tällä hetkellä tuotto vuodessa noin 48 000 €.

Säästöjä tullaan hakemaan tarkastelemalla hoitoluokituksien kunnossapito-ohjeita päivittämällä niitokartat kunnossapitolain mukaisiksi sekä mahdollisesti muuttamaan alueiden hoitoluokituksia.

Puistot ja yleiset alueet

Yksityistiet

Kaupungin yksityisteiden avustusperusteet on vahvistettu teknisessä valiokunnassa 15.11.2022 § 126. Useamman vuoden ajan yksityisteille jaettu avustusraha on ollut 200 000 euroa vuodessa. Määräraha sisältää sekä kunnossapito- että perusparannusavustukset.

Yksityistieasetuksessa on väliaikainen muutos vuosille 2023–2025. Näiden kolmen vuoden aikana tiekunta voi saada valtionavusta nykyistä suuremmalla avustusprosentilla yksityistien perusparantamiseen. Tiekuunnat voivat hakea valtionavustusta ELY-keskuksesta. Tämä on kirvoittanut yksityistiet uusimaan siltoja ja rumpuja. Vuonna 2023 määrärahasta maksettiin perusparannusavustusta yhteensä 45 740 euroa ja vuonna 2024 (30.9.2024) on maksettu 23 450 eu-

roa ja varauspäätöksiä on noin 25 000 euron edestä. Tiedossa olevien perusparannushankkeiden osalta arvioidaan vuonna 2025 haettavan perusparannusavustus 75 000 euron verran.

3.7.2. TAVOITETILA

- Kiinteistöjen omistajien vastuu kadun puhtaanapidosta lain mukaiseksi (Teva 23.1.2024 § 9)
 - Säästöpotentiaali vähäinen
- Katujen talvikunnossapito
 - Tarkastellaan: Lumenkaatopaikan käyttö ulkopuolisille maksulliseksi, tavoitteena pienentää ympäristökuormitusta (kuljetukset) sekä kattaa alueen puhdistuksesta aiheutuneet kustannukset.
 - Lumenlajityspaikat pois nurmikoilta, sulamisen jälkeinen hiekanpoisto työllistää omaa henkilökuntaa
 - Mahdollinen säästöpotentiaali voi sulata kohonneisiin kustannuksiin
- Vesihuoltolaitoksen taksojen tarkistus 1.1.2026
 - Vesi- ja jätevesitaksat: perusmaksut ja käyttömaksut
 - Liittymisperusteiden muutos selvitetään
 - Voiko liittymismaksut olla eri suuruiset toiminta-alueen ulkopuolella ja toiminta-alueella (kohdentaminen ja aiheuttamisperiaate)
 - Liittymismaksut ovat kirjanpidossa nyt velkana (1,3 M€) ja ne ovat sekä palautus- että siirtokelpoisia. Selvitetään voiko ne olla vain siirtokelpoisia, mutta eivät palautuskelpoisia.
- Hulevesiverkon toiminta-alueesta päättäminen ja hulevesimaksun käyttöönotto
- Maapohjaverotuksen ja kiinteistörekisterin tarkastaminen
 - Tehdään muiden töiden ohella, mikä on hidasta
 - Lisäverotutot mahdollisesti 10 000–30 000 euroa vuodessa
- Puistojen ja viheralueiden hoito
 - Hoitoluokkien tarkastelu / hoitotason lasku > säästö
 - Niittoalueiden tarkastelu ja kunnossapidon siirto kiinteistöille lain mukaisesti
 - Metsän myyntitulojen kasvu metsänhoitosuunnitelman sekä hinnan nousun johdosta
- Tarkastellaan yksityisteille annettavan avustuksen määrää

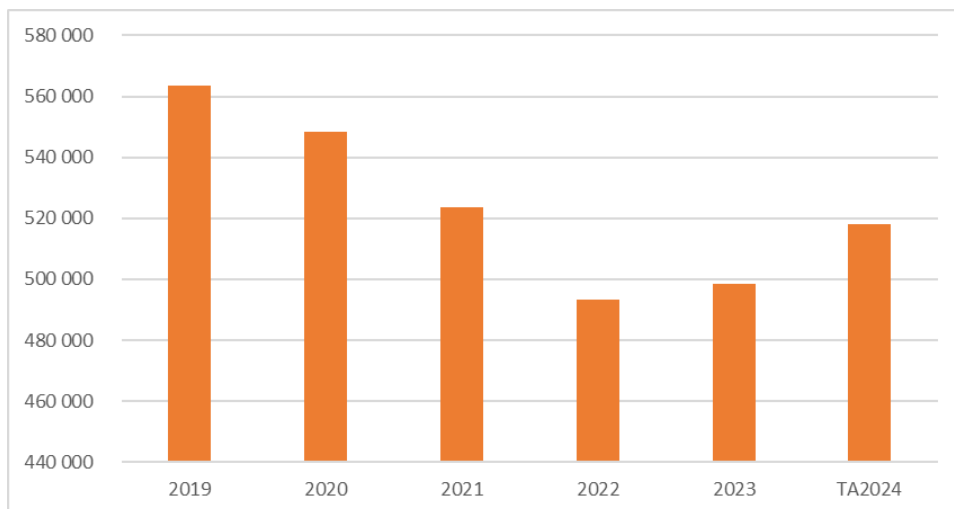
4. SISÄISET PALVELUT

4.1. KIINTEISTÖNHOITO, ATERIA- JA PUHTAUSPALVELUT

4.1.1. TOIMINNAN JA TALOUDEN NYKYTILAN KUVAUS

Kiinteistöhoitopalvelut

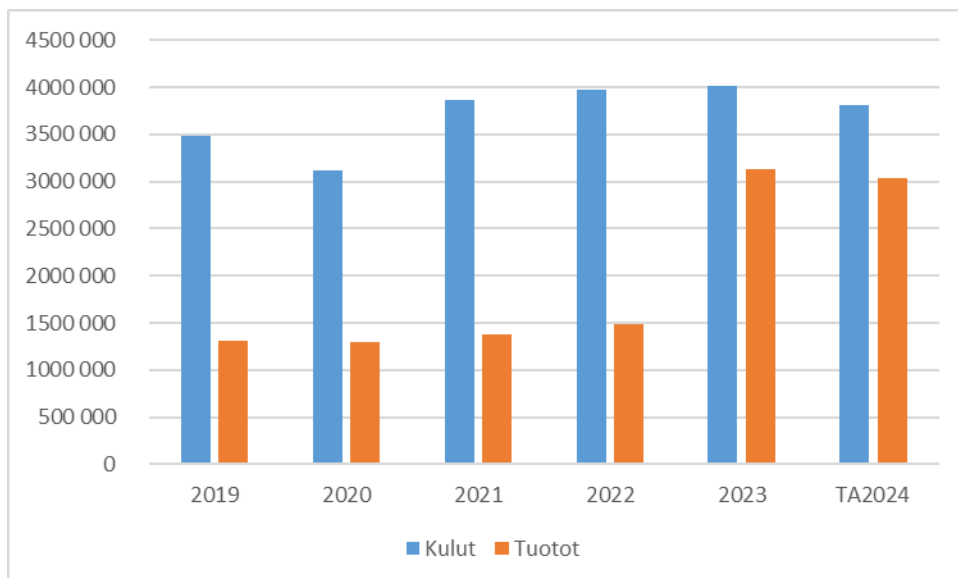
Tilapalveluissa on kiinteistöpäällikkö, 6 kiinteistönhoitajaa ja yksi kirvesmies. Vuoteen 2020 asti oli 7 kiinteistönhoitajaa ja kaksi kirvesmiestä. Viime vuosina kiinteistömässä ei ole ollut merkittäviä muutoksia, paitsi uutena Lauttakylän koulu vuonna 2024. Henkilöstökustannukset ovat keskimäärin vain 15 % kokonaiskustannuksista. Kiinteistöhoitoon mitoitetaan tehty Atop-ohjelmalla. Mitoitusta tarkistetaan ja korjataan tilojen käytössä tapahtuvien muutosten mukaisesti sekä muutoin tarvittaessa. Laskennalliset tunnit ylittävät kiinteistöhoitoon henkilöiden tuntimäärät.

Kiinteistöhoitoon henkilöstökulut vuosina 2019 - TA2024

Kiinteistöhoitoon toimintamenot olivat 3,967 miljoonaa euroa vuonna 2022 ja 4,107 miljoonaa euroa vuonna 2023. Suurimmat kustannuskohteet ovat lämmitys ja sähkö. Vielä vuosina 2021 ja 2022 nämä yhdessä muodostivat noin 40 % kokonaiskustannuksista, kun vuosina 2023 ja TA2024 osuus on noin 50 %.

Lämmitys	Sähkö	
2021	886 947 €	572 093 €
2022	973 672 €	611 855 €
2023	988 168 €	1 082 603 €
TA2024	1 000 000 €	900 000 €

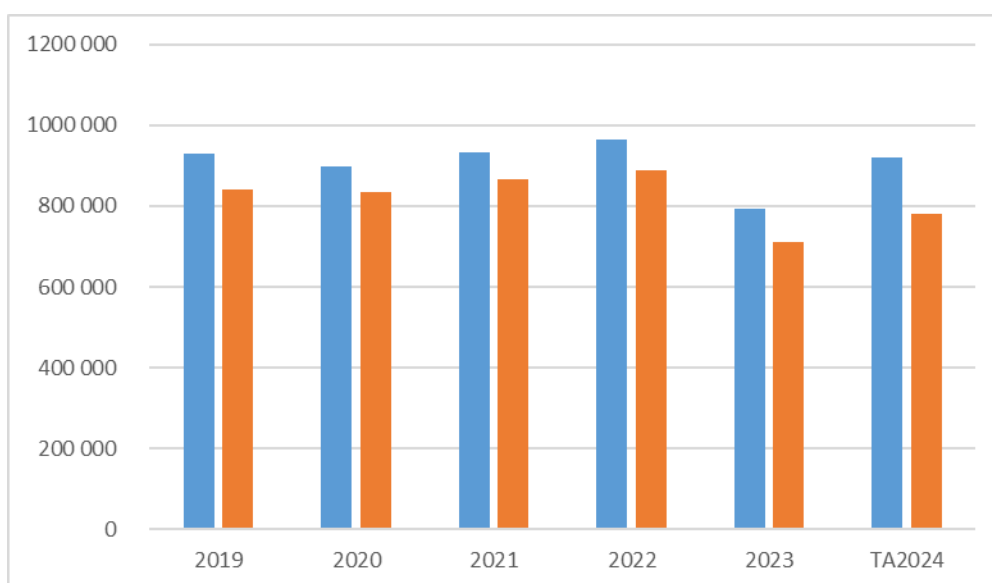

Kiinteistönhoidon toimintakulut ja tuotot vuosina 2019 - TA2024

Toimintatuotot koostuvat pääosin vuokratuloista. Hyvinvointialueen vuokratuotot muodostavat noin puolet vuokratuloista.

Siivouspalvelut

Siivouspalveluissa on siivoustyöjohtaja ja (1.4.2024) 17 vakinaista ja kuusi määräaikaista toimitila-huoltajaa.

Siivouspalveluiden kulut vuosina 2019 – TA2024 (sininen kokonaiskustannukset, oranssi henkilöstökulut)

Siivouskohteiden mitoitust on tehty Atop-ohjelmalla. Mitoitusta tarkistetaan ja korjataan tilojen käytössä tapahtuvien muutosten mukaisesti.

Viikonloppusiivouksissa ostopalveluiden käyttö TahtoAreenan ja Kuninkaisten koulutus- ja kulttuuri-keskuksen siivouksissa on edullisempaa kuin kaupungin omana työnä suoritettu.

Ruokapalvelut

Henkilöstö: ruokapalvelupäällikkö, 5 ruokapalvelutyöntekijää, 3 yhdistelmätyöntekijää, 3 kokkia, 1 kiertävä kokki ja 6 ruokapalveluvastaavaa (yht. 19 hlöä), lisäksi 2 avotyöntekijää toimintakeskuksesta.

Ruokapalveluiden ulkoiset kulut vuoden 2024 talousarviossa ovat 1 282 096 € ja tulot 45 600 €. Valta-osa kuluista aiheutuu henkilöstökuluista ja elintarvikkeista. Reseptiikka ja elintarviketilaukset perustuvat Aromi-ohjelmaan.

4.1.2. TAVOITETILA

Kiinteistöhoitopalvelut

Sotepela-kiinteistöjen yhtiöittäminen tulee vaikuttamaan kaupungin suoriin vuokratuottoihin, tilapalveluiden henkilöstön ja kiinteistönhoidon tarpeeseen ja järjestelyihin. Mietittäväksi tulee, kuinka monta henkilöä kaupunki tarvitsee omassa kiinteistönhoidossa ja montako henkilöä mahdollisesti siirtyy Sotepela-kiinteistöhoitoon.

Ateria- ja puhtauspalvelut

Ehdotetaan ruokapalvelut siirrettäväksi 2025 alusta tekniseen palvelukeskukseen siten, että ateria- ja puhtauspalvelut muodostavat oman vastuunalueensa ja siivouspalvelut siirtyvät kiinteistönhoidosta ruokapalveluiden yksiköksi. Tällä pyritään hillitsemään kustannusten kasvua synergiahyötyjen kautta.

Toimitilahuoltajiin (siivouspalvelut) ja ruokapalvelutyöntekijöihin sotepela-kiinteistöjen yhtiöittäminen ei juurikaan vaikuta, sillä nyt jo ko. kiinteistöjen siivouksen hoitaa HVA.

Kunnan palveluverkko vaikuttaa monella tavoin puhtaus- ja ateriapalveluiden kustannuksiin (mm. henkilöstökulut, kuljetuskustannukset, laitehankinnat).

4.2. KESKUSHALLINTO, HENKILÖSTÖ- , TALOUS- JA TIETOHALLINTOPALVELUT

4.2.1. TOIMINNAN JA TALOUDEN NYKYTILAN KUVAUS

Keskushallinto

Henkilöstö: hallintojohtaja (60 %), hallintosihteeri (40 %), asianhallintasihteeri, palvelusihteeri. Keskushallinnon kulut muodostuvat pääosin henkilöstökuluista ja yhteistoimintaosuuksista (mm. Suomen Kuntaliiton ja Satakuntaliiton jäsenmaksut). Talousarviossa 2024 keskushallinnon ulkoiset kulut ovat 363 940 €, tuloja ei ole.

Henkilöstöhallinto

Henkilöstö: palvelussuhdesihteeri, hallintosihteeri (60 %), maksuliikennesihteeri (50 %), työsuojeluvaltuutettu (50 %), hallintojohtaja (40 %). Talousarviossa 2024 henkilöstöhallinnon ulkoiset kulut ovat 453 216 € ja tulot 105 400 €.

Henkilöstöhallinnon kulut muodostuvat suurelta osin henkilöstökuluista ja työterveyshuollosta sekä sisäisistä tietohallinnon ohjelmistokuluista. Myös henkilöstöetujen kulut kirjautuvat henkilöstöhallintoon.

Työterveyshuollon kustannukset ovat olleet maltilliset kaupungille edullisen sopimuksen johdosta. Vuonna 2024 toteutettava palvelun kilpailutus tulee suurella todennäköisyydellä lisäämään kustannuksia tulevina vuosina. Tätä näkemystä perustelee Terveystalo Oy:n toteutumatta jääneet hinnankorotusesitykset kahden viime vuoden aikana, jotka johtivat sopimuksen irtisanomiseen sille kannattamattomana.

Kaupunki tarjoaa tällä hetkellä seuraavat henkilöstöedut (liikunta ja kulttuuriedut verovapaasti enintään verottajan hyväksymään 400 euroon/hlö/v

- Huittisten uimahallin ja kuntosalin käyttö kaupungin vakituiselle ja yli 6 kk määräaikaiselle henkilökunnalle.
- 50 € arvoinen liikunta- ja kulttuuri- sekä hyvinvointietu (Epassi Flex) kaupungin vakituisille sekä määräaikaisille työntekijöille, joiden palvelussuhde kestää yhtäjaksoisesti vähintään 6 kk (kustannusarvio vuodelle 2024 on 20 000 €).

Senioriklubin tarkoituksena on tukea ja kannustaa 58 vuotta ja sitä vanhempia jaksamaan ja viihtymään työssä niin pitkään, että eläkkeelle siirtyminen tapahtuu terveenä ja mahdollisimman hyväkuntoisena. Kokoontumisia on kerran kuukaudessa torstaisin klo 14.00–16.00 ja kokoontumiset ovat työaika. Työntekijät voivat osallistua joko kaikkiin tai vain haluamaansa kokoontumiseen.

Lisäksi järjestetään kaupungin henkilöstöjuhla.

Taloushallinto

Valtaosa talouspalveluiden kuluista koostuu henkilöstökuluista ja sisäisinä kuluina tietohallinnolta taloushallinnon ohjelmistoista.

Taloushallinnon henkilöstömäärää on tiivistetty merkittävästi viime vuosina ja pelkästään taloustoimessa työskenteleviä henkilöitä on nyt talousjohtajan lisäksi kolme. Lisäksi yksi henkilö työskentelee osin palkkahallinnossa ja osin taloustoimessa. Määräaikainen maksuliikennesihteerin tehtävä poistui tammikuussa 2024. Henkilöstökulut vuonna 2023 olivat n. 257 000 €.

Taloushallinnon ohjelmistopaketti on tarkoituksenmukainen ja ajantasainen. Taloushallinnon ohjelmistojen kustannukset ovat tällä hetkellä n. 130 000 €/vuosi.

Vuonna 2023 kaupungin ostolaskujen määrä oli 15 035 kpl, joista 14 652 kpl verkkolaskuja (97,5 %). Kaupunki on luopunut paperilaskujen vastaanottamisesta käytännössä kokonaan, ja Toimittajaportaalien kautta myös sellaiset yrittäjät, joilla ei ole verkkolaskutusmahdollisuutta, pystyvät lähettämään kaupungille sähköisiä laskuja.

Myyntilaskuja oli vuonna 2023 yhteensä 25 879 kpl, joista verkkolaskuja 9 137 kpl (35,3 %). Verkkolaskujen lisäämiseksi myyntilaskuista on järjestetty kampanjoita, joiden myötä asiakkaat ovat ottaneet yhä enemmän verkkolaskuja käyttöön verkkopankeissaan. Edelleen silti paperilaskujen ja suoramaksujen osuus myyntilaskuista on suuri. Yhden paperilaskun lähettäminen on kaupungille n. 1,5 € kalliimpaa kuin verkkolaskun lähettäminen.

Tietohallinto

Kaupungilla on keskitetty tietohallinto, eli tietohallinnon kustannukset jaetaan sisäisinä kuluina hallintokunnille.

Henkilöstö: tietohallintopäällikkö, järjestelmäsuunnittelija, tietojärjestelmäasiantuntija.

Talousarviossa 2024 tietohallinnon ulkoiset kulut ovat 1 419 661 € ja tulot 0 €.

Suurimmat erät tietohallinnon kuluissa ovat ohjelmistokulut ja koneiden leasing-kulut sekä henkilöstökustannukset.

4.2.2. TAVOITETILA

Keskushallinto

Henkilöstön osalta määrällisiä muutoksia ei voida tehdä vaarantamatta toimintaa. Kaupunkiorganisaatiossa tarvitaan omaa substanssiosaamista siinäkin tapauksessa, että osa toiminnasta tuotettaisiin ostopalveluna. Yksikön henkilöstömitoituksessa huomioidaan toiminnan jatkuvuuden varmistamiseksi sijaistustarve sekä varautuminen tulevaan eläköitymiseen.

- Sopimusten uusintakohdissa välttämättömyys/ tuottamistavan harkinta
- Toimintatapojen kehittäminen (lean, tulostukset, monitoimilaitteiden määrä, postitus, paperien vähentäminen, lehti-ilmoitukset, asiantuntija- ja konsulttipalvelut)

Henkilöstöhallinto

Henkilöstön osalta määrällisiä muutoksia ei voida tehdä vaarantamatta toimintaa. Kaupunkiorganisaatiossa tarvitaan omaa substanssiosaamista siinäkin tapauksessa, että osa toiminnasta tuotettaisiin ostopalveluna. Ostopalveluna voitaisiin ostaa palkanmaksu ohjelmistoinen, mikäli parantaisi riskienhallintaa, mutta ei vähentäisi henkilöstötarvetta eikä tämänhetkisessä markkinassa myöskään kustannuksia. Yksikön henkilöstömitoituksessa huomioidaan toiminnan jatkuvuuden varmistamiseksi sijaistustarve sekä varautuminen tulevaan eläköitymiseen.

- Työterveyshuollon kilpailutus
- Henkilöstön osalta hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan eläköitymisiä ja muita irtisanoutumisia
 - Hyvästä työnantajamaineesta on huolehdittava
 - Henkilöstöä vaikea vähentää nykyisellä palvelurakenteella. Suurin osa henkilöstöstä viranomaistehtävässä. Rekryfirmat ja ostopalvelu sijaistuksen osaratkaisuihin, mutta saatavuusvaikeuksia. Pidemmällä aikavälillä muutokset voivat tuoda henkilöstösäästöjä. Henkilöstövähennys kivuttominta eläköitymisten ym omaehtoisen poistuman kautta.
 - Esimiehet ovat nyt myös suorittavia työntekijöitä. Alaismäärällä ja tehtävänlaajuudella pitäisi olla vaikutusta esimiestyöhön käytettävää aikaan. Tarkasteltava ajoittain, koska vaatimukset muuttuvat.
- Koulutukseen, seminaareihin, matkoihin, pienhankintoihin ja ostopalveluihin rajoittavaa ohjeistusta > huomioitava lainsäädäntöuudistukset, tietoa ja koulutusta tarvitaan

Taloushallinto

Taloushallinnon ulkoistuksen talousvaikutuksia on vertailtu, eikä ulkoistus vertailuhintojen perusteella olisi tällä hetkellä kustannuksia säästävä vaihtoehto. Kuntayhteistyön mahdollisuuksia on tarkoituksenmukaista selvittää vähentyneen henkilöstön myötä lisääntyneen henkilöstöriskin minimoimiseksi. Sidosyksikköhankintaan liittyvän lakimuutoksen edetessä tutkitaan tilannetta ulkoistuksen osalta uudestaan. Lakimuutos tulee vaikuttamaan toimintaan ja markkinoihin, joten vähintään järjestelmien kilpailutus on todennäköinen ja muutosprosessit maksavat. Markkinoille saattaa tulla pidemmällä aikavälillä enemmän tarjontaa myös palvelutuotannossa.

Verkkolaskujen osuuden myyntilaskuista lisäämiseksi edelleen mietitään keinoja ja järjestetään uudelleen kampanjoita. Jos verkkolaskujen määrää saataisiin lisättyä 5 000 kappaleella, tulisi kustannussäästöä n. 7 500 € vuodessa.

Tietohallinto

Henkilöstön osalta määrällisiä muutoksia ei voida tehdä vaarantamatta toimintaa ilman toiminnan ulkoistamista. Kaupunkiorganisaatiossa tarvitaan omaa substanssiosaamista siinäkin tapauksessa, että osa toiminnasta tai koko toiminta tuotettaisiin ostopalveluna. Yksikön henkilöstömitoituksessa huomioidaan toiminnan jatkuvuuden varmistamiseksi sijaistustarve sekä varautuminen tulevaan eläköitymiseen.

Tietohallinnon kustannusten kasvua hillitään seuraavilla toimenpiteillä:

- Kaupungin henkilöstön käytössä olevaa laitekantaa vähennetään työtehtävä huomioiden. Esimerkiksi opetuksessa ja opetusmateriaalin valmistelussa siirrytään käyttämään luokassa olevaa kannettavaa tietokonetta. Mahdollisista erillisistä henkilökohtaisista tablet- tai tietokoneista luovutaan leasingsopimusten päättyessä. Muistakin henkilökohtaisista tablet + tietokone yhdistelmistä luovutaan, kun ne eivät ole välttämättömiä työtehtävän hoitamiseksi. Pääsääntöisesti jokaisella tulee olla henkilökohtainen työpuhelin ja työsähköposti käytössään.
- Leasingkoneiden käyttöaikaa pidennetään mahdollisuuksien mukaan.
- Hankittavien tietokoneiden ja puhelinten malli ja ominaisuudet sovitetaan työtehtävään (ei siis hankita uusimpia malleja vaan edullisempia mutta tietoturva vaatimukset täyttäviä laitteita).
- Luovutaan henkilökohtaisessa käytössä olevista/huonekohtaisista tulostimista sekä ylimääräisistä näytöistä, kun ne eivät ole työtehtävien tehokkaan toteuttamisen kannalta välttämättömiä.
- Yhteiskäytössä olevien monitoimilaitteiden määrää karsitaan leasingsopimusten päättyessä.
- Ohjelmistojen tarvetta tarkastellaan ja tarpeettomista luovutaan.
- Laitekohtaisia ja kiinteitä dataliittymiä sekä niistä mahdollisesti saatavia säästöjä tarkastellaan.

5. PÄÄTÖKSENTEKO-ORGANISAATIO, OMISTAJAOHJAUS JA KONSERNI

5.1. POLIITTINEN PÄÄTÖKSENTEKOJÄRJESTELMÄ

5.1.1. TOIMINNAN JA TALOUDEN NYKYTILAN KUVAUS

Huittisissa on käytössä valiokuntamalli. Valiokuntamalli otettiin käyttöön tällä vaalikaudella ja samassa yhteydessä valtuutettujen lukumäärä nostettiin 35:een. Valiokuntamallissa valiokuntien jäsenien tulee olla valtuutettuja tai varavaltuutettuja. Tarkastus- ja keskusvaalilautakuntien jäsenet voivat olla muitakin kuin valtuutettuja. Valtuustolla on kolme puheenjohtajaa. Kaupunginhallituksessa on yhdeksän jäsentä, teknisessä ja sivistysvaliokunnassa 7 ja hyvinvointivaliokunnassa 5. Tarkastuslautakunnassa on yhdeksän jäsentä ja keskusvaalilautakunnassa 5 jäsentä. Kaupungilla on poliittinen edustus myös mm. kuntien yhteislautakunnissa, kuntayhtymissä ja osakkuusyhtiöissä. Yhteensä luottamushenkilöitä kuluvalle kaudella on noin 70.

Nykytilanteessa yksi valtuuston kokous maksaa n 4500 e (kokouspalkkiot, matkakulut, tallenne, lehti-ilmoitus). Hallituksen kokous n 1600, valiokunta n 1000–1500. Kokouspalkkiot ovat linjassa / pienempiä verrattuna muiden kuntien palkkiosääntöihin. Kokouspalkkiot ovat olleet pitkään samat. Luottamushenkilöiltä edellytetään ajankäyttöä kaupungin asioihin myös kokousten ulkopuolella.

Valiokuntien ja hallituksen kokousten määrän vähentäminen ei ole juuri mahdollista ilman toimielinten vähentämistä. Päätöksentekojärjestelmän tiivistäminen ja / tai toimielinten jäsenmäärien pienentäminen toisi säästöä / estäisi kustannusten kasvua kokouspalkkioissa, matkakustannuksissa ja koneiden leasingkuluissa. Säästöpotentiaali on suoraan suhteessa luottamushenkilömäärään, toimielinten määrään ja kokoon. Kaikille luottamushenkilöille hankitaan välineet, hankinta / leasing ylläpito. Lautakuntamalli on valiokuntamallia hieman kalliimpi.

Kuntalaisten suora osallistaminen on lisännyt ja edelleen lisää valmistelutyötä. Kuntalaisten osallisuuden kasvattaminen edelleen välttämätöntä. Työllistää, mutta suora kulu tulee lähinnä kysely ja osallisuusjärjestelmistä. Huittisissa ei ole käytössä laajoja digivälineitä.

Kuntalaki:

Valtuutettujen lukumäärästä päättää valtuusto. Valtuutettuja valitaan pariton lukumäärä kunnan asukasluvun perusteella. Kun asukasluku 5 001–20 000, valtuutettuja vähintään 27. Huittisissa asukasluku oli viime vuoden lopussa 9 644. Jollei valtuusto tee päätöstä valtuutettujen lukumäärästä, valtuutettuja valitaan laissa säädetty vähimmäismäärä.

Valtuusto valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja tarpeellisen määrän varapuheenjohtajia toimikaudekseen, jollei valtuusto ole päättänyt, että heidän toimikautensa on valtuuston toimikautta lyhyempi.

Kunnassa on oltava valtuuston lisäksi kunnanhallitus ja tarkastuslautakunta.

Valtuusto voi lisäksi asettaa:

- 1) kunnanhallituksen alaisena toimivia lautakuntia tai niiden sijasta valiokuntia hoitamaan pysyväisluonteisia tehtäviä;
- 2) johtokuntia liikelaitoksen tai tehtävän hoitamista varten;
- 3) jaostoja kunnanhallitukseen, lautakuntaan, valiokuntaan ja johtokuntaan.

Kunnanhallitus ja valtuuston päätöksen nojalla muukin toimielin voi asettaa toimikunnan määrätyn tehtävän hoitamista varten.

Valtuusto voi päättää, että:

- 1) kunnanhallitukseen ja lautakuntaan voidaan valita vain valtuutettuja ja varavaltuutettuja, jolloin lautakuntaa voidaan kutsua valiokunnaksi (valiokuntamalli);
- 2) kunnanhallituksen jäseniä valitaan lautakuntien tai valiokuntien puheenjohtajiksi (puheenjohtajamalli);

Jaoston jäsenenä voi olla myös toimielimen varajäsen. Valtuusto voi päättää, että jaoston jäseneksi, ei kuitenkaan puheenjohtajaksi, voidaan valita muitakin kuin toimielimen jäseniä ja varajäseniä.

5.1.2. TAVOITETILA

- Päätöksentekojärjestelmä 1.6.2025

Poliittisilta ryhmiltä/ryhmäpuheenjohtajilta on pyydetty evästystä valmisteluun. Hallintosääntövalmistelun päätöksenteon tavoite on syksy 2024.

Kuluva kausi on ollut ison muutoksen aikaa. Huittisissa on kokeiltu valiokuntamallia ja valtuuston ko-koa kasvatettiin 35:een. Hyvinvointialuemuutoksen myötä perusturvavaliokunta ja palvelukeskus lop-pui. Toimialana ja tehtävinä kuvaten kaupungin toiminnasta poistui perusturvan myötä neljännes. Määrällisesti kaupungin henkilöstö väheni 40 prosenttia, ja talous kutistui vielä enemmän. Sivistyk-sen palvelukeskukseen jäi edelleen kaksi valiokuntaa, kun nuoriso- ja liikuntavaliokunta muuttui hy-vinvointivaliokunnaksi ja valiokuntien esittelytehtävä yhdistettiin. Kuntayhteistyön myötä on tullut uusina ympäristöterveyslautakunta ja Rauman seutuhallitus sekä työllisyysaluelautakunta.

Mikäli päätöksentekojärjestelmään on tahtotilaa tehdä muutoksia, ydinpätöksentekojärjestelmän tiivistäminen neljänneksellä voisi tarkoittaa esimerkiksi:

KV 27 (-8)

KH 7 (-2)

Hyvinvointi- ja sivistysvaliokunta 7 (-5 erillinen hyva)

Tekninen valiokunta 7 (0)

Tarkastuslautakunta 5 (-4)

Kuntayhteistyölautakunnat: ympäristöterveys, ympäristösuojelu, työllisyysalue sekä muut osakkuudet, työryhmät ja toimikunnat muodostavat osan luottamushenkilöjärjestelmästä.

5.2. KUNTIEN VÄLINEN YHTEISTYÖ

5.2.1. TOIMINNAN JA TALOUDEN NYKYTILAN KUVAUS

Kuntayhteistyötä tehdään jo monessa asiassa, yhteistyö edellyttää useimmiten hallintorakennetta ja synnyttää hallintokustannuksia. Epämuodollinen yhteistyö lisää osaamista ja helpottaa mm. uusiin lakivaateisiin valmistautumista ja hyvien käytäntöjen levittämistä. Yhteinen virka on joskus käytännöllinen tapa tehdä kuntayhteistyötä. Kuntayhteistyötä on kuvattu tässä asiakirjassa osittain muissa palvelukuvauksissa.

Säkylän kunta järjestää rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun tehtävät sekä ympäristöterveydenhuollon. Molemmissa on oma lautakunta, johon kaupunki on nimennyt edustajansa. Rakennusvalvonta voisi olla luontevaa järjestää osana maankäyttöpalveluita, mutta ympäristönsuojelu ja ympäristöterveydenhuolto on järjestettävä isommalla alueella.

Satakunnan ammattikorkeakoulu ja korkeakoulutus Satakunnassa

Ei suoraa rahoitusvelvoitetta kunnilla – erillinen rahoitusjärjestelmä. Kaupunkien ja kuntien rahoitus on kuitenkin viime vuosina jatkuvasti yleisesti kasvanut – jos koulutusta /professuureja halutaan, niistä kaupungit ja elinkeinoelämä maksavat Satakunnan ammattikorkeakoulu on merkittävä aluekehitystoimija Huittisissa. Huittinen on mukana Satakunnan korkeakoulusäätiössä ja Satakunnan korkean teknologian säätiössä.

Toisen asteen koulutuskuntayhtymät

Kunnan valtionosuudesta vähennetään toisen asteen koulutuksen rahoitusta riippumatta siitä, onko kunnassa opetusta tai onko kunta koulutuskuntayhtymän jäsen. Koulutuskuntayhtymien toiminta on käytännössä irtautunut peruskunnan toiminnasta. Nuori voi hakeutua mihin tahansa oppilaitokseen eikä tällä ole vaikutusta kunnan talouteen. Valtio ohjaa ja luvittaa toimintaa.

Toisen asteen koulutus on myös muutosvalmistelussa, lakiehdotusten pitäisi valmistua tänä vuonna. Nuorten määrän väheneminen muuttaa opetusta / oppilaitosverkkoa. Hyvinvointialue- ja työvoima-uudistukset vaikuttavat välillisesti myös ammatilliseen koulutukseen. Ammatilliseen koulutukseen tehtiin kevään kehysriihessä merkittävä leikkaus.

Huittisissa koulutusta järjestävät Sataedu ja Sasky, joiden jäsen kaupunki on. Nuoret hakeutuvat myös oppilaitosten muualla tarjoamaan koulutukseen.

Huittinen ei ole Winnovassa jäsen, mutta nuoria hakeutuu myös sen koulutusohjelmiin. Winnovan merkitys myös Huittisten alueen toimijana kasvaa työvoima-uudistuksen vuoksi.

Sasky, Sataedu ja Winnova järjestävät säännöllisiä keskustelu- ja infotilaisuuksia kuntien viranhaltijoille sekä osallistuvat Satakunnan alueen aluekehitysverkostoihin ja mm. Työvoimapalvelu-uudistuksen valmisteluun.

Huittinen on Novidan jäsen. Koulutuksen järjestäminen keskittyy Loimaalle ja Uuteenkaupunkiin. Huittislaisia nuoria käy erityisesti metallialan koulutuksessa Novidassa. Koulutuskuntayhtymä toimii Varhan ja Turun työllisyyspalvelualueella. Huittisten kaupungille jäsenyydestä ei tällä hetkellä ole eri-

tyistä hyötyä tai haittaa. Kaupungin omistajuuden tulisi kuitenkin olla tavoitteellista. Novidan aluekehitysrooli suuntautuu Varsinais-Suomeen. Novida ei järjestä omistajakuntien viranhaltijoiden keskustelu- ja infotilaisuuksia.

Jäsenyyksillä ei ole vaikutusta opiskelijapaikkamääriin tai opiskelumahdollisuuksiin oppilaitoksissa.

5.2.2. TAVOITETILA

Valtuusto päätti kaupungin eroamisesta Lounais-Suomen kuntayhtymäjäsenyydestä. Eroamisesta syntyy positiivinen kassavaikutus, mutta tasevaikutus saattaa olla 0. Tasearvo kaupungin taseessa on sama kuin osuus peruspääomasta (144 362 €), eli tältä osin vaikutus on +/- 0.

Uutta kuntayhteistyötä syntyy Etelä-Satakunnan työllisyysalueen myötä, mikä tiivistää alueen suhteita muutoinkin.

Kuntaliitos tuottaisi todellista hallintokustannusten säästöä, mutta vaikuttaisi samalla palveluihin ja mm veroihin ja maksuihin. Toistaiseksi Huittisilla ei ole kriisikuntakriteerien perusteella tarvetta kuntaliitoskeskusteluun, mutta mikäli muita etuja nähtäisiin niin prosessiin tulisi varata aikaa koko valtuustokausi. Selvitys tulisi käynnistää ostopalveluna.

5.3. KONSERNIOHJAUS

Aktiivisella omistajaohjauksella myötävaikutetaan yhtiöiden hallintoon ja toimintaan.

Huittisten Kaupunkiasunnot Oy:n osalta tämä on toteutunut Huittisten kaupungin asuntopoliittisen ohjelman 2021–2025 toteuttamisen, yhtiön hallituksen kokouksiin osallistumisen sekä muun ohjauksen, neuvonnan ja yhteistyön kautta. Vuonna 2023 päivitetty asuntopoliittinen ohjelma antaa suunnan tuleville vuosille. Yhtiön taloudellinen tilanne ja sen positiivinen kehitys luovat perustan tulevalle kehitykselle, jota tarkastellaan kiinteistökauppojen, uudisrakentamisen, peruskorjausten sekä sote-kiinteistöjen yhtiöittämisestä seuraavien vaikutusten myötä.

Puhdistamon toiminta tarkoituksenmukaista, kasvavien kustannusten riski lainoissa ja kiristyvässä ympäristölainsäädännössä.

Tuleva sote-yhtiö. Poliittinen ohjausryhmä kutsuttu koolle.

6. KIINTEISTÖT

6.1. KIINTEISTÖJEN MYYNTI /PURKU JA HALLINTA

Toimitilaohjelma on päivitetty KV 14.11.2022 § 59. Ohjelmaa tullaan päivittämään Hyvinvointialueen ratkaisujen jälkeen.

Tarpeettomien ja vailla käyttöä olevien rakennusten myynti tai purkaminen negatiivisesta kirjauksesta huolimatta.

Kiinteistöt, joista tulee luopua (vuosikustannukset 2023 ja tasearvot 31.3.2024)

- Meijerikiinteistö myynti
 - Tasearvo 0 €
 - Kiinteistöhoito 84 000 €/a
 - Vuokratulot 152 000 €/a (HVAn osuus 137 000 €/a vuosina 2023–2026)
 - Korjausvelka n. 3,4 milj. euroa

- Kaariranta B myynti Kaupunkiasunnoille (ARA-kohde)
 - Tasearvo 136 851 € (tarkistettava) + sprinklerin menojäännöspoisto
 - Kiinteistönhoito 31 000 €/a
 - Vuokratulot 64 500 €/a
 - Kohdistuu lainaa Valtiokonttorilta 207 483,67 € (31.12.2023)

- Kuninkaisten vanhainkodin purku 2026-
 - Tasearvo 50 624 € (poistot päättyvät 31.12.2024)
 - Kiinteistönhoito 17 000 €/a
 - Vuokratulot 17 249 €/a (HVA)
 - Purkukustannukset arvio 80 000 €

- Ristirautioiden myynti 2025-
 - Tasearvo yht. 28 533 € (poistot päättyvät 31.12.2028)
 - Kiinteistönhoito 24 600 €/a + siivous 2 800 €/a
 - Vuokratulot 23 443 €/a (Satafood)
 - Kaavamääräys YH-1

- Vampulan paloaseman myynti
 - Tasearvo 0 €
 - Kiinteistönhoito 18 700 €/a
 - Vuokratulot 57 596 €/a (HVA)

- KKKK asuinrakennus "Mediatalo"
 - Tasearvo 0 €
 - Kiinteistönhoito 15 000 € (arvio)

- Vuokratulot 682 €/a (SAK Huittisten seutu)
- LP-Vampulan vuokrasopimus päättyy 1.6.2024 > kiinnostus ostaa
- Loiman koulu myynti 2025
 - Tasearvo n. 50 000 € 1.8.2024
 - Kiinteistönhoito 50 000 €/a + siivous 13 500 €/a
 - Muistomerkin siirto?
 - Pihaleikkivälineiden siirto
- Sallilan koulusta monitoimitalo
 - Alakoulu, päiväkot, kirjasto, nuorisotila
- Vampulan kunnantalo myynti
 - Tasearvo 151 465 € (poistot päättyvät 31.12.2040) menojäännöspoisto 19 080 € (aita, ulkoleikkivälineet)
 - Kiinteistönhoito 35 600 €/a + 7 800 €/a
 - Kaavamääräys YH II
- Vampulan päiväkodin myynti
 - Tasearvo 316 731 € (poistot päättyvät 31.12.2041) menojäännöspoisto 22 273 € (aita, leikkivälineet)
 - Kiinteistönhoito 34 000 €/a + 27 500 €/a
 - Kaavamääräys YS II
- KOY Vampulan Keskustori, osakkeiden myynti
 - Osakkeiden tasearvo 256 318 €
 - Kirjasto, yht. 419,5 m²
 - Vuokralaiset: Apteekki 61 m², Vampulla 87,5 m², Hosike 85 m² > Vuokratulot 17 800 €/a > keskimäärin 6,35 €/m²/kk
 - Kiinteistöhoito 43 500 €/a + siivous 4 800 €/a (kirjasto)
- Suttilan koulu
 - Tasearvo 878 446 € (poistot päättyvät 31.8.2044), menojäämäpoisto 1 244 €
 - Ylläpitokustannukset 49 000 €/a
- Sampun koulu
 - Tasearvo 692 729 €
 - Ylläpitokustannukset 160 000 €/a (poistot päättyvät 31.8.2029) menojäämäpoisto 200 260 (piha, kenttä, hakekontti)
- Jos kunnan palvelutuotannosta poistuva kiinteistö jää tyhjilleen, on mahdollista jäljellä olevaa tasearvoa poistaa vielä kolmen tilikauden ajan. Osa tyhjilleen jäävän kiinteistön käyttökustannuksista jää edelleen kunnalle (esim. peruslämmön ylläpito). Jos taas kiinteistö myydään, tulee mahdollinen myyntitappio (tasearvon ja myyntihinnan välinen erotus) kirjattavaksi heti ja rakennuksen käyttökustannukset poistuvat kunnalta.

6.2. SOTEKIINTEISTÖJEN YHTIÖITTÄMINEN

- Sote yhtiöittäminen ja muut kiinteistöratkaisut muuttavat palvelun organisointia ja henkilöstötarvetta
- Kohteiden markkina-arvojen määrittäminen
- Yhtiötettävät kiinteistöt:
 - Terveyskeskus (ongelmana suojellun vanhan osan tulevaisuus)
 - Toimintakeskus, Pajatie 7
 - Annala
 - Kaariranta A (ei kohdistu ”korvamerkittyä” lainaa)
 - Kaarirannan Ryhmäkodit (Kaariranta II), kohdistuu lainaa Kuntarahoitukselta 1 688 884 € (31.12.2023)
 - Kaariranta B (ei sote-rakennus)
 - Paloasema (Pelastuslaitoksen tarve uuden paloaseman rakentamiselle)
- Tuloslaskelmassa kohdassa 2 ei ole huomioitu sote-kiinteistöjen yhtiöittämisen talousvaikutuksia (mm. mahdollisia kiinteistöjen arvonalennuksia) eikä vuokratuottojen putoamista. Vuokratuottojen putoamisajankohta ja summa täsmentyvät neuvotteluiden edetessä hyvinvointialueen kanssa.
- Varainsiirtoverovapaus asetus edellyttää kiinteistöjen luovutusta apportiona kirjanpitoarvolla, muu yhtiöittämisohjeistus käypällä arvolla. Käypä arvo merkityksellinen vasta yhtiössä, jos tekee omistusjärjestelyjä myöhemmin.

166/2021 Laki sosiaali- ja terveydenhuoltoon ja pelastustoimeen koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaantulusta: Voisi tulla merkitykselliseksi niiden kiinteistöjen osalta, joita HVA ei ota, eikä siirretä yhtiöön.

43 § Korvaus uudistuksen omaisuusjärjestelyistä kunnalle aiheutuvista kustannuksista

”Kunnalla on oikeus saada hakemuksen perusteella valtiolta korvaus tässä luvussa säädettyjen, kunnan omaisuuteen kohdistuvien järjestelyjen perusteella kunnalle aiheutuvista välittömistä kustannuksista.

Kunnalla on oikeus saada 1 momentissa tarkoitettu korvaus siltä osin, kuin omaisuusjärjestelyistä aiheutuvista välittömistä kustannuksista johtuva kunnallisveroprosentin laskennallinen korotustarve ylittää 0,5 prosenttiyksikköä (korvausraja). Laskennan perusteena ovat viimeisimmät valmistuneet verotus- ja tilinpäätöstiedot. Jos korvausraja ylittyy ja kunnan tuloveroprosentti on korvauksen hakemisvuonna vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti, kunnalla on lisäksi oikeus saada 1 momentissa tarkoitettua korvausta kolme neljäsosaa korvausrajan alittavalta osalta. Sen estämättä, mitä edellä tässä momentissa säädetään, kunnalla on kuitenkin oikeus saada korvausta omaisuusjärjestelyihin

liittyvistä välittömistä kustannuksista, vaikka korvausraja ei ylitä, jos kunnan mahdollisuus päättää omasta taloudestaan ilmeisesti vaarantuu.

Korvauksen perustana olevat välittömät kustannukset lasketaan omaisuusjärjestelyjen kohteena olevasta omaisuudesta uudistuksen voimaantulon jälkeen syntyvien ja todennettavissa olevien kulujen ja tuottojen erotuksena. Korvauksen perustana olevilla kustannuksilla tarkoitetaan kustannuksia, joiden syntymiseen kunta ei ole voinut omilla toimillaan vaikuttaa tai niitä vähentää. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä omaisuusjärjestelyistä aiheutuvien välittömien kustannusten määrittämisestä.”

Valtioneuvoston asetus on valmisteilla ja hyväksyttäneen kuluvaan vuoteen puolella.

7. INVESTOINNIT PALVELUVERKKOON

- Uusi päiväkotit ”välialaikaiskoulun” tiloihin, jonne tulisi sijoittaa Huhkolan päiväkodin, Mansikkat-ryhmän kaupungintalon kellarista, Sahkon satelliittipäiväkodin ja Selvinlinnan välialaikaistilojen (keltaiset ja Vihreät -ryhmät) lapset
 - Vampulan toimintojen tiivistäminen, vanha kunnantalo, päiväkotit ja KOY Keskustorin osakkeet myyntiin, edellyttää muutosinvestointeja Sallilan koulun tiloihin
 - Keskusurheilukenttä
 - Kenttä on rakennettu v. 1980, jolloin kentän nykyiset suorituspaikat valmistuivat. Ensimmäiset kilpailut järjestettiin v. 1981. Vuonna 2001 kestopäällysteen pinnalle tehtiin pintaruiskutus ja samalla kiertävien ratojen määrää lisättiin kuudesta kahdeksaan. Ruiskutuksen tarkoituksena oli vahvistaa kulutuskerrosta UV-säteilyä varten. Muita pienempiä yllä- pitokorjauksia on tehty vähäisissä määrin. Kenttä on tällä hetkellä ikääntymisen ja käytön takia huonossa kunnossa ja eikä enää turvallinen. Kiekon- ja moukarinheittopaikka on käyttökiellossa. Kuulantyöntöpaikka ja pituushyppy- ja kolmiloikkapaikat eivät ole turvallisia käyttää. Ratapinnoite on osin liukas ja epätasainen. Kentällä olevat urheiluvarusteet ja -välineet ovat on jo osin menneet huonoon kuntoon ja ovat elinkaaren lopussa. Ne ovat pääosin hankittu 2000-luvun alussa. Puurakenteisen katsomon istumalankut ovat menneet huonoon kuntoon ja katsomo on ilman katetta. Kasvillisuus rehottaa kentän ympäristössä ja puun juuret ovat rikkoneet kenttäpinnan rakennetta. Kuuluttamoa ja maalikameraan varten oleva rakennus on pienehkö ja huonossa kunnossa. Kentän ympäriltä puuttuu aita, jolloin asiaton oleskelu ja ilkivalta on lisääntynyt. Myös keskikentän nurmikko on epätasainen kauttaaltaan.
- (Hankesuunnitelma)

8. ALUEKEHITTÄMINEN (KAAVOITUS, YRITYSPALVELUT)

8.1. MAAPOLITIikka, KAAVOITUS JA PAIKKATIETO

8.1.1. TOIMINNAN JA TALOUDEN NYKYTILAN KUVAUS

Suunnittelu- ja maankäyttöpalveluissa (SMP) on maankäyttöpäällikön, kaavoitusinsinöörin ja paikkatietoinsinöörin virat sekä yhdyskuntatekniikan insinöörin ja 2 ½ suunnittelusihteerin toimet. Yksi suunnittelusihteerin tekee laaja-alaisesti töitä kaikille teknisen palvelukeskuksen vastuualueille.

Kaupungin omat kaavoitushankkeet ovat olleet jäissä 1 ½ vuotta resurssivajeen vuoksi, josta on muodostunut kaavoitusvelkaa. Myös yksityiset ovat lykänneet kaavoitushankkeitaan. Kaavoitusinsinööriä ei ole ollut lokakuusta 2022 alkaen, rekrytoitu uusi 21.10.2024.

Maankäyttöpäällikön viran täyttäminen on jäädytetty vuoden 2024 loppuun saakka. Paikkatietoinsinööri eläköitynee vuonna 2025.

Vireillä on useita elinkeinoelämän edellytyksiä parantavia asemakaava- ja osayleiskaavahankkeita, jotka edellyttävät aktiivista yhteistyötä yritysten kuin myös viranomaisten kanssa.

Paikkatietoyksikön tehtävät sisältävät tällä hetkellä paikkatietojen tuotannon ja ylläpidon lisäksi mm. MRL:n rakentamiseen liittyviä viranomaistehtäviä, kaupungin maastomittaustoiminnoista vastaamisen, tonttijakojen laadintatehtävät, kiinteistötoimitusten tekemisiin liittyviä tehtäviä, kaavoitusmittausten valvontatehtävät mukaan lukien Euran ja Säkylän kunnat sekä tietojärjestelmien hankintaan ja ylläpitoon liittyviä tehtäviä.

SMP:llä on tietojärjestelmiä ja ohjelmistoja, joita käytetään kaavan pohjakartan ja johtokartaston ylläpitoon, kaavasunnitteluun ja yhdyskuntatekniseen suunnitteluun sekä maastomittausaineistojen editointiin ja jakamiseen, koordinaatisto- ja projektiomuunnoksiin sekä erilaisiin geodeettisiin laskentatehtäviin mm. rakennusvalvontamittauksiin ja lisäksi paikkatietoaineistojen käsittelyyn ja analysointiin sekä teemakarttojen tuotantoon. Em. asioiden hallinta edellyttää maanmittausalan koulutuksen omaavan henkilön.

8.1.2. TAVOITETILA

Maankäytön merkitys kaupungin strategian toteuttajana ja elinvoiman kehittäjänä on merkittävä. Yritysten hakiessa uutta toimipaikkaa tai laajentaessaan toimintaa kaupungilla tulee olla organisaatio, joka pystyy nopeasti reagoimaan ja myös toteuttamaan yritysten tarpeita. Maankäytön suunnittelu-työllä varmistetaan yrittäjien ja asukkaiden eri käyttötarkoituksiin riittävä tonttivaranto ja kaavamuu-
tosten toteutus sekä luodaan edellytykset nykyisten asukkaiden hyvinvointiin, hyvään asuinympäristöön ja arjen sujuvuuteen. Kaavoituksen lisäksi kaupungin kehityksen kannalta maankäytön tärkeitä toimintoja ovat maapolitiikan ja maanhankinnan hoitaminen. Em. toimilla saadaan hankittua tonttimaata oikea-aikaisesti ja oikeaan hintaan, myös ennakoivasti.

Maankäytön henkilöstön asiantuntemusta tarvitaan jatkossakin monissa ulkopuolisten toimijoiden hankkeissa esim. tuuli- ja aurinkovoimalat, liikenneväylät ja matkailu sekä yhteydenpidossa valtion eri toimijoiden kanssa. Henkilöstön tulee jatkossa vastata myös valmisteilla olevan alueiden käytön lainsäädännön ja tämän vuoden alussa voimaantulleen rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä annetun lain vaatimuksiin.

Maankäytön resursseja tulisi vastata myös toteutumattomien ja sisällöltään vanhentuneiden asema-kaavojen uudistamiseen. Vasta valitun kaavoitusinsinöörin resurssit tulee kohdentaa ensisijaisesti oman kaupungin kaavatuotantoon.

Paikkatieto on perinteisesti nähty vain teknisen sektorin työkaluna. Nykyään paikkatietoa tuotetaan monissa eri palveluketjuissa, hyödynnetään monilla kaupungin toimialoilla sekä julkaistaan kuntalaisille. Paikkatieto on nyt ja tulevaisuudessa tärkeä koko kaupunkia koskettava tukitoiminto ja tiedonjakamisen väline. Paikkatietoaineistojen tulee olla ajantasaisia, laadukasta ja käyttäjien hyvin saatavissa. Digitaalisten aineistojen ja palveluiden tarve yhteiskunnassa kasvaa koko ajan.

Perinteisten paikkatietotehtävien lisäksi kaupungin tulee huolehtia myös nykytilan kuvauksessa mainittujen muiden paikkatietoyksikön tehtävien järjestämisestä, huomioiden tarvittava ammattipätevyys. Paikkatiedon tuottamiseen, ylläpitoon, laadun varmistamiseen ja kehittämiseen tulisi tulevaisuudessakin varata riittävästi henkilö- ja teknologiaresursseja.

Kaiken kaikkiaan suunnittelu- ja maankäyttöpalveluiden rooli on ja tulisi jatkossakin olla merkittävä kaupungin elinvoiman, asukkaiden viihtyvyyden ja digitaalisten palveluiden ylläpitämisessä ja kehittämisessä.

Resurssien ja osaamisen varmistamisen näkökulmasta ostopalveluita / kuntayhteistyötä on pidemmällä aikavälillä vahvistettava.

8.2. ELINVOIMA- JA VETOVOIMAPALVELUT

8.2.1. TOIMINNAN JA TALouden NYKYTILAN KUVAUS

Elinvoimapalveluihin kuuluvat alkavien ja toimivien yritysten neuvonta, yritystilaisuudet, elinkeinojen kehittämishankkeet, yritysmuutosten edistäminen, yhteishankinnat ja hankintatuki.

Vetovoimapalveluihin kuuluvat yritysten sijoittumis- ja asukasmarkkinointi, keskustan elinvoiman kehittäminen ja kauppiaaverkoston vetäminen, matkailumarkkinointi ja matkailun kehittäminen. Markkinointia tehdään monikanavaisesti kuten tapahtumia, oppaita, sosiaalisen median julkaisuja, mainontaa.

Elinvoima- ja vetovoimapalveluissa on elinvoimajohtaja ja markkinointi- ja viestintäsuunnittelija. Ostopalveluina hankitaan Porin hankintapalveluiden palvelut ja Satakunnan Yrittäjiltä alkavien yritysten neuvontapalvelut ja omistajanvaihdosneuvonta. Elinvoiman kehittämistä tukee kaupunginhallituksen asettama elinvoimatyöryhmä.

Elinvoimapalveluiden ulkoiset toimintakulut ovat yhteensä 410 510 euroa, josta Satafoodin yhteistointaosuus on 40 000 euroa, alkavien yrittäjien neuvontapalvelun osuus 19 288 euroa ja omistajanvaihdosneuvonta 3000 euroa. Kalustoon on varattu vuosittain 5000 euroa, joka vuonna 2024 menee Taikayöntien kylttien uusimiseen. Palveluiden ostoihin ja toimintamenoihin on varattu vuosittain n. 50 000 euroa. Tällä rahalla tehdään markkinointia n. 25 000e, tapahtumayhteistyöt 5 000 – 10 000e, yritystilaisuudet, joulunavaus, selvityksiä, uusien asukkaiden tervehdykset ym. Toimintatapana on yhteistyö, jolloin vähäisellä panoksella saadaan enemmän aikaan.

Matkailun kehittämiseen ja markkinointiin on varattu 8600 euroa, joka vuonna 2025 yhdistetään elinvoimapalveluiden kustannuspaikalle eikä enää eritellä. Vuodelle 2024 matkailusta vähennettiin nuorten kesätyöpaikat. Taikayöntielle on perustettu matkailuyhdistystä, joka ottaa vetovastuuta Taikayöntien matkailun markkinoinnista ja kehittämisestä. Taikayöntien kunnat toimivat yhdistyksen kumppanina ja kuntajäseninä, näin saadaan matkailuun varatut resurssit paremmin riittämään.

Hankintapalveluihin on varattu 25 000 euroa, josta yleensä kuluu noin vajaa 20 000 euroa. Toteuma jää alle talousarvion, koska Porin hankintapalvelut saavat Sarastian kautta tehdyistä yhteishankintasopimuksista toimitusmaksupalautusta. Hankintapalveluiden maksuun kuuluvat myös sähköiset hankintajärjestelmät.

Kauppiaaverkoston tulot n. 15 000 kertyvät kauppiaiden jäsenmaksuista. Kaupungin osuus kauppiaaverkoston budjetista on 15 000 euroa. Näillä rahoilla toteutetaan kaksi kertaa vuodessa Hullu Yö - kaupunkitapahtuma ja ympäri vuoden keskustan palveluiden kattomarkkinointia ja tapahtumia.

Projekteihin on varattu 80 000 euroa, josta Joutsenten Reitin kuntaosuus on 31 672 euroa. Vuonna 2023 projektien toteutuma oli 60 933 euroa. Projekteissa on hyvä olla vähän ylimääräistä rahoitusta, koska sitoutumisvaiheessa määräraha pitää olla, mutta hankerahoituspäätökset yleensä myöhästyvät ja siirtyvät jopa seuraavalle vuodelle. Siksi rahoitus ei yleensä toteudu suunnitellusti. Vuonna 2024 huhtikuun loppuun mennessä on sitouduttu noin 10 000 eurolla hankkeisiin.

Elinvoimapalveluiden kustannusten vertailu

	TP2020	TP2021	TP2022	TP2023	TA2024
Elinvoiman kehittäminen	210 089	242 806	256 027	290 513	278 229
Matkailun edistäminen	14 084	15 290	16 608	19 709	8 600
Hankintatoimi	24 831	26 609	17 155	15 387	25 000
Projektit	54 558	68 213	61 214	60 73	80 000
Kauppiasyhteistyö	14 913	15 110	15 164	14 473	15 000

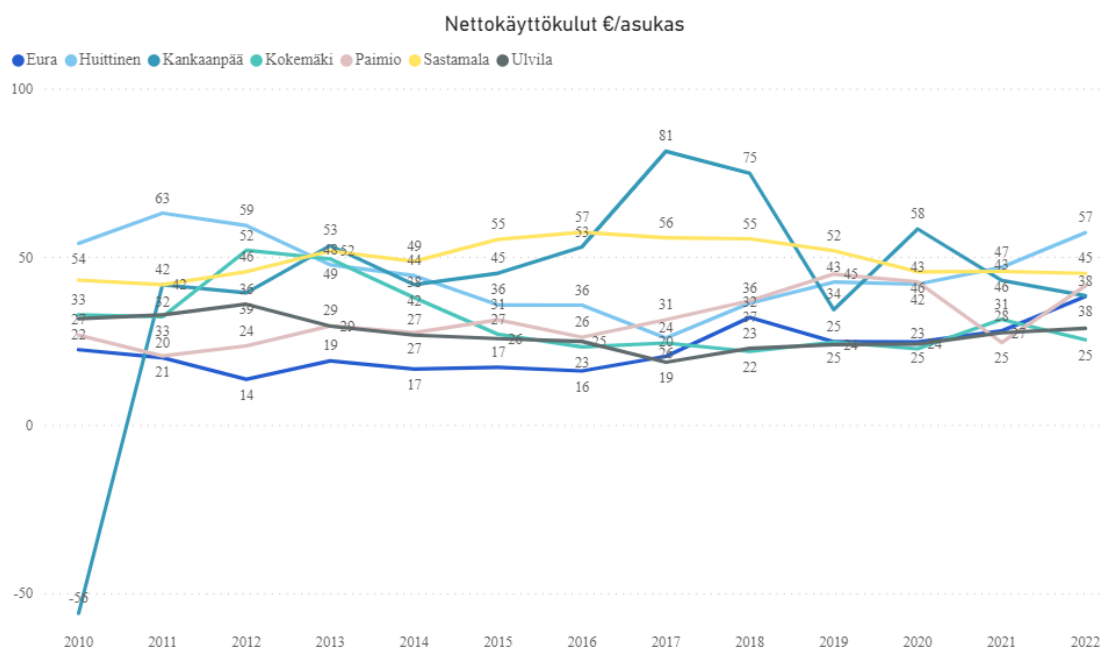
Suurin osa kustannusten noususta tulee henkilöstökuluista. Vuonna 2023 elinvoiman kehittämisen talousarviossa oli osallistava budjetti 10 000 euroa ja Elämystorin lavatekniikka 10 000 euroa. Vuodesta 2022 alkaen elinvoiman kehittämisen talousarviossa on ollut + 10 000 euroa alkavien yritysten neuvontapalveluissa. Vuonna 2020 korona vaikutti toimintaa ja kulut jäivät alhaisemmiksi. Vuonna 2023 matkailuun lisättiin yhden korkeakouluopiskelijan kesätyö ja vuonna 2024 poistettiin kaikki matkailun kesätyöt.

Elinvoiman kulujen vertailu muiden kuntien kesken on haastavaa, sillä kuluja on kirjattu eri kunnissa eri tavalla esim. markkinointikulut ovat usein hallintokuluissa. Yrityspalveluita verrattaessa on hyvä huomioida asukasluvun lisäksi yritysten määrät.

	Asukasluku 2023	Yritysten määrä	Asukkaista yrittäjiä %
Eura	11181	989	8,85
Huittinen	9644	1043	10,82
Kankaanpää	12396	1261	10,17
Paimio	11238	916	8,15
Sastamala	23514	2337	9,94
Ulvila	12530	985	7,86

Alla olevassa taulukossa verrataan kuntien lähettämiä tietoja Valtionkonttorille elinkeinoelämän edistämisen nettokäyttökuluista. Taulukoon on Huittisten osalta tullut väärä luku. Valtionkonttorille läheteessä siirtoaineistossa vuoden 2022 osalta on ilmoitettu ulkoisia kuluja 355 000 euroa ja tuloja 32 000 euroa, sisäisiä kuluja 15 000 euroa ja tuottoja 1500 euroa sekä vyörytyksiä 5700 euroa. Tämä on yhteensä 342 200e ja jos se jaetaan 9748 hengellä saadaan 35 e/ asukas.

Jos verrataan eri kuntien kanssa pelkästään ulkoisia nettokäyttökuluja per asukas niin summat ovat seuraavat: Eura 31, Huittinen 31, Kankaanpää 25, Kokemäki 16 ja Ulvila 24 euroa/ asukas.

Elinkeinoelämän edistämisen nettokäyttökulut

8.2.2. TAVOITETILA

Yritysneuvontapalveluita tuotetaan tehokkaasti yritysmäärään nähden. Yrityspalveluita on kattavasti tarjolla verkostomaisen toimintatavan ansioista. Ruokaketjuun on haluttu panostaa erityisesti Satafoodin kautta ja keskustan elinvoimaan kaupunkivetoisen kauppiaaverkoston kautta.

Säästökohteena on harkittu Satakunnan Yrittäjiltä ostettavaa alkavien yritysten neuvontapalvelua. Palvelun hinnasta on käyty keskusteluja, mutta hinta on kaikille palvelunkäyttäjille samaperusteinen, eikä sitä palveluntarjoajan mukaan ole mahdollista laskea. Uusyrityskeskus Enter Satakunnan alkavien yritysten neuvontapalvelua saa Satakunnassa 13 kunnan alueella. Yhtenäinen palvelu tuo palvelulle lisää tunnettuutta, joka on erittäin tärkeää uusien yritysten tavoittamisessa. Vuonna 2023 oli 56 neuvontatapahtumaa ja perustetuista yrityksistä tavoitettiin 39 %. Uusyrityskeskuksella on omat hyvät oppaat ja siksi on irtisanottu Yritystulkki -palvelu. Säästö tulee tietohallinnon kuluihin 2800 euroa/vuosi.

Kaupungilla on maksuton elinvoimayhteistyösopimus Satakunnan ammattikorkeakoulun kanssa. Yhteistyö on mahdollistanut useita kehittämishankkeita, joissa ei ole tarvittu kaupungin omarahoitusta. Hankkeiden omarahoituksiin sitoudutaan huolella harkiten ja ensisijaisesti yritetään saada rahoitus muuta kautta.

8.3. TYÖLLISYYSPALVELUT

8.3.1. TOIMINNAN JA TALOUDEN NYKYTILAN KUVAUS

Kaupungin työllisyyspalveluiden tehtävänä on edistää työllisyyttä ja turvata yritysten työvoiman saantia. Tällä hetkellä kaupungin työllisyyspalvelut täydentävät valtion työvoimaviranomaisen lakisääteisiä palveluita. Asiakaspalvelua on suunnattu erityisesti vaikeassa työmarkkina-asemassa oleville työnhakijoille, joille valtion lakisääteinen palvelu ei ole ollut riittävää. Palvelun tavoitteena on saada pitkäaikaistyöttömät pois työmarkkinatuen kuntaosuuslistalta ja kohti työelämää. Asiakkaita autetaan työnhaussa, CV:n päivittämisessä ja oikeiden palveluiden löytämisessä. Kaupungin työllistämistoimia ovat myös palkkatukijaksot, UMT –nuorien työjaksot, Huipparit eli parin viikon kesätyökokeilu ja veloitetyöllisyysjaksot.

Työllistämispalvelut tekevät yhteistyötä ja edunvalvontaa hyvinvointialueelle, TE-toimistoihin ja oppilaitoksiin, jotta työttömyyden pitkittyessä asiakas saataisiin ohjattua mahdollisimman nopeasti työllistymistä tukeviin palveluihin. Tämä työ on ollut kunnan intressissä, koska kunta maksaa työmarkkinatuen kuntarahaosuutta, joka kasvaa koko ajan huomattavasti.

Nuorten työpajan tavoitteena on vahvistaa valmennuksen, osaamisen tunnistamisen ja merkityksellisen tekemisen avulla nuorten elämänhallintaa ja työelämävalmiuksia kohti koulutusta ja työtä. Aikaisemmin työpajalla on ollut kaksi yksikköä, mediavertas Talli ja tekstiili kierrätys ja -myymälä Tyyki. Tammikuussa Tyykistä jäi yksilövalmentaja pois ja siitä lähtien Tyyki on toiminut työllisyysyksikkönä, jonne voidaan sijoittaa työkokeilijoita, palkkatuetuutta ja veloitetyöllistettyjä.

Työnantajia autetaan työvoiman löytämisessä ja koulutuspolkujen rakentamisessa, välitetään tietoa avoimista työpaikoista ja järjestetään rekry –tapahtumia.

Työllisyyspalveluissa on 50 % työllisyyskoordinaattori ja työpajalla työvalmentaja. Jotta työpajatoiminta on valtiontukikelpoista toimintaa, niin työpajalla aloitti elokuussa 50 % yksilövalmentaja. Työllisyyskoordinaattori toimii työpajan työntekijöiden esimiehenä.

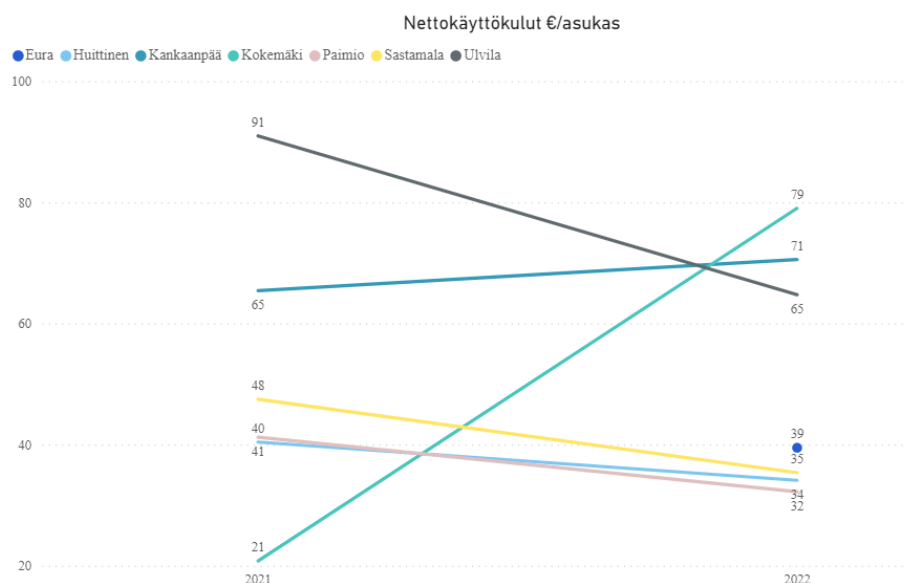
Vuonna 2024 työllistämispalveluiden ulkoiset kokonaiskulut ovat 444 063 euroa, josta palkkatukityöllistämiseen on varattu 60 000e, palveluihin ja toimintakuluihin 14 600 euroa ja työllisyyspalvelujen uudistukseen 10 000 euroa. Tuloja työllistämispalveluissa on palkkatukea 30 000 euroa ja Tyykin myyntituloja 5000 eurolla.

Suurin kuluerä on työmarkkinatuen kuntaosuus, johon on varattu 320 000euroa. Vuonna 2023 maksuosuus oli 340 000 euroa. Vuoden 2024 alusta alkaen maksut ovat olleet normaalia huomattavasti suuremmat. Kuukausittaiset maksuerät ovat vaihdelleet 32 000–39 000 välillä. Kokonaisvuosikulu tulee olemaan arvioltaan 440 000 euroa.

Yli 1000 päivää työttömyyden perusteella työmarkkinatukea saaneiden määrässä ei ole tapahtunut vuoden aikana muutosta. Suurin muutos on tapahtunut yli 300 päivää työmarkkinatukea saaneiden määrässä. Se on kasvanut 33 hengestä yli 60 henkeen. Osa kasvusta johtuu kuntouttavien sopimusten päättymisestä. TYP palvelun toimimattomuus pitkittää työttömyyttä. Osittain kasvua on aiheuttanut myös heikko työmarkkinatilanne.

Vuonna 2024 Nuorten työpajan budjetoidut nettokokonaiskulut ovat 148 398 euroa. Valtion avustus on 55 000 euroa. Kulut eivät toteudu suunnitelman mukaisesti, sillä alkuvuonna on ollut vain yksi henkilö kahden sijaista ja loppuvuodesta 1,5 henkilöä. Työpajan talousarviossa on myös UMT –nuorien ja Huipparien palkat 32 000 euroa. Toimintakuluihin on varattu 24 000 euroa. Kun Meijeri myydään, harkitaan Tyykin toiminnan lopettamista.

Velvoitetyöllistettyjen kulut ovat 84 368 euroa ja tukea saadaan 35 000 euroa. Velvoitetyöllistäminen päättyy työllisyyspalvelu-uudistuksen myötä.

Työllisyyspalveluiden nettokäyttökulut

8.3.2. TAVOITETILA

Vuonna 2025 työllisyyspalvelut siirtyvät valtiolta kuntiin. Huittinen kuuluu Etelä-Satakunnan työllisyysalueeseen. Elinvoimajohtaja ja työllisyyskoordinaattori ovat mukana valmistelutyössä.

Uudistuksen tavoitteena on palvelurakenne, joka edistää parhaalla mahdollisella tavalla työntekijöiden nopeaa työllistymistä ja lisää työ- ja elinkeinopalvelujen tuottavuutta, saatavuutta, vaikuttavuutta ja monipuolisuutta. Suunnitelmassa on vahvat lähipalvelut, jossa noin 5 virkailijaa sijoittuu Huittisten kaupungintalolle.

Etelä-Satakunnan työllisyysalueen palveluiden kustannus Huittisten osalta on Rauman talousarvioluonnoksessa 843 457 euroa. Huittisten kaupungin laskennallinen valtionosuuslisäys vuonna 2025 on 733 117e. Jos ei huomioida siirtymäkauden rahoituslaskentatapaa niin valtio-osuuden lisäys olisi 794 462e.

Siirtyvien työvoimapalveluiden osalta yleiskatteisia valtionosuuksia maksetaan kunnan työikäisen väestön (18–64-vuotiaat) sekä työttömien määrän perusteella. Työttömien määrä lasketaan laajan työttömyyden perusteella, jolloin mukaan lasketaan myös työvoimapalveluiden piirissä olevat työttömät sekä palkkatuella työskentelevät. Näiden uusien valtionosuuskriteerien lisäksi vieraskielisyyden perusteella kohdennetaan työttömien kotoutumiskoulutuksen kustannuksia vastaava rahoitus. Rahoitus tarkistetaan vuosittain ja palveluiden rahoituksessa on kahden vuoden siirtymäaika.

Vuoden 2025 siirtymäajan rahoitus koostuu 50 % arviosta työvoimapalveluiden kustannuksista vuodelta 2023 ja 50 % valtionosuuden määräytymistekijöiden mukaan. Vuonna 2026 siirtymäkauden rahoituksen jako on 25/75 % jaa vuonna 2027 kokonaan määräytymistekijöiden mukaan.

Etelä-Satakunnan työllisyysalueen budjetin lähtökohtana on kuntien työvoimapalveluihin saama valtionosuuslisäys. Kustannuksista 100-prosenttia jaetaan asukasmäärän suhteessa. Asukaslukuna käytetään talousarviovuotta edeltävän vuoden (31.12.) lopun asukaslukua.

Työ- ja elinkeinoministeriön laskelmien mukaan kuntaosuus työttömyysetuudesta on 889 037 euroa ja kuntakompensaatio valtio-osuuteen 514 626 euroa. Laskelmat on päivitetty kesäkuussa 2024 (tarkentuu syksyn aikana).

Kunnan vastuu työttömyysetuuksien rahoituksesta koskee jatkossa työmarkkinatuen lisäksi myös peruspäivärahaa sekä perusosan suuruista osuutta ansiopäivärahasta. Kunnan rahoitusvastuu määräytyy työnhakijan työttömyysetuuspäivien kertymän perusteella. Kannustavan rahoitusmallin mukaisesti jatkossa pelkkä työttömän aktivointi eli palveluihin ohjaaminen ei vaikuta kunnan rahoitusvastuuseen työttömyysturvasta. Kunnan vastuu työttömyysturvan rahoituksesta alkaa nykyistä aiemmin ja kasvaa portaittain.

Uudistuksen myötä lisääntyvät kunnan työttömyysetuuskulut korvataan valtionosuutta lisäämällä. Työvoimapalveluista poiketen, lisäkulut korvataan kiinteällä valtionosuuden lisäyksellä, jonka suuruus uudistuksen voimaantulohetkellä vastaa kunnalle siirtyvää uutta rahoitusvastuuta. Kasvaneiden etuuskulujen korvaus pysyy kiinteänä, eikä muutu esimerkiksi työttömien määrän muuttuessa. Kiinteää korvausta kuitenkin korotetaan vuosittain kansaneläkeindeksillä.

Nuorten työpajan toiminta on muuttumassa enenemässä määrin elämänhallinnan, sosiaalisten taitojen vahvistamiseen ja tulevaisuuden opiskelu- ja työtaitojen vahvistamiseen. Nuorten työpaja tekee

tiivistä yhteistyötä etsivän nuorisotyön kanssa ja työpajatoimintaa määrittelee nuorisolaki. Näistä syistä Nuorten työpaja siirretään sivistyspalvelukeskukseen ja nuorisopalveluihin. Työllisyyskoordinaattori tekee nyt puolet työajasta nuorisopalveluille. Siirron myötä työllisyyskoordinaattorin työaika työllisyyspalveluille laskee 40 prosenttiin. Mikäli työvoimapalvelu-uudistus onnistuu tavoitteen mukaisesti, työllisyyspalveluista vastaa alue ja ydinkunnat voivat keskittää resurssit nimenomaan nuoriin ja elämäntaitoihin.

Nuorten työpajan valtiontuki tulee laskemaan. Vuoden 2025 tuki on 45 000 euroa eli 10 000 euroa vähemmän kuin vuonna 2024.

8.4. MAAHANMUUTTOPALVELUT

8.4.1. TOIMINNAN JA TALouden NYKYTILAN KUVAUS

Kotoutumisen edistämisen lain mukaan kunnan on huolehdittava maahanmuuttajien ja kotoutuja-asiakkaiden yleisestä ohjauksesta ja neuvonnasta. Kunta vastaa siitä, että sen alueella on tarvetta vastaavasti toimipisteitä tai palveluita, joissa maahanmuuttaja voi saada henkilökohtaista ohjausta ja neuvontaa riippumatta maahanmuuton syystä ja maassaolon kestosta.

Kunnan on tarvittaessa annettava maahanmuuttajalle tietoa suomalaisesta yhteiskunnasta, palvelu- ja koulutusjärjestelmästä, työelämästä sekä maahanmuuttajan oikeuksista ja velvollisuuksista Suomessa. Kunnan on tarvittaessa ohjattava maahanmuuttaja osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointiin ja kunnan, hyvinvointialueen, muun viranomaisen, oppilaitoksen, korkeakoulun, järjestön, yhdistyksen, yhteisön tai muun kotoutumista edistävän toimijan kotoutumista tai asettautumista edistävään palveluun tai toimintaan.

Ohjaus- ja neuvonta on toteutettu yhdessä MoniPorin kanssa hanketyönä. Hanke päättyi 31.8.2024, jonka jälkeen palvelua on antanut kaupungin oma maahanmuutto-ohjaaja. Kotoutumisen edistämisen työhön on perustettu Huittinen International House –verkosto.

Suomi vastaanottaa pakolaiskiintiössä YK:n pakolaisjärjestön (UNHCR) pakolaisiksi katsomia henkilöitä tai muita kansainvälisen suojelun tarpeessa olevia ulkomaalaisia. Kiintiö jaetaan maakunnittain ja ELY –keskukset vastaavat kiintiöpakolaisten kuntaan ohjaamisesta yhteistyössä Maahanmuuttoviraston ja työ- ja elinkeinoministeriön kanssa. Huittisten kaupunki on sopinut 15 kiintiöpakolaisen vastaanotosta, jotka saapuivat 22.5.2024.

Maahanmuuttotyöhön kuntaa saa valtiolta laskennallisia korvauksia 7 vuotta täyttäneen henkilön osalta 1 955 euroa vuodessa ja alle 7-vuotiaan henkilön osalta 6 503 euroa vuodessa. Laskennallista korvausta maksetaan yleensä kolme vuotta. Pakolaiskiintiössä Suomeen otetuista henkilöistä laskennallista korvausta maksetaan kuitenkin neljän vuoden ajalta. Hallituksen kehysriihessä esityksenä on, että enimmäismääriä lasketaan vuodella. Kunnilla on velvollisuus tehdä alkukartoitus ja kotouttamissuunnitelma muille kuin työllisyyspalveluissa oleville, joille ne tekevät TE-toimistot. Alkukartoituksesta maksetaan korvausta 700e/ henkilö. Alkukartoituksen ja kotouttamissuunnitelman tekijällä pitää olla virka. Huittisissa nämä tekee työllisyyskoordinaattori yhdessä maahanmuutto-ohjaajan kanssa.

Kiintiöpakolaisten vastaanottokuluihin ja tulkkauskuluihin saa hakea valtion avustusta. 1.1.2025 alkaen tulkkaus kuuluu valtionosuuksiin. Kiintiöpakolaisia vastaanottavien kuntien on mahdollista saada n. 80 % tukea maahanmuutto-ohjaajan palkkakustannuksiin 30.6.2025 asti. Maahanmuutto-ohjaajan työpanoksesta myydään 40 % Euran kunnalle.

Maahanmuuttajien osalta laskennallisia korvauksia on tullut huhtikuun loppuun mennessä 43 000 euroa, pääosin kotikuntaa hakeneista ukrainalaisista. Arvio, että laskennalliset korvaukset ovat vuoden aikana 130 000 euroa. Toimintakulut ovat arvioitu 1000 euroa. MoniPorin hankekulu on elinvoiman projektikuluissa, 5000 euroa vuoden hankkeesta. Kuluja kiintiöpakolaisten vastaanotosta on arvioitu 59 000 euron edestä ja valtiolta korvauksia 50 000 euroa. Laskennallisia korvauksia heistä tullaan saamaan arviolta 29 000 euroa.

Huittisten kaupunki on saanut myönteisen avustuspäätöksen tilapäisen suojelun lisätuesta. Tuen määrä on 30 000 euroa ja tarkoitettu käytettäväksi tilapäistä suojelua saavien kotikunnan saaneiden tai muiden pakolaisina saapuneiden työllistymistä, kotoutumista ja osallisuutta tukevaa toimintaan tai palveluihin vastaavasti kuten kotoutumislain 45 ja 45 a §:n mukaisesti maksettavalla laskennallisella korvauksella.

8.4.2. TAVOITETILA

Vuoden 2025 alussa voimaan tulevan kotoutumislain uudistuksen myötä kuntien velvollisuudet tulevat kasvamaan, kun kuntien tulee järjestää monikielinen yhteiskuntaorientaatio osana kunnan kotoutumishjelmaa. Työllisyyspalvelujen uudistuksen valmistelun yhteydessä on keskusteltu myös mahdollisesta yhteistyön laajentamisesta Etelä-Satakunnan työllisyysalueen kanssa. Valmistelussa on myös yhteinen kotoutumishjelma. Maahanmuuton ohjaus ja neuvonta vaatii erityisosaamista, mutta tarve on kuntakohtaisesti sen verran vähäistä, että kuntien välinen yhteistyö on järkevää. Järjestelyyn vaikuttaa myös se, miten kunnat vastaanottavat kiintiöpakolaisia.

Kiintiöpakolaiset tarvitsevat palveluita 3 vuotta saapumisesta eli toukokuun 2027 loppuun. Myös lakisääteinen maahanmuuton ohjaus – ja neuvontapalvelu edellyttää maahanmuutto-ohjaajan työpäntä.

9. OSAKKEET JA OSUUDET

9.1. LAHJOITUSRAHASTOJEN ULKOPUOLISET OSAKKEET

Kaupunki omistaa seuraavat lahjoitusrahastojen ulkopuoliset pörssiosakkeet, jotka myymällä tuottoa saataisiin tasearvon ja myyntihinnan välinen erotus.

Taulukko päivitetty 3.9. osakkeiden markkina-arvoilla.

	Kpl	Osinkotuotot 2023 €	Markkina-arvo 3.9.2024 €	Tasearvo €	Tuotto myynnistä €
Metso Outotec	425	128	3 884	2 819	1 065
UPM-Kymmene	6 550	9 825	202 395	169 711	32 684
Valmet	131	170	3 360	1 628	1 733
Apetit	4 000	2 000	54 200	56 480	-2 280
Reka Industrial B	380	152	1 820	1 904	-84
Metsä Board B	119	69	743	850	-107
Yhteensä		12 344	266 402	233 391	33 011

9.2. MUUT OSAKKEET JA OSUUDET

Kohdassa 5.2. Kuntayhteistyö on selvitys Novidan osakkeista luopumisesta.

Kohdassa 6.1. Kiinteistöjen myynti/purku ja hallinta on selvitys Kiinteistöosakeyhtiö Vampulan Keskustorin osakkeista.

Lisäksi selvitettäviä osakkeita ja osuuksia ovat Finda 8 084 osaketta (tasearvo 315 276 €), Kiinteistöosakeyhtiö Karjalaisten Heimotalon 1 osake (tasearvo 1 000 €), osuus Suomen Kirjainstituutin säätiön peruspääomasta (tasearvo 2 000 €), Alastaro Golf Oy 1 osake (tasearvo 12 500 €) sekä Osuuskunta Metsäliiton 70 osaketta (12 600 €).

10. YHTEISTOIMINTAMENETTELY

10.1. YLEINEN TALOUDEN TASAPAINOTUSSUUNNITELMAN LAADINTA JA TOTEUTUS – KOKO ORGANISAATIO

Laki työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella (13.4.2007/449) 4 § edellyttää, että työnantajan ja henkilöstön välisessä yhteistoiminnassa käsitellään mm. sellaiset asiat, jotka koskevat henkilöstön asemaan merkittävästi vaikuttavia muutoksia työn organisoinnissa tai kunnan palvelurakenteessa.

Kaupunginvaltuusto linjasi vuoden 2024 talousarviossa ja vuosien 2025–2026 taloussuunnitelmassa, että yhteistoimintaneuvottelut henkilöstön kanssa on tarkoituksenmukaista käynnistää vuoden 2024 keväällä pidemmän aikavälin muutosten tarkastelemiseksi ja osana talouden tasapainotussuunnitelmaa. Kaupungin talouden näkymä edellyttää toimintatapojen, palvelurakenteen ja organisoinnin tarkastamista. Työn organisointia koskevat muutokset voivat olla esimerkiksi työtehtävien, töiden tai työtilojen uudelleenjärjestelyjä. Palveluverkon mahdollisia muutoksia valmistellaan perusopetuksessa ja varhaiskasvatuksessa.

Henkilöstöön vaikuttavia toimintaympäristön rakenteellisia muutoksia ovat lisäksi ainakin sosiaali- ja terveydenhuollon kiinteistöjen yhtiöittäminen ja työvoimapalveluiden siirto valtiolta työllisyysalueille ja osin lähipalveluksi kuntiin. Myös Orpon hallitusohjelman kirjausten toteuttaminen saattaa tuoda muutoksia kaupungin palveluiden järjestämiseen. Kaupungin talouden tasapainotussuunnitelmalle asetetaan tavoite päästä vähintään nollatulokseen vuonna 2027 siten, että enintään puolet vuoden 2023 tilinpäätöksen kertyneestä ylijäämästä on käytetty.

Yhteistoimintamenettely pidemmän aikavälin muutosten tarkastelemiseksi ja osana talouden tasapainotussuunnittelua käynnistettiin henkilöstötoimikunnassa 14.3.2024 ja asian käsittelyä jatkettiin 10.6.2024, jolloin todettiin, että kaupungin talouden tasapainotussuunnittelua on kevään aikana jatkettu, valmistelemalla talouden tasapainotussuunnitelmaa vuosille 2024–2030. Lisäksi todettiin, että suunnittelun kuluessa esiin tulevien, työn organisoinnissa tai kunnan palvelurakenteessa henkilöstön asemaan merkittävästi vaikuttavien muutosten osalta tullaan tarvittaessa käynnistämään erilliset yhteistoimintamenettelyt. Näin ollen, henkilöstötoimikunnassa käynnistettiin 2.9.2024 yhteistoimintamenettely koskien ruokapalvelujen sekä nuorten työpajan uudelleenorganisointia 1.1.2025 alkaen.

11. YHTEENVETO

11.1. KOONTI KÄYTTÖTALouden TOIMENPITEISTÄ SEKÄ OSAKKEISIIN, KIINTEISTÖIHIN JA INVESTOINTEIHIN LIITTYVISTÄ TOIMENPITEISTÄ

Erillinen tiedosto toimenpiteistä. Osalle toimenpiteistä voidaan laskea taloudellinen arvo, osan vaikutus realisoituu toiminnan kautta. Talous- ja toimintasuunnitelmaa tarkasteltaessa on huomioitava, että kaupungin taloudessa, meno- ja tulopuolella on aina vuosittain muuttuvia tekijöitä, ja toimenpidedelistauksen luvut sisältyvät isompiin kokonaisuuksiin, joten ne eivät ole suoraan erotettavissa talousarviosta.

Tasapainotussuunnitelmassa käsiteltyä lain mukaan mahdollisia säästötoimenpiteitä on käsitelty valtuustoryhmien puheenjohtajien palaverissa kahdesti. Osa toimenpiteistä on poistettu palaverien perusteella yhteenvetolistasta. Poliittinen käsittely asiassa on kesken. Tasapainotussuunnitelman luonnosta ja toimenpidedelistauksesta on käsitelty yhteistoimintamenettelyssä 10.6.2024.

11.2. VEROVAIKUTUKSET JA VERONKOROTUKSET

- Kaupungissa on käynnissä uusiutuvan energian hankekehitystä, aurinko- ja tuulivoimaa. To-teutuessaan näillä olisi merkittäviä vaikutuksia tulevien vuosien verotulokertymään. Myös rakentamisaikaiset vaikutukset olisivat merkittäviä.
- Vuonna 2024 otetaan käyttöön Suomessa louhittuihin kaivosmineraaleihin kohdistuva vero. Kuntaliitosta saadaan kevään 2024 aikana ennuste kaivosveron arvioidusta tuotosta ja tilityk-sestä kunnille. Ensimmäinen tilitys verosta keväällä 2025, Huittisissa on kultakaivos, ja kalkki-kaivos.
- Tuloveron yhden prosenttiyksikön korotuksen vaikutus on noin 1,7 M€.
- Kiinteistöveroprosenttien ala- ja ylärajojen tuotto vuositasolla:

	nykyinen	alaraja	yläraja
yleinen rakennukset	1 129 000 (0,93)	1 129 000 (0,93)	2 429 000 (2,00)
vakituiset asuinrakennukset	1 177 000 (0,47)	1 027 000 (0,41)	2 505 000 (1,00)
muut kuin vakituiset asuinrakennukset	112 000 (1,07)	98 000 (0,93)	210 000 (2,00)
voimalaitokset	48 000 (3,10)	14 000 (0,93)	48 000 (3,10)
rakentamaton rakennuspaikka	46 000 (6,00)	15 000 (2,00)	46 000 (6,00)
yleishyödylliset yhteisöt	0 (0,00)	0 (0,00)	41 000 (2,00)
UUSI: Yleinen maa-alueet (aiemmin osa yleistä)	379 000 (1,30)	379 000 (1,30)	583 000 (2,00)

- Jos kiinteistöverot nostettaisiin ylärajoille, kiinteistöverotulot kasvaisivat n. 2,9 M€ vuodessa nykyiseen verrattuna.
- Kaupunginvaltuusto päätti 13.11.2023 laskea yleisen ja vakituisen asunnon kiinteistövero prosentteja, minkä johdosta kiinteistöverotulot alenivat 229 000 €.

Talousarvio ja -suunnitelma 2025 ei sisällä veronkorotuksia. Verotulot ovat kuitenkin ainoa keino menojen kattamiseen, mikäli meneillään olevat rahoitusuudistukset ja energiahankkeet eivät kohenna kaupungin menojen ja tulojen tasapainoa.

Taloussuunnitelmakaudella ei ole massa olevien tietojen perusteella päästä vuositasolla nollatulokseen, vaikka kertynyttä ylijäämää jääkin tasapainotussuunnitelman tavoitteen mukaisesti. Tavoite asetettiin ennen palveluverkkopäätöksiä sekä tietoa kiinteistöratkaisuista ja rahoitusuudistuksesta. Palveluverkkopäätökset on tehty ja niiden pääasialliset vaikutukset näkyvät suunnitelmavuosien jälkeen. Kiinteistöjen ja yhtiöittämisen osalta varmoja tietoja ei toistaiseksi ole. On kuitenkin todennäköistä, että kiinteistöjärjestelyt ja yhtiöittäminen syövät tasetta suunnitelmalukuja enemmän. Nämä muutokset ovat kertaluonteisia. Myös muut tasapainotussuunnitelmassa ja talousarviossa kuvatut epävarmuustekijät muuttavat suunnitelmavuosien lukuja ja käyttötaloutta. Tasapainotussuunnitelman toimenpiteet toimeenpannaan toimivallan mukaisesti ja osana talousarviopäätöstä myös vuosina 2026 ja 2027.